LANCZENDORFER ERZSÉBET

Földpadlós szobától a parlamenti székig

LANCZENDORFER ERZSÉBET

Földpadlós szobától a parlamenti székig

Ajánlom gyermekeimnek:
Erzsébetnek, Ágnesnek, Ivánnak

I. rész: 1994–1998

1. KEZDETEK

Az 1994-es országgyűlési választások másnapján döbbenet ült az emberek arcán az orvosi rendelőmben ugyanúgy, mint Győr város sétálóutcáján. Érthetetlen volt a városban általánosan észlelt nyomott hangulat; még a szocialisták sem ünnepeltek.

Fájdalmas volt sokunk számára azzal a ténnyel szembesülni, hogy a magyar választópolgárok visszaszavazták a hatalomba ugyanazokat, akik a szocialista diktatúra fenntartói és haszonélvezői voltak, akiket 1990-ben, az első szabad választásokon még eufórikus hangulatban tanácsoltak el a politikai hatalom élvonalából. Gyermekként éltem át a családunkat is elérő szocialista diktatúra első évtizedét. A hitvalló családban kapott szülői nevelés mellett a gyermekkoromban megszenvedett „élmény" is hozzájárult ahhoz, hogy felnőtt koromra kikristályosodjanak bennem a szocializmushoz kötődő ellenérzések.

Hatéves voltam, amikor öttagú családunknak édesapám német anyanyelvűsége miatt kellett bűnhődnie. Édesapám őseit Bajorországból a török uralom alatt elnéptelenedett Magyarországra Mária Terézia telepítette a XVIII. században. A hatszáz lelkes bakonyi szülőfalumban, Romándon, édesanyámon kívül mindenki német anyanyelvű volt. Mégis – szülőföldjükhöz ragaszkodva – magyarnak tartották magukat, olyannyira, hogy a magyarság nemzeti ünnepeit ünnepelték. Március 15-én kislányaikat is magyar ruhába öltöztették, és „nemzeti büszkeséggel" énekelték a Kossuth-nótát.

A német anyanyelvűek kitelepítése 1947-ben zajlott, családunkat akkor a magyar kormány mentesítette, mivel édesanyám és mi, a három gyermek, magyar anyanyelvűek voltunk. 1948-ban azonban 48 óra alatt, rendkívüli hatállyal bennünket is kiköltöztettek a falu közepén álló módos parasztházunkból. Új otthonunk a kis falu távolabb

eső részén, az eredeti tulajdonos által elhagyott, rossz állapotban levő ház egyik szobája lett. A ház másik szobájába egy másik, négytagú „sváb” családot telepítettek. Azt a házat vették el tőlünk, s azt a gazdaságot tették tönkre, amelynek anyagi fedezetét nagyapám a XIX. század végén Amerikában kovácsmesterként – kemény munkával – teremtette meg. Nagyapám 1947. január 16-án meghalt, így nem kellett megérnie szorgalmas munkája gyümölcsének kisajátítását.

Nyomasztó gyermekkori élményem volt a civilizáció mindennemű áldásától mentes lakókörnyezet, kezdve az útnak nevezett sártengertől a döngölt földes padlón át a petróleumlámpás világításig. Emlékszem, hogy még gimnazistaként is petróleumlámpánál tanultam. Aztán a szocializmus hatalmasai nagylelkűen engedélyezték, hogy 16 év után – addigra lepusztult – házunkat saját pénzünkön visszavásárolhassuk.

Nem kevésbé volt nehéz, amikor egész évi fáradságos munkánk eredményét be kellett szolgáltatnunk az államnak, hogy aztán egész évben boltból vásároljuk a kenyeret, mert kenyérsütésre sem maradt liszt a „beszolgáltatás” után. Gyermekfejjel néztem, mint dúlják föl padlásunkat az „esetlegesen elrejtett gabona felkutatása céljából”.

Negatív gyermekkori élményként maradt meg bennem a tsz erőszakos szervezése is. Heteken keresztül éjjel-nappal agitáltak az „elvtársak”, hogy írjon alá édesapám, és önként adja oda megmaradt földjét. Édesapám biztatta őket, vegyék csak el, hiszen amikor házunkat, állatainkat, szőlőnket elvették, akkor sem kértek aláírást. Amikor az „elvtársak” számára világossá vált, hogy édesapámat nem tudják meggyőzni, berendelték a veszprémvarsányi rendőrségre. Soha sem beszélt arról, mivel próbálta őt meggyőzni a rendőrség, tény, hogy a rendőrségről visszafelé jövet nem haza jött először, hanem egyenesen a tanácsházára ment, hogy aláírja a tsz-be való „önkéntes” belépést.

Ezt követően az agitálók édesapám aláírását véres kardként hordozták végig a makacs, aláírni nem akaró parasztembereknek. Egy óra múlva az illetékesek jelenthették feletteseiknek, hogy Románd tsz-község lett. Édesapám aláírása láttán mindenki aláírta a tsz-be való belépési nyilatkozatot, hiszen az ő tettei mindig is példaértékűek voltak a faluban, és ezt a tsz-szervezők is tudták.

Családunk több évtizedes megpróbáltatása után hitem és családi hátterem nem tétlenségre, hanem aktív életre sarkallt és sarkall. Ennek gyakorlati formáját a Keresztény Értelmiségiek Szövetségében találtam meg.

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) néhai dr. Csanád Béla teológiaprofesszor kezdeményezésére jött létre 1989-ben azzal a céllal, hogy részt vegyen a kereszténység és magyarság újjáalakításában. A rendszerváltozás kezdetén világossá vált, hogy a szocialista diktatúra a legnagyobb pusztítást a magyar társadalomban az erkölcs terén hajtotta végre. Ez a tény kijelölte a keresztény értelmiség feladatát. Alapító elnökünk szavaival: „Semmiféle politikai és gazdasági reform nem lehet igazán eredményes az ember benső lelki-erkölcsi átalakulása nélkül, még kevésbé hit nélkül".

A Budapesten megalakult szervezet mintájára az ország városaiban egymás után alakultak a KÉSZ vidéki szervezetei. Ennek eredményeként rövid idő alatt az ország legnagyobb létszámú civil szervezete lett. A spirituális, kulturális és karitatív tevékenységen kívül a KÉSZ élénken figyeli a közélet történéseit, és azokra állásfoglalásokban reagál. Küzd az igazságosság érvényesítéséért. Értelmiségiekről lévén szó egyrészt komoly összetartó erőt képvisel a magyar társadalomban, másrészt standard mércéhez igazodó haladó jövőképet fogalmaz meg mindenki számára.

A keresztény-nemzeti, polgári értékrend szerint élő emberek világnézetükből adódóan nemcsak magukért, hanem közösségeikért, családjukért, lakóhelyükért és a nemzet

egészéért is felelősséget éreztek, éreznek. Beszélgetéseik, rendezvényeik során egyre gyakrabban feltették a kérdést: „Lehet-e valamit tenni? Mit lehet tenni?" A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége győri elnökeként magamnak is egyre türelmetlenebbül tettem fel ezeket a kérdéseket.

Az 1994-es választások után bő egy évvel meg kellett tapasztalnunk, hogy akik a szocialista diktatúra élvonalából visszatértek, ismét tönkretették az országot, és ismét megnyomorították az emberek életét. Gyorsan a nyakunkba zuhant a Bokros-csomag, minden embertelen következményével. Betegeim az orvosi rendelőben nem a legjobb, hanem a legolcsóbb gyógyszert kérték. A nyugdíjasok a boltban csirkeszárnyat és csirkelábat vettek – csupán erre jutott a szűkösen beosztott, értékét vesztett nyugdíjból. A Népszava 1999. október 11-ei számában publikált grafikon szerint 1995–1996-ban 23,8 százalékkal csökkent a nyugdíjak vásárlóértéke, köszönhetően az 1995-ös 28,2 százalékos és az 1996-os 23,6 százalékos inflációnak. Az emberközpontú keresztény politika szerint a nyomor nem méltó az Isten képére teremtett emberhez; a tisztes szegénység, a szükségest nem nélkülöző élet mindenkit megillet. Az első balliberális kormányzás alatt is milliók nélkülözték a „szükségest", a sajtóhírek szerint a KSH kétszázezer éhező gyermeket tartott számon. A társadalom elszegényedésével párhuzamosan a társadalom depressziója is mélyült. Tudtam, hogy a megoldás nem az antidepresszánsok felírása. De akkor mi? Nemhogy fény, de pislákoló derengés sem látszott az alagút végén, amibe ismét belevezettek minket a szocialista diktatúra emberei.

Esténként bekapcsoltam a TV-t, és halvány reménykedéssel figyeltem a híreket. Az Antall-kormány alatt nagyon haragudtam a Fideszre, egyházellenesnek tartottam, és ezt a véleményemet nyilvánosság előtt sem rejtettem véka alá. Az a tény, hogy 1994-ben nem léptek be a balliberális koalícióba, enyhítette haragomat, és elkezdtem figyelni a

megnyilvánulásaikat. Jól emlékszem arra a TV-műsorra, amelyben a riporter többek között azt kérdezte Orbán Viktortól, hogy a szülei mit szóltak ahhoz, hogy a Fidesz nem csatlakozott a balliberális kormányhoz. Orbán Viktor azt válaszolta, hogy „erre a hírre édesanyám nyugodtabban kevergette a paprikás krumplit". Aztán a sajtóból megtudtam, hogy Orbán Viktor felkereste az MDF-et és a KDNP-t azzal a javaslattal, hogy a három párt hozzon létre egy polgári szövetséget. Ez a szövetség együtt indult volna az 1998-as választásokon, a mandátumokat – harmadolva – egymás között elosztották volna. Ennek a fordulatnak kifejezetten örültem, mert a kormányváltás lehetőségének halvány reményét ébresztette bennem. Ez a Fidesz iránt az Antall-kormány négy éve alatt érzett haragomat tovább enyhítette. Közben azt is megtudtam, hogy Orbán Viktorék egyházi iskolába írták gyermeküket. Számomra – akinek mindhárom gyermeke egyházi iskolában érettségizett – ez a tény is vonzó volt.

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) győri szervezete – melynek először 1992-ben választottak elnökévé – Antall József halálát követően minden évben a miniszterelnök születésnapján, április 8-án ünnepi megemlékezést tartott. 1996-ban azzal kacérkodtam, hogy az ünnepi beszéd megtartására Orbán Viktort kérem fel. Antall József beszédeit eléggé ismertem, és ezekben találtam olyan részt, amelyben a miniszterelnök kifejezetten pozitívan nyilatkozott Orbán Viktorról, ugyanakkor nem emlékeztem olyanra, amely ellenkező előjelű lett volna.

Töprengéseim időszakában – hogy meghívjam-e Orbán Viktort előadónak vagy sem – Budapesten véletlenül találkoztam Antall József fiával, Péterrel, aki családi barátunk. Váratlanul a következő kérdést tettem fel neki:

– Tegyük fel, hogy új miniszterelnök-jelöltet kellene állítani, és neked kellene eldönteni, hogy ki legyen az. Kit választanál?

– Jó kérdés! – mondta Péter.

– De most, azonnal adj választ, nem lehet órákat gondolkodni! – erősködtem.

– Hát nem tudom; Orbán Viktor? – jött a kérdőjeles, de számomra mégis megerősítő válasz.

Ezután, azt is megkérdeztem, hogy valóban potenciális miniszterelnöknek tartotta-e Antall József Orbán Viktort. Igenlő volt a válasz. Ezt követően persze felhívtam Antall Józsefné Klára asszonyt is, és megkérdeztem, hogy mit szólna ahhoz, ha Orbán Viktort hívnám az Antall-emléknapra előadónak. Ő is nagyon jó ötletnek tartotta.

„Vajúdásaim" megszűntek, szervezési teendőim zöld lámpát kaptak. Felhívtam a Fidesz központi irodáját, és kértem Orbán Viktor elnök urat. A beszélgetést a KÉSZ mint országos szervezet bemutatásával kezdtem (akkor még nem hallott rólunk), beszámoltam a győri KÉSZ hagyományossá vált Antall-emlékünnepéről, és megkértem az előadás megtartására. Örömét fejezte ki, megtiszteltetés számára a meghívás, mondta, de azt javasolta, hogy Antall József hagyatékáról valakivel kettesben beszéljenek, például Mádl Ferenc professzor úrral. A professzor úr beszélne Antall József hagyatékáról a kultúrában, ő pedig az antalli hagyatékról a külpolitikában. Pontosítottunk: a rendezvény április 9-én 6 órakor kezdődik az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola nagytermében. Öt órától a lakásomon vártam az előadókat.

A meghívás hírére nem tört ki örömujjongás az emberek között. Azt kérdezték: mi történt a doktornővel, hogy azt az Orbán Viktort hívja meg, akire nemrég még annyira haragudott. De az egyházi vezetők sem lelkesedtek a Fidesz elnökéért. Egymást követő alkalmakkor enyhe roszszallással tudatták velem, hogy a Fidesz nem egy helyen akadályozta a katolikus iskola megindítását. Talán a harmadik ilyen alkalom lehetett, amikor az ismételt – egyébként teljesen jogos – vádra azt válaszoltam: rendben van,

nyalogassuk csak sebeinket, közben a szocialisták rendezik soraikat, és 1998-ban úgy visszanyerik magukat, hogy aztán nekünk soha, soha az életben már nem kell elmenni választani. Azt is elmondtam, hogy a rendezvényen kezemben lesz egy zöld könyv, amiből megnyitó beszédemben idézni fogok; az idézetet szeretettel ajánlom mindenki figyelmébe. (A könyv Antall József parlamenti beszédeit tartalmazta.) A rendezvény előtt Pápai Lajos püspök úr odalépett hozzám, és annyit mondott:

– Engem nem kell ám semmiről meggyőzni.

– Mindenkit meg kell győzni – mondottam.

Öt órától a lakásomon vártam az előadókat.

2. AZ ANTALL-EMLÉKÜLÉS

A vendégek és hallgatóság köszöntése után az emlékülést megnyitó beszédem így hangzott:

„Antall József miniszterelnök belépett a történelembe, a magyar történelembe, az 1100 éves Magyarország történelmébe, és mivel nemzetközileg elismert politikus, államférfi és haláláig hűséges hazafi volt, méltó, hogy a győri KÉSZ az 1100 éves Magyarország című rendezvény-

sorozatának keretében emlékezzen meg a miniszterelnökről.

Ma Antall Józsefre szellemi és politikai hagyatékának felidézésével emlékezünk. Antall József szellemi, politikai hagyatéka elsősorban az MDF-é, mondta Orbán Viktor tavaly ősszel, mikor még egységes volt az MDF. Mi ugyanígy gondoltuk, s ennek ellenére a mai előadás megtartására Mádl Ferenc mellett azt az Orbán Viktort hívtuk meg, aki nemcsak, hogy nem volt tagja az MDF-nek, nemcsak, hogy nem volt tagja az Antall-kormánynak, ellenkezőleg, ellenzéke volt, és hajaj, milyen vitriolos ellenzéke volt, hogy Antall József kedvenc jelzőjét használjam. Na most meg kell álljunk egy percre, mert szükséges, hogy kóválygó információinkat, érzéseinket, gondolatainkat helyes mederbe tereljük.

Természetesen én erre nem vállalkozhatom, ehhez Antall Józsefet fogom segítségül hívni. Ehhez viszont fel kell idézzem 1990 májusában az Antall-kormány programjának vitáját, és benne Orbán elnök úr szigorú kritikáját! Természetesen elnök úr, akkor mi nem ilyen szelíd jelzővel illettük ezt a kritikát, más jelzőket használtunk, és elmondhatom önnek, hogy mindannyian, akik szerettük Antall József kormányát, vérig sértődtünk, halálosan megbántódtunk mindannyian.

Kivételt képezett egyetlen ember: Antall József miniszterelnök. Antall József miniszterelnök mintha előző nap ült volna át valamelyik fejlett nyugati demokrácia parlamentjéből a magyar parlamentbe, a profi politikus tudásával hallgatta és értékelte a kormányprogram vitáját, s benne elnök úr szigorú kritikáját. S hogy mit gondolt? Azt, amit mondott – mert ő mindig azt mondta, amit gondolt. Engedelmükkel én most felolvasom önöknek:

Dr. Antall József kijelölt miniszterelnök válasza a kormányprogram vitája során elhangzottakra (Országgyűlés, 1990. május 23.)

Elnök Úr! Tisztelt Ház! Hölgyeim és Uraim! Honfitársaim! Végére értünk e kétnapos vitának, amelyet önök – a beterjesztett kormányprogram részleteivel és egészével kapcsolatban álláspontjukat kifejtve – megvitattak. Sok minden elhangzott a Parlamentben, sok mindent elmondtak mellette és ellene. Szeretném kifejezésre juttatni, hogy ennek a vitának a legnagyobb jelentősége az – és ezt egyáltalán nem valamiféle szónoki fogásból mondom –, hogy önök ellene szóltak. Ez a legnagyobb történelmi tett és a legnagyobb történelmi élmény, hogy ezt a programot nem fejbólintással, nem dicsérő szavakkal fogadták, hanem kritikával, vitriolos megfogalmazásokkal, olyan megjegyzésekkel is, amelyek sokakban akár visszatetszést is keltettek, vagy egyesekből akár felháborodást váltottak ki.

Én magam nem tartozom ezek közé. Én őszintén örültem annak, hogy végre megértük azt a napot, amikor egy kormányprogramot így vitattak meg és így szóltak le. A politikában az, hogy gazember, csak annyit jelent, hogy eltér a véleményünk – mondják a franciák.

Éppen ezért számomra keserűséget okozott volna, és meg is kerestem volna Orbán Viktor képviselőtársamat, ha nem ilyen hozzászólással fogadta volna a programot, aggódtam volna egészségi állapota miatt, annál inkább, mert hónapokon keresztül ültünk egymás mellett az Ellenzéki Kerekasztal Alkotmányjogi Bizottságában, vagy ültünk akár egymással szemben, és újra ültünk egymás mellett, amikor a másik oldallal tárgyaltunk, amelyiknek ugyan két oldala volt. Éppen ezért sem akkor, sem most, sem azóta soha rossz néven nem vettem, és biztosíthatom Orbán Viktort, hogy semmi körülmények között nem fogom zokon venni a kritikáját, akár élesen is fogalmazza meg, hiszen az ellenzéknek valóban az a dolga, hogy kifejtse ellenvéleményét, elemzését, kritikáját adja, és a parlamentarizmusban az a szép, hogy részben az előadó-

művészet körébe is tartozik, és fontos az, hogy ehhez megfelelő formát is találjon. Mindenki olyan formát talál, amilyet gondol érvei alátámasztására, vagy egyszerűen egy kialakult stílusnak, kialakult politikai magatartásnak kíván eleget tenni.

Azért kezdtem az elején, és ezzel a megjegyzéssel, mert a Fidesz teljes következetességgel szállt szembe minden pontjával a programnak, beleértve a formáját, tartalmát, és úgy gondolom, hogy erre a Fidesznek feltétlenül szüksége volt és lesz is a jövőben, hiszen a szókimondás politikai pártjaként alakult meg. A szókimondás az az identitástudata a Fidesznek, amivel a magyar politikai palettán helyet kívánt szerezni, és a nemzetközi viszonylatban is különleges magyar produkcióként, a fiatalok pártjaként, de felnőtt pártként kívánta kifejteni a működését. Winston Churchill mondta azt, hogy »…nincs komikusabb, mint egy ifjú konzervatív, vagy egy öreg radikális«. Örülök, hogy mindezt elmondták."

Eddig az idézet. Azt gondolom, hogy az Orbán Viktor kontra vérig sértődöttek „perében" Antall Józsefnél eredményesebb védőügyvédet még a jogász Orbán Viktor sem találhatott volna, és mély hittel hiszem, hogy Antall József érveinél meggyőzőbb érvekre a jelenlevők közül senkinek sincs szüksége. Ennek szellemében fogjuk ünnepi megemlékezésünket megtartani, és köszönöm, hogy meghallgattak."

Ilyen hangulatban kezdődött a végül nagy sikerrel zárult megemlékezés. Győrben többé senki sem kérdezte meg tőlem, hogy miért hívtam meg Orbán Viktort. Akkor még nem gondolhattuk, hogy rövid időn belül Magyarország két közjogi méltóságát tisztelhetjük a győri KÉSZ vendégeiben. Pár év múlva, 2000. november 18-án – amikor Mádl Ferenc elnök úr díszvendégként érkezett a Győri Nemzeti Színházban tartott hagyományos jótékony célú hangversenyünkre – mondtam is neki, hogy 1996-ban nem

gondoltuk, hogy a győri KÉSZ-ben Magyarország leendő miniszterelnöke és köztársasági elnöke tart előadást.

– Mi sem – válaszolta az elnök úr.

3. ORSZÁGJÁRÓ KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉSEK A KONZERVATIVIZMUSRÓL

Konzervatív alternatíva

Az Antall-emlékülést követően 1996. május 11–12-re meghívót kaptam Tar Páltól, az Antall József kezdeményezésére létrejött Batthyány Alapítvány kuratóriumának elnökétől a „Konzervatív alternatíva" című nemzetközi konferenciára. Tar Antall József gimnáziumi osztálytársa volt, a rendszerváltozás után amerikai, a polgári kormány alatt vatikáni nagykövet. A tanácskozáson a jobbközép politikai palettán álló német, angol, francia és magyar politikusok beszéltek a konzervativizmus történelméről és jelenlegi helyzetéről hazájukban.

Pierre Fauchon, francia szenátor beszámolóját megkülönböztetett érdeklődéssel hallgattam. Meghökkentő újdonság volt számomra, hogy a francia kereszténydemokráciának nem egy vallási hagyományokkal bíró társadalmi réteg az alapja, és nem feltétlen vallásukat gyakorló polgárok alkotják a bázisát, mint Magyarországon. Pierre Fauchon úgy fogalmazott, hogy a francia kereszténydemokrácia egy demokratikus mozgalom, amely szociális, európai, és amelyben a személyi felelősség a kulcskérdés. Megértettem, hogy a francia és a magyar kereszténydemokrácia köszönő viszonyban sincs egymással; lehet, hogy ennek is szerepe volt abban, hogy nem került bele az Európai Unió alkotmányának praeambulumába az a

történelmi tény, hogy Európa népeinek közös eszmei gyökere a kereszténység.

A másik érdekes és tanulságos beszámoló De Gaulle tábornokról szólt. A francia kereszténydemokraták nem értettek egyet a De Gaulle által kezdeményezett politikai reformmal, tudniillik, hogy a köztársasági elnököt népszavazással válasszák meg. Mint Fauchon szenátor mondta: De Gaulle „ezzel a lépéssel kívánta megoldani a többpártrendszerből adódó impotenciát, amelyet több európai országban tapasztalhatunk, kivéve azokat, amelyek az angolszász tradíciók alapján megértették, hogy egy futballmeccset csak két csapat tud játszani, de sajnos Franciaországban és máshol, talán önöknél is bizonyos mértékig, kettőnél több csapattal szeretünk játszani, ami komplikálja a helyzetet". Igen, sajnos ez nálunk is így volt, és még mindig így van.

A többi előadás közös következtetése volt az a megállapítás, hogy a konzervativizmus értékmegőrzés; politikai vonatkozásban a közösség javát, a közjót szolgáló emberközpontú politizálást jelenti, vagyis az embert célnak, és nem eszköznek tekinti.

A konferencia végén a hallgatóság kérdéseket tehetett fel, és én éltem is ezzel a lehetőséggel. Elmondtam, hogy az előadások világossá tették egyrészt azt, hogy emberközpontúsága miatt minden ember személyes érdekének a keresztény demokrácia értékrendje felel meg, másrészt egyértelmű konklúziója volt az előadásoknak, hogy nálunk csak az ellenzéki pártok összefogása teheti lehetővé a jobboldal győzelmét.

Megkérdeztem O'sváth Györgyöt (az Európai Unió Bizottságának igazgatója):

– A kiegyensúlyozottnak nem mondható médiarendszer mellett hogyan lehet eljuttatni a keresztény demokrácia értékeit az emberekhez?

– A sajtó ellenében is lehet választásokat nyerni, hiszen a német CDU és CSU is a II. világháború után 15 éven ke-

resztül baloldali sajtó ellenében nyert meg minden választást. Rövid, világos program, belső viszályoktól mentes, egységes párt és egy tekintélyes, karizmatikus miniszterelnök-jelölt szükséges – mondta O'sváth György.

A rendezvény utáni beszélgetésben egy negyedik feltételt is megfogalmazott: „Ha nincs média – tessék kimenni a nép közé!" Abban a pillanatban tudtam, hogy kerekasztal-beszélgetéseket fogok szervezni, amelyeken eljuttatom az emberekhez a konzervativizmus üzenetét. Ennek lényege szerint az Isten képére teremtett ember érdeke az, hogy az emberi méltóságot biztosító, emberközpontú politikai tevékenység érvényesüljön a közéletben, a konzervatív-keresztény értékrend megvalósítása által. Ehhez viszont nélkülözhetetlen, hogy a szocialista diktatúra 40 éve alatt a csupa negatív jelzővel (reakciós, öregurak nosztalgia-ideológiája, hasznavehetetlen, stb.) felruházott konzervatív értékrendről elmondjuk az igazságot. Ugyanis felelősséggel választani vagy felelősséggel elutasítani csak azt tudja az ember, amiről pontos és igaz ismerete van.

Szándékom helyességében megerősített az az általam megtapasztalt tény is, hogy nemcsak a szocialista múlt jeleskedett a konzervativizmus fogalmának lejáratásában, hanem napjaink írástudói is. 1996. június közepe táján egyik este a tévében kerekasztal-beszélgetés folyt, értékrendekről vitatkoztak. És jött a megdöbbentő mondat az egyik ismert írástudó szájából, így: „Magyarországon a konzervativizmus ellentéteként a liberalizmust mondják, pedig a konzervativizmus ellentéte az, hogy haladó".

Szívesen bekapcsolódtam volna a beszélgetésbe, valahogy így: „Tessék mondani, mi az, hogy haladó? Ugye, nem tetszik összekeverni a »haladó« és »modern« jelzőket. Mert ami modern, egyáltalán nem biztos, hogy haladó is. Barankovics István évtizedekkel ezelőtt megírta, hogy

»Haladónak lenni annyit tesz, mint valamilyen értékeszmét megvalósítani«. Egy eszme annál haladóbb, minél magasabb az érték, amelynek megvalósítására felszólít. A bibliai haladáseszme minden érték teljes megvalósulásának, a tökéletességnek, vagyis Istennek a lemintázására szólít fel, ezzel mindig a »jobb« felé hajtva az ember energiáit. Ezt a keresztény haladáseszmét még senkinek nem sikerült felülmúlni – még a XX. század végi írástudóknak sem. Jézus önti szavakba: »Legyetek tökéletesek, mint Mennyei Atyátok tökéletes«. A keresztény haladáseszme természetesen nemcsak az egyént szólítja fel a tökéletesedésre, hanem a társadalmat, az államot is. Az állam akkor haladó, ha az emberi személyek tökéletesedésének szolgálatában áll, úgy, hogy a minden embert megillető természetjogokból minél többet alakít pozitív jogokká, lehetőségekké, valósággá. A haladó állam ilyen módon valósítja meg a természetes közjót." Ezeket mondtam volna el azoknak, akik ott ültek a kerekasztalnál, és rábólintottak a szocializmus hazug és torz konzervativizmus-elméletére – a XX. század végén.

Másik megdöbbentő élményem az egyik győri gimnáziumban ért, ahova ez idő táján hívtak meg egy előadás megtartására. Megkérdeztem a 17-18 éves fiatalokat, hogy mit tartanak a konzervativizmusról? Egyetlenegy pozitív jelző sem hangzott el.

Megrettentem: miért választanák az emberek 1998-ban azt az értékrendet, amiről csak hamis ismeretekből táplálkozó, negatív érzéseik vannak, és amelyek konzerválásában mai „írástudóink" aktívan részt vesznek. Mielőbb országgá kell kiáltanom, illetve kiáltatnom fiatal politikusokkal a kortárs angol Scruton megfogalmazását, miszerint: „A konzervativizmus az egyénről vallott nézetek egyik modern változata". Modern, vagyis nemcsak haladó, hanem korszerű is!

A közvetlen és egyetlen célom – mint több millió magyar állampolgárnak – az volt, hogy az 1998-as országgyű-

lési választásokon egy emberközpontú politikai hatalom utasítsa maga mögé a balliberális kormányt.

A kerekasztal születése

Visszatérve a „Konzervatív alternatíva" című konferencia befejező perceihez, szünet nélkül visszhangzott a fülemben, hogy „Tessék kimenni a nép közé!" Csakhamar odaléptem Semjén Zsolthoz, bemutatkoztam, és elmondtam, hogy „szeretnék kimenni a nép közé", lenne-e egy kerekasztal-beszélgetés vendége. Készséges „igen" volt a válasz. Röviden azt is elmondtam, hogy az ellenzéki pártok egy-egy fiatal képviselőjét fogom meghívni, a Fideszből Orbán Viktort. Az volt a célom a fiatal politikusok felkérésével, hogy vendégeim életkorával is igazoljam: a konzervativizmus nem „öregurak nosztalgia-ideológiája".

Hazatérve felhívtam – most már nem teljesen ismeretlenül – a Fidesz központját, és kértem Orbán Viktort. Nagy Andor kabinetfőnököt kapcsolták, mivel az elnök úr házon kívül volt. Röviden beszéltem a tervemről. Pár nap múlva lakásomon csengett a telefon, és a vonal másik végén Orbán Viktor mutatkozott be. Megköszönve a visszahívást, kérdeztem, hogy továbbították-e megkeresésem célját. Elnök úr azt válaszolta, hogy őt arra kérték, hívjon fel engem. Ezután elmondtam a „Konzervatív alternatíva" című konferenciával kapcsolatos élményemet és az ott megfogant országos kerekasztal-beszélgetés gondolatát az ellenzéki pártok fiatal képviselőivel. Orbán Viktor azonnal igent mondott.

A nyár folyamán megkerestem Nagy Andor kabinetfőnököt, hogy a kerekasztal-beszélgetés részleteit, időpontjait megbeszéljük. Elmondtam, hogy elképzelésem szerint a következő évben, 1997 januárjában Győrben kezdeném, és minden hónapban tartanék egy kerekasztal-beszélgetést az ország valamelyik városában. A kabinetfőnök finoman és óvatosan annyit mondott, hogy „Tartsuk csak meg

először Győrben, aztán majd meglátjuk". Érthető volt ez a bizalmatlanság, nem lehetett előre tudni, hogy politikai, moderátori gyakorlat hiányában mit tudok kezdeni öt gyakorló politikussal. A többi ellenzéki pártban is megkerestem a kerekasztal-beszélgetés számára az előadókat: az MDF-ből Herényi Károly szóvivőt, az MDNP-ből Pusztai Erzsébet alelnököt, a FKGP-ből a törökszentmiklósi polgármestert, Szegő Jánost kértem fel. Utóbbi mindössze két vagy három alkalommal volt a vendégem, így négy résztvevővel jártam az ország városait. A rendezvénysorozatnak „Milyen jövőt szeretnénk? Fiatal politikusok a konzervativizmusról" címet adtam.

Bejártuk az országot

Az első kerekasztal-beszélgetésre 1997. január 9-én került sor Győrben. A tanítóképző főiskola hatalmas előadótermében mintegy ötszázan zsúfolódtak össze. A folyosókon, a tantermekben további kétszáz-kétszázötvenen tévélánc segítségével figyelhették a helyi sajtó kitüntető érdeklődésével kísért, háromórásra sikeredett rendezvényt. Senki nem tartotta hosszúnak, senki nem mozdult, a hallgatóság az utolsó percig kitartott, és a végén vastapssal jutalmazta vendégeimet.

A győri rendezvényre többen elkísérték a Fideszből Orbán Viktort, és élénken figyeltek. Tekintettel arra, hogy Nagy Andortól a nyáron azzal búcsúztam, hogy majd a győri rendezvény után meglátjuk a továbbiak szervezését, jelentkeztem telefonon. Megkérdeztem, hogy milyen volt a visszhangja a kerekasztal-beszélgetésnek. Azt a választ kaptam, hogy „nagyon jó, lehet szervezni a többit." 1997 januárjától az 1998-as választásokig a kerekasztal-beszélgetések helyszíne a következő tizenhat város volt: Győr, Kaposvár, Sopron, Miskolc, Szolnok, Vác, Érd, Gyula, Kecskemét, Debrecen, Pécs, Székesfehérvár, Tata, Eger, Paks,

Budapest. Az érdeklődés hatalmas volt; a közvéleményformálók mindenütt megjelentek. Rendezvényünket a helyi egyházak papjai, lelkészei, helyenként püspökei is megtisztelték jelenlétükkel.

A beszélgetések előtti bevezetőmben fontosnak tartottam a KÉSZ-szel és a kerekasztal-beszélgetéssel kapcsolatos alapvető kérdéseket tisztázni; ezt a későbbiekben minden városban ugyanúgy elmondtam, összesen tizenhat alkalommal. Először is világossá kellett tenni, hogy egy evangelizációs társadalmi szervezet miért szervez politikusokkal kerekasztal-beszélgetést. Elmondtam, hogy a KÉSZ egy politikai pártok felett álló, az ökumené irányában nyitott, katolikus alapítású spirituális és kulturális egyesület, evangelizációs társadalmi szervezet. Politikai pártok felett áll, mert a politikai hatalomban nem vesz részt, hiszen választásokon nem indul, nincsenek KÉSZ-képviselők sem az Országgyűlésben, sem az önkormányzatokban. Véleményünk viszont van a politikai hatalomról, annak tevékenységét a kétezer éve bevált, Szentírásban megfogalmazott standard mércéhez viszonyítjuk, és az eredményt tisztázó fórumainkon elmondjuk az embereknek. Fontosnak tartottam hangsúlyozni, hogy – mivel a politikai hatalomban az értékrendeket pártok képviselik – a KÉSZ olyan pártok mögé sorakozik fel erkölcsi támogatásával, amelyek megjelenítik értékrendjét.

A keresztény ember „kettős állampolgár": egyszerre állampolgára a magyar hazának és tagja egyházának. Mint egyházának tagja, köteles annak iránymutatásait betartani. Elmondtam továbbá, hogy a világ – hitre, vallásra, nemre, bőrszínre stb. való tekintet nélkül – erkölcsi tekintélyként néz a Szentatyára, odafigyel a megnyilvánulásaira. A keresztény ember közéleti szerepvállalásáról a Szentatya a Christifideles laici című enciklikában világosan fogalmaz: „A világi hívők a személy és társadalom szolgálatának már előzőleg jelzett irányát követve, az evilági ügyek keresz-

tény szellemű intézése során semmi módon nem mondhatnak le a »politikai életben« történő részvételről, vagyis arról a sokrétű és szerteágazó gazdasági, társadalmi, törvényhozói, irányítási és kulturális munkáról, amelynek célja szerves és intézményes módon a közjó előmozdítása. Amint a szinódusi atyák is többször megerősítették, mindenkinek és minden egyes személynek joga és kötelessége részt venni a politikai életben, bár ez különböző, egymást kölcsönösen kiegészítő formákban, fokozatokban, feladatokban és felelősségekben jut kifejezésre. (…) Az az igen elterjedt vélemény, ami a politikát az erkölcsi veszély szükségszerű helyének tekinti, semmiképpen nem igazolhatja a keresztények közügyekkel szembeni közömbösségét vagy tartózkodását."

Tehát a világi hívőkből álló Keresztény Értelmiségiek Szövetsége győri szervezete nemcsak jogot gyakorol, hanem kötelességet is teljesít a kerekasztal-beszélgetések szervezésével, a „politikai életben" (nem hatalomban!) való részvételével. Elmondtam továbbá minden alkalommal, hogy a KÉSZ tagjai – az alapszabályban megfogalmazottak szerint – tudatos kötelezettséggel vállalják az evangelizációt az élet minden területén, tehát a közélet területén is. Az evangelizáció a krisztusi élet gyakorlása, megismertetése, terjesztése. A krisztusi élet alapja a keresztény szeretet, amely csak az igazsággosággal együtt érvényesülhet. A keresztény embernek tehát hitbéli kötelessége az igazságot képviselni minden időben és az élet minden területén, így a közéletben is.

Hogyan képviseljük az igazságot? Először is ki kell mondani, mert „Vétkesek közt cinkos, aki néma". Másodszor: világosan, egyértelműen kell fogalmaznunk, mint Jakab apostol tanítja: „Igenléstek legyen: igen, tagadástok: nem! Különben ítélet fog sújtani titeket" (Jak 5,12). Harmadsorban bátran kell képviselnünk az igazságot, mert VI. Pál pápa megfogalmazása szerint „keresztény élet nem képzelhető el a bátorság sarkalatos erénye nélkül".

A moderálást meghatározott rend szerint végeztem, egy előadó egy kérdés megválaszolására 5 percet kapott, ami nem kis összeszedettséget követelt meg előadóimtól. Érthetően ezt az időtartamot rendszerint túllépték vendégeim. A hallgatóság kérdéseit írásban kértem, a válaszadásra az előadások elhangzása után került sor. Egyetlen okom volt arra, hogy írásban kérdezzen a közönség: ily módon sokkal többen tudtak kérdezni és kérdéseikre választ kapni. Kényes kérdés nem volt.

A szerepünket tisztázó bevezető után három kérdéskör volt minden rendezvényen. Az első kérdéskörben – szellemi műhellyé alakulva – arra kértem Semjén Zsoltot, Herényi Károlyt, és Pusztai Erzsébetet, hogy mondják el, mit jelent számukra a konzervatív értékrend. Orbán Viktor akkor a Liberális Internacionálé alelnöke volt, emiatt az ő véleményére más nézőpontból volt kíváncsi a hallgatóság. Akkoriban olvastam éppen arról, hogy vannak baloldali liberálisok (az én olvasatomban az SZDSZ felelt meg ennek a meghatározásnak), és vannak a nemzeti liberálisok. Az említett írás szerint az európai gyakorlatban általában csak a nemzeti liberálisok (szabadelvűek) jönnek szóba kormánytényezőként. A Fidesz a Deák Ferenc-i nemzeti szabadelvűség követőjének határozta meg magát, ezért Orbán Viktor számára a kérdés másképpen hangzott:

– A XIII. században élt angol filozófus, Roger Bacon a következőket mondta: „Nem követem Arisztotelészt, és eljön az idő, amikor önmagamtól is eltérek: az emberi értelem művei állandóan tökéletesíthetők." Elnök úr! – kérdeztem – Önben kezdettől fogva szimbiózisban éltek a konzervatív és a nemzeti liberális értékek, avagy a mai hitvallásához el kellett-e térnie előző önmagától? Lát-e kapcsolódási pontokat a deáki nemzeti szabadelvűség és a barankovicsi konzervatív-keresztény értékrend között?

A második és harmadik kérdéskörben közéleti témák kerültek megbeszélésre, mint egyház és állam, családpoli-

tika, oktatáspolitika, agrárpolitika, egészségpolitika, bős–nagymarosi vizierőmű, közbiztonság, Európai Unió, NATO, ellenzéki pártok összefogásának kérdése.

Kerekasztalok között

A helyi sajtó minden városban tudósított a rendezvényről. A rendezvények utáni – a Konrad Adenauer Stiftung (KAS) által finanszírozott – fogadások is igazi hangulatos közösségi összejövetelek voltak. A helyiek közül megjelentek a KÉSZ vezetőségi tagjai, az egyházak képviselői, a Fidesz, az MDF és az MKDSZ vezetői. Az egyháziak számára a másként ismert Orbán Viktorral lehetőség nyílt személyesen eszmét cserélni, ami nélkülözhetetlen volt a valós kép kialakításához. Emiatt megkülönböztetett figyelmet fordítottam a püspökök, plébánosok, káplánok, lelkészek meghívására. Kértem a Fidesz kabinetfőnökét, hogy a püspöki székhelyeken tartott kerekasztal-megbeszélések előtt szervezzenek Orbán Viktor számára személyes találkozót a megyés püspökkel.

A kerekasztal-beszélgetésekre utazva rendszerint Budapesten valamelyik vendégem autójába kéredzkedtem be; ez a valaki általában Semjén Zsolt volt. De olyan eset is előfordult, hogy Herényi Károly vitt bennünket Egerbe. Négyen utaztunk együtt; Orbán Viktor rendszerint egyéb programról érkezett a kerekasztal-beszélgetésekre. Az ilyen közös utazások különösen hangulatosak voltak. Semjén Zsolt Budapesttől Egerig megállás nélkül ontotta a főként politikai vicceket. Volt, amelyiket különösen találónak éreztem, ezért meg is jegyeztem, és most továbbadom:

Kovács kérdezi barátját:

– Te, tudod, hogy Kiss lánya feslett erkölcsű?

– De hát nincs is lánya Kissnek!

– Na és? Magyarázkodjon ő!

A kerekasztal-beszélgetések végén arra kértem a közönséget, hogy mindenki menjen el választani, és úgy válasz-

szon, hogy a Horn-kormány leváltható legyen. Búcsúzóul elmondtam Erőss Alfréd Könyörgés című versét. Erőss Alfréd papköltő volt, 1948-ban püspökké szentelték, 1950-ben meghalt. A vers az 1942-ben kiadott Székelyek dicsérete c. kötetből származik. A „Könyörgés" ima a magyarok egyetértéséért, az összefogásért. Aktualitása miatt még ma is gyakran ezzel a verssel zárom a kerekasztal-beszélgetéseket. Mivel minden rendezvény után megkerestek a hallgatóság soraiból, kérve, hogy juttassam el a vers szövegét, úgy gondoltam, hogy az olvasókkal is megismertetem az egyre időszerűbb üzenetet:

ERŐSS ALFRÉD

Könyörgés

Uram!
Nem magamért imádkozom.
Ez a legnehezebb imádság.
Nagy terhem van. A népemet hozom.
Már meginognék, mint a nádszál,
de erőt önt belém a bizalom.
Láncszem vagyok.
Velem imádkozik a népem.
A magyarok, a földön és az égben.
S láncot tartják erős angyalok.

Imádkozik az ország.
Hozzád emeli, Isten e nép arcát
és színed elé könyörögve lép:
Uram! Az egyetértés nagy kegyelmét
add meg nekünk, add meg nekünk.
Legyen az mindennapi kenyerünk. Amen.

4. AZ ELSŐ BARANKOVICS ISTVÁN-EMLÉKÜLÉS

Az első országos Barankovics-emlékülést 1997. augusztus 30-án rendeztük Győrben, Barankovics István 1947. augusztus 31-i győri választási győzelmének 50. évfordulója alkalmából. Ekkor már a Giczy-féle KDNP a romjaiban hevert. A kizárt kereszténydemokraták – élükön Varga Laci bátyánkkal – felelősséggel élve a kereszténydemokrácia iránt, annak meg- és átmentése érdekében 1997. augusztus 30-án megalakították Barankovics István eszmei, politikai örökségének folytatására a Magyar Kereszténydemokrata Szövetséget, az MKDSZ-t. Elnökül Surján Lászlót választották. Ez volt a délelőtti program, délután pedig a győri Városházán a zsúfolásig telt díszteremben Barankovics Istvánra emlékeztünk. A kereszténydemokraták az MKDSZ megalakulásának és a Barankovics-emlékülés helyszínéül azért választották Győr városát, mert az európai gyökerekből táplálkozó, modern magyar kereszténydemokrata politizálás atyja, Barankovics István 1947. augusztus 10-én Győrben bontott zászlót, a Lloyd-ház erkélyéről mondta el több ezres tömeg előtt programadó beszédét, augusztus 31-én pedig a Demokrata Néppárt Győrben aratott fölényes választási győzelmet.

A rendezvény szervezéséhez Kovács K. Zoltán, Barankovics egyik volt képviselőtársa segítséget kért Pápai Lajos megyés püspök úrtól, aki hozzám irányította. Természetesen vállaltam a helyi szervezést, így kerültem kapcsolatba a Barankovics-emléküléssel. A következő évtől már természetes volt, hogy továbbra is a KÉSZ szervezésében, Győrben tartjuk a megemlékezést.

Az első Barankovics-emlékülés előadói voltak: Pápai Lajos megyés püspök, Varga László, Orbán Viktor, Kovács K. Zoltán, Surján László, Rapcsák András, Gémesi

György és Csenger-Zalán Attila. Ezen az első emlékülésen ellenállhatatlan erővel jelent meg a keresztény-demokraták, a Fidesz – Magyar Polgári Párt és az MDF összefogásának gondolata, a jobboldali egység megteremtésének igénye. A több száz fős hallgatóságot magával ragadta a változás lehetőségének, a Horn–Kuncze-kormány leváltásának megcsillanó reménye. Lelkesen helyeseltek, amikor Pápai Lajos püspök úr megfogalmazása is világossá tette, hogy „Aki – bármilyen okokra hivatkozva is – a jóakaratú emberek, politikusok egységét támadja, az a jövőnk gyilkosa" („Együtt EGYmásért" című MKDSZ kiadvány).

Az első előadást Barankovics István párttársa, a Demokrata Néppárt pártügyésze, dr. Varga László, Laci bátyánk (ehhez a megszólításhoz ő ragaszkodott) tartotta „Tehetség, eredményesség, nemzethűség" címmel. Egy tömény történelemóra anyagát olvashatjuk a hiteles kortárs előadásában. Érdemes megszívlelni minden mondatát, különösen egy – magát keresztségnek valló – párt magatartására utaló viselkedési szabályokat. Ma, 2007-ben is aktuális.

Nemcsak a tanulság okán, hanem emléke iránti tisztelet is arra kötelez, hogy az előadás anyagát közkinccsé tegyem.

Varga László: Tehetség, eredményesség, nemzethűség (Győr, 1997. augusztus 30.)

Emlékezni jöttünk a magyar politikai történelem egyik kiemelkedő eseményére: a Demokrata Néppárt 1947. augusztus 31-i győzelmére. Emlékezetünk szálljon a két háború közötti keresztényszociális mozgalmunk tagjaira, vezetőire, akik a német megszállás alatt – szabadságukat és életüket veszélyeztetve – megalakították a Demokrata Néppártot. Egyik bátor alapítója ma is itt ül közöttünk: dr. Keresztes Sándor. Ezekben a szociális mozgalmakban

megtanultuk már a kereszténydemokrácia eszmevilágát: küzdjünk a velünk született, Istentől kapott alapvető jogok gyakorlásáért; küzdjünk, hogy mások jogait is tiszteljék; védjük az üldözötteket és az ártatlanokat; becsüljük meg az ember személyi méltóságát; és – talán legerősebben – küzdjünk a szociális igazságosságért. A Tildy Zoltán vezette mozgalomban Pálffy József képviselte akkor a keresztény mozgalmakat és a Demokrata Néppártot, de meg kell emlékeznem a száz és ezer vezető és áldozatos munkatárs közül két vezéregyéniségre: a KALOT megalapítójára, Kerkai Jenő jezsuita atyára, és a hivatásszervezet főtitkárára: dr. Vida Istvánra.

Emlékezzünk Barankovics Istvánra, akinek szellemi felkészültsége, politikai tisztánlátása nélkül a Demokrata Néppárt nem aratott volna győzelmet. Hálával gondoljunk itt a 827 000 szavazónkra, akik a kommunista megszállás és a szovjeturalom erőszakossága ellenére – és azzal dacolva – tettek hitet a kereszténydemokrácia mellett. Ha ehhez hozzászámítjuk akkori, megállapított számításunk szerint a több mint 150 ezer pártolónkat, akiket megfosztottak választójogától, akkor nyugodtan megállapíthatjuk: a Demokrata Néppárt mellett közel egymillió polgár állt.

Emlékezzünk hatvankét képviselőnkre. Különösen azokra, akik a párt 1949 végén történt felfüggesztése után megpróbáltatások poklait élték át. Elsősorban dr. Mattheovits Ferenc, aki elvi hűségéért 19 és fél évet ült börtönben. A Kereszténydemokrata Néppártnak és mindenkinek, aki a kereszténydemokráciáért küzd, gondolnia kell arra, hogy olyan néppárti közösség volt együtt, amelyben a baráti összetartás és egymás segítése volt a legfőbb cél. Nálunk egymás elleni akciók – különösen az indulatok és gyűlöletek által vezéreltek – teljesen ismeretlenek voltak.

Kötelességem emlékeztetni arra, hogy 1945-ös és 1947-es választások során a magyar nép világos és tiszta képet adott arról: független és szabad akar lenni. Kötelességünk

megemlíteni, hogy mi hittünk – lehet, hogy naivak voltunk – és bíztunk az Atlanti-óceáni Alapokmány aláíróiban, az Egyesült Államok elnökében és az angol miniszterelnökben. Ott függtek óriási nagyságban Budapesten a választások előtt; s mi áhítattal olvastuk, hogy igen, minden népnek biztosítjuk azt, hogy olyan államformában és olyan kormány alatt éljen, amelyet ő választ – szabadon.

Meg kell említenem, hogy a magyar békeszerződés aláírása és annak életbe lépése után történt a választás. Abban reménykedtünk – ugyancsak a jaltai egyezmény alapján –, hogy betartják azt a részét, amely ugyancsak biztosította a népek önrendelkezési jogát. Amikor ma rengeteget beszélünk kárpótlásról, rengeteget beszélünk jóvátételről, kötelességemnek tartom megemlíteni, hogy a nagyhatalmak, amelyek a békeszerződésben bűnös mulasztással odadobtak bennünket a szovjet hódítók és a kommunista párt karmai közé – ők is jóvátétellel tartoznak nekünk!

Töprengtem, hogy említsek-e egy tényt, amely eddig sem könyvekben nem jelent meg, újságokban sem olvasták, nem is hangzott el; nem titkos, de időszerű. A Demokrata Néppártnak négy évig intéző bizottsági tagja és pártügyésze voltam. A pártügyészségem alatt egyetlen fegyelmi eljárást nem indítottam és nem kezdeményeztem, mert az volt a véleményem: a szabad bírálatokat el kell viselni, és aki nem viseli el, az ne töltsön be közéleti tisztséget. Kizárási eljárások még gondolatként sem kísértettek. Eszembe sem jutott soha, mert úgy véltem és véltük, hogy az üldözés és a kizárás módszere maradjon a fasiszta és a kommunista pártokra. Meg kell említenem, hogy a Demokrata Néppárt képviselőinek, a hatvankét embernek az együttműködése akkor is példaadó volt. Kiváló szellemiségeink – dr. Ekhardt Sándor, Bálint Sándor, Mihelics Vid, Rónay György – nem is tűrtek volna semmilyen széthúzást. S mi mindenki előtt kinyitottuk a kaput, aki a keresztény-demokráciáért dolgozni akart. Ezért voltunk néppárt.

Végezetül engedjék meg, hogy megemlítsem: a második világháború után a Szovjetunió által megszállt országokban – beleértve Ausztriát is – csak hazánkban aratott győzelmet a keresztény demokrácia. És ennek volt következménye az, hogy az említett országokban a kommunista pártok kisebb-nagyobb sikereket értek el, nálunk azonban csúfos vereséget szenvedtek, és padlóra kerültek. Innen emelték fel a szovjet katonái, talpra állították, és hatalomba emelte őket a Szovjetunió.

Úgy érzem, eljött az ideje annak, hogy az 1998-as választásokra a demokratikus erők együttműködjenek, és olyan pártok kerüljenek kormányra, amelynek a vezetői – tehetségükkel, eredményükkel és a keresztény értékek megbecsülésével – kiállták a próbát.

Varga Laci bátyánk

– Tudom, a múltból nem lehet megélni, de lehet-e a múlt nélkül élni? – tette fel Laci bátyánk a kérdést három évvel később, a 2000. évi győri Barankovics-emlékülésen tartott előadásában. Nyugodtan válaszolhatunk nemmel, mert nem lehet a múlt tapasztalatainak felhasználása nélkül élni. Laci bátyánk iránytűt adott a keresztény politikusok kezébe.

Egy alkalommal egy operaházi rendezvényen egy páholyban ültem Laci bátyánkkal, így mód volt több dologról is beszélgetni. Nehezményezte Dávid Ibolya Fidesszel szembehelyezkedő politikáját. (Most mit szólna?) Ezt mondta nekem: „a közélet szereplőinek egy – a tevékenységüket meghatározó – fontos nézőpontot mindig szem előtt kell tartani, amit én úgy fogalmazok meg, hogy aki nem tud kompromisszumot kötni, az ne politizáljon, de aki csak az elvei feladásával tud kompromisszumot kötni, az távozzon”. Érdemes megjegyezni, és még fontosabb betartani a tömören megfogalmazott gondolatot.

Varga Laci bátyánk számára a 2002. évi volt a halála előtti utolsó Barankovics-emlékülés, amelyen előadást tartott. Előadásának végén elhangzó, a jó és igaz ügyek hűséges szolgálatára buzdító szavait szellemi-politikai végrendeletként megtartjuk. Így hangzott:

„Nem szoktam politikai jóslásokba bocsátkozni – egyszer tévedjen az ember, és azt egész életében fejére olvassák – most mégis kimondom életem tapasztalataként: én bízom – és nemcsak bízom, biztos vagyok – a jövőben. Minden önkény és erőszak, az igazság eltorzítása, az emberek kivégzése, kínzása és minden, ami embertelen volt, a politikai hulladékok temetőjébe kerül. A nemes célért, a kereszténydemokrácia eszméjéért, az emberekért való nemes eszközökkel vívott áldozatkész küzdelem mindig győzött, és most is győzni fog."

5. KAMPÁNY – TÁMADÁSOKKAL

Kétkedők a KÉSZ-ben

Ősszel folytattam a kerekasztal-beszélgetések szervezését. 1997. szeptember 19-én Pécsett, a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának zsúfolásig telt dísztermében tartottuk soron következő rendezvényünket. Ekkor Budapesten Orbán Viktor autójába kéredzkedtem be. Pécsig hosszú volt az út, sok mindenről beszélgettünk. Többek között tájékoztattam arról, hogy „a liberális Fidesz és liberális Orbán Viktor" miatt abszolút nem egységes rendezvényeim megítélése országosan a KÉSZ-en belül, de – mondtam az elnök úrnak – ez az én meggyőződésemen és elszántságomon semmit nem változtat. Ugyanakkor azért fontosnak tartottam tájékoztatni, hogy a Fidesz ne essen abba a hibába, hogy – tévesen – maga mögött érezze a hitvalló keresztények teljes táborát. Kissé keserűen a következőket mondta:

– Erzsébet, csak legyünk túl a választásokon, ha győzünk, hozunk néhány törvényt, aztán – nem nagyképűen, csak úgy szerényen – megkérdezzük azokat, akik most támadnak bennünket, hogy: „Nos, meg vannak velünk elégedve?”

S valóban, az ország miniszterelnökeként a szavai mögött a tettei szolgáltak aranyfedezetül.

1997. szeptember 19-21-én Alsóörsön tartottuk a KÉSZ vezetőségi találkozóját a vidéki szervezetek elnökeivel, elnökségi tagjaival. Egyik vidéki városból való KÉSZ-tagtársam indulatosan megtámadott a kerekasztal-beszélgetések szervezése miatt, mondván: kinek az ügyét karoltam fel, a liberális Orbán Viktorét? Természetesen rendíthetetlenül kiálltam azon meggyőződésem mellett, hogy Orbán Viktor tiszta ember, nem bűne, hogy felnőttként találkozott az Istennel, és igenis hitvallás, hogy nemcsak én vállalom őt, hanem ő is vállalja rendszeres szereplésével a Keresztény Értelmiségiek Szövetségét. Érvként mondtam el azt is, hogy alapító elnökünk, dr. Csanád Béla teológiai professzor, aki konzervativizmusáról volt híres, akit igazán nem lehetett liberalizmussal vádolni, halála előtti hónapokban Orbán Viktort kérte fel Makovecz Imre mellett az 1996. október 23-i KÉSZ-ünnepség szónokának. Pápai Lajos megyés püspök úr is az 1996-os győri Antall-emlékünnep óta bizalommal van Orbán Viktor iránt – soroltam a nálam okosabbak pozitív hozzáállását a Fidesz miniszterelnök-jelöltjéhez. Következetes határozottsággal kiálltam a kerekasztal-beszélgetések további szervezése mellett. Bizony akkor még a hangosan nem tiltakozók is csendben elmondták nekem Orbán Viktorral szemben érzett bizalmatlanságukat. Vád volt az is a Fidesz elnöke ellen, hogy a Magyar Narancs című újság kigúnyolta a Szentatyát magyarországi látogatásakor. Elmondtam, hogy ehhez az újsághoz nincs köze a Fidesznek, a Narancs az SZDSZ-hez áll közel. Szerencsére hittek nekem, és annyit elértem, hogy legalább elgondolkodtak érveim hallatán.

A debreceni KÉSZ szívébe sem sikerült belopni a kerekasztal-beszélgetést. Meghívták rendezvényemet, de úgy „döntöttek", hogy egy MIÉP-es és egy FKGP-tag is legyen a vendégeim között. Erre elmondtam, hogy a győri KÉSZ rendezvényét lehet fogadni vagy nem fogadni, de beleszólni semmiféle formában nem lehet. Emiatt a szervezet elnöksége úgy döntött, hogy nem vállalják rendezvényemet. Dr. Dózsa László debreceni KÉSZ-elnök egy nagyon kedves hangú levélben tudatta elnöksége döntését, hozzátéve, hogy a Polgári Kör és az egyetemistákat tömörítő Teleki Pál Baráti Kör debreceni szervezete szívesen vállalja a kerekasztal-beszélgetés szervezését, és megírta elérhetőségüket is.

A debreceni KÉSZ-tagok is eljöttek meghallgatni vendégeimet. Az egyik tagtársam „kérdésként" írásban ezt küldte: „No liberalizmus! No Orbán Viktor!"

Egyik találkozásunkkor kértem Orbán Viktor elnök urat, hogy keresse meg országos elnökünket, Osztie Zoltán atyát. Az atya soha nem tett negatív megjegyzést országjárásomra, soha nem volt ellenséges a Fidesz elnökével, de fenntartásai kétségtelenül voltak. Biztos voltam abban, hogy ezek a fenntartások egy személyes eszmecserével megszűnnek. Tévedtem. Röviddel Orbán Viktor látogatása után kérdeztem az atya véleményét.

– Okos fiú – mondta elnökünk –, azt mondta, amiről tudta, hogy hallani akarom.

Éva nénivel, az atya édesanyjával viszont kijelentettük: csakis Orbán Viktorra adjuk szavazatunkat. Éles helyzetben azonban – mert ilyen is adódott, mint később látni fogjuk – Zoltán atya határozott álláspontot képviselt.

Az 1998-as választások előtt egy állásfoglalást fogalmaztam meg a győri KÉSZ nevében, a püspökkari választási körlevél ismertetése után. Ahogy az állásfoglalásban alább olvasható, egyértelműen fogalmaztam, összhangban a katolikus püspöki kar véleményével, de a győri KÉSZ elnökeként nemcsak általánosságban beszél-

tem a pártokról, ideológiáról, hanem nevesítettem is a pártokat. Íme:

Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ)
győri szervezetének állásfoglalása
az 1998-as választásokkal kapcsolatban

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) győri szervezete Isten és emberek előtti felelősségének tudatában erkölcsi kötelességének tartja az 1998. május 10-i és május 24-i országgyűlési választásokkal kapcsolatban állásfoglalását a magyar választópolgárokkal megismertetni. Tesszük ezt világos, egyértelmű megfogalmazással Jakab apostol utasítása alapján, miszerint: „Igenléstek legyen: igen, tagadástok: nem! Különben ítélet fog sújtani titeket" (Jak 5,12). Tehát: célunk a jelenlegi kormánykoalíció leváltása. Állásfoglalásunkat azoknak ajánljuk, akik e céllal egyetértenek.

Hazánk állampolgárainak olyan polgári, keresztény Magyarországra van szüksége, melyben a kereszténység a hívők számára hit is, a nem hívők számára pedig vállalható 2000 éves erkölcsi és kulturális érték a maga gyakorlati gazdasági és emberközpontú társadalmi (szociális) következményeivel.

A keresztény szociális, azaz a társadalomról szóló tanítás nem tesz különbséget hívő és nem hívő között, mércéje: minden teremtett ember számára az emberi méltóság, mely nem egyeztethető össze a jelenlegi Horn–Kuncze-kormány alatti tömegeket érintő elszegényedéssel, éhező gyermekekkel, az egészségügy és a közbiztonság összeomlásával, az oktatásban az esélyegyenlőtlenség megteremtésével. 1996-ban a Magyar Katolikus Püspöki Kar minden állampolgár, hívő és nem hívő számára egyaránt követelte körlevelében az "Igazságosabb és a testvériesebb világot!"

Ennek megteremtéséhez a Horn–Kuncze-kormány (MSZP–SZDSZ-kormány) leváltása szükséges. Történelmi esélyünk van erre, ha

1. elmegyünk szavazni
2. nem szavazunk:
   a Magyar Szocialista Pártra (MSZP),
   a Szabad Demokraták Szövetségére (SZDSZ) és
   a Thürmer Gyula vezette Munkáspártra.
3. nem szavazunk azokra a kis pártokra, melyek a közvélemény-kutatások egybehangzó eredménye szerint nem érik el az 5 százalékos támogatottságot. Erre utal a Magyar Püspöki Kar választásokról szóló körlevele is.

A KÉSZ győri szervezete megnevezi ezeket a pártokat:
Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP),
Magyar Demokrata Néppárt (MDNP),
Magyar Igazság és Élet Pártja,
Új Szövetség és a többi kevésbé ismert mozgalom és párt.

A rájuk adott 5 százalék alatti szavazattal nem jutnak a parlamentbe, ugyanakkor kb. 8-10 százalékot „elvisznek" a jelenlegi kormány leváltására esélyes pártkoalíciótól, ami az MSZP és az SZDSZ győzelmi esélyét növeli. A fent felsorolt kis pártok vágyaikat, és nem a valós helyzetet fogalmazzák meg, amikor maguknak a választásokon 6-10 százalékos támogatottságot jósolnak. Az egész világon törvényszerű – és ez alól hazánk sem kivétel – hogy a közvélemény-kutatások eredményei a választások előtti egy hónappal már közel a valóságot tükrözik, akkor is, ha az 5 százalék alatti támogatottságú pártok ezt nyilvánosan tagadják.

4. csak az 5százalékos támogatottságot meghaladó pártokra szavazzunk. Ezek:

Fidesz – Magyar Polgári Párt (Fidesz),
Magyar Demokrata Fórum (MDF),
Független Kisgazda Párt (FKGP).

Ugyanakkor világosan kell látni, hogy az 1998. májusi országgyűlési választásokon – a jelenlegi mutatók szerint – a küzdelem Orbán Viktor (Fidesz – Magyar Polgári Párt) és Horn Gyula (MSZP) között dől el.

Nem elég változást akarni! A választási urnákból ugyanis nem az akaratokat, hanem a leadott szavazatokat fogják megszámolni, ÉS CSAK A LEADOTT SZAVAZATOK SZÁMA DÖNTI EL A GYŐZTES SZEMÉLYÉT. EZÉRT SZERETETTEL KÉRJÜK, MENJEN EL SZAVAZNI, MERT MINDEN EGYES SZAVAZAT SZÁMÍT!

Jobboldali támadások

1994-ben, az önkormányzati választások előtt is jelentkeztem egy állásfoglalással, amelyben annyi szerepelt, hogy a „Keresztény Értelmiségiek Szövetsége a keresztény elkötelezettségű pártok választási koalíciójának polgármester-jelöltjét és képviselő-jelöltjeit támogatja." A politikával nem foglalkozó többségnek ez a megfogalmazás semmit nem mondott. Ezért döntöttem 1998-ban a pártok megnevezése mellett, ami kettős reakciót váltott ki.

A választópolgárok örültek az egyenes beszédnek. Elküldtem állásfoglalásunkat a Fidesz-MKDSZ választási szövetségnek, felajánlva akár az országos terjesztést. Kabinetfőnök úrtól megkérdeztem, hogy szükség van-e rá?! Az elnökségi ülés után a résztvevők azon véleményét tolmácsolta, hogy „ha még két-három ilyen szervezet lenne az országban, nem kéne egy percig sem aggódni a választások eredménye miatt". Az MKDSZ az összes egyházi közösséghez eljuttatta a fentebb közölt állásfoglalást. Sokan, köztük teljesen ismeretlenek hívtak fel telefonon, és nagyon köszönték a „közérthető útbaigazítást". Egy szerzetesnővér azért volt hálás rendtársaival együtt, mert megerősítettem őket abban, hogy jó irányban tapogatóztak. Kérdeztem, hogyan jutott hozzájuk állásfoglalásom?

– Valaki faxon küldte – mondta. – De ugye tetszik írni a két választási forduló között is? – kérdezte.

A reakciók másik része támadó volt. Páran a KÉSZ-ből a győri szervezet kizárását követelték. Ez volt az az éles helyzet, amelyben a KÉSZ-elnök határozott állásfoglalására volt szükség. Osztie Zoltán elnök úr a leghatározottabban visszautasította ezeket a kezdeményezéseket.

A Giczy-féle KDNP vezetősége Győrben intézett durva, rágalmazó támadást ellenem. A KDNP városi és megyei szervezetének elnöke az MTI-nek küldte el tiltakozását, miszerint állásfoglalásunkat templomokban akarom terjeszteni. Egy nem létező jövőbeli szándékom ellen tiltakoztak! Hogyan ismerheti bárki egy másik ember – sehol nem közölt – szándékát? Természetesen szó sem volt templomi terjesztésről. Visszautasítottam ugyancsak az MTI-n keresztül a rágalmazást. Világos volt számomra, hogy a Giczy-féle győri KDNP azért támadott, mert mint 5 százalék alatti támogatottságú pártot neveztem meg, és arra kértem a választópolgárokat, hogy esélytelensége miatt ne szavazzanak rá. A választási eredmény engem igazolt.

MTI-hírként 1998. április 27-én a Népszabadság és a Kisalföld (megyei napilapunk) a következőt közölte:

„A KDNP Győr-Moson-Sopron megyei és városi szervezete állásfoglalást juttatott el az MTI-hez, amelyben tiltakozik amiatt, hogy a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) győri szervezete a templomokban is terjeszteni akarja országgyűlési választásokkal kapcsolatos röpiratát. A terjesztés ezen módjával az érintett plébánosok sem értenek egyet – szögezi le a KDNP. A röpirat a jelenlegi kormánykoalíció leváltását jelöli meg a KÉSZ győri szervezete céljául, s meghatározza azokat a teendőket, amelyek révén ez a cél elérhető. Nevesíti azokat a pártokat, amelyekre véleménye szerint nem érdemes szavazni, ezzel szemben azt javasolja, hogy az "ötszázalékos támogatottságot meghaladó pártokra" szavazzanak azok, akik a szövetség céljaival egyetértenek. A KDNP

helyi szervezetei úgy vélik, hogy a KÉSZ-állásfoglalás sérti a választási kampány tisztaságát, továbbá a templom nem lehet politikai csatározások színhelye."

Még április 27-én eljuttattam az MTI-hez a rágalmazás cáfolatát, amit MTI-hírként ugyancsak a Népszabadság (Cáfol a győri KÉSZ) és a Kisalföld megyei napilapunk (Cáfol a KÉSZ) 1998. április 28-án közölt:

„A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) győri szervezetének elnöke cáfolja, hogy az országgyűlési választásokkal kapcsolatos röpiratukat a templomokban szándékozták terjeszteni. Lanczendorfer Erzsébet, a KÉSZ győri elnöke állásfoglalásában leszögezte: a templomi terjesztés szóba sem került, holott a KDNP Győr-Moson-Sopron megyei és Győr városi szervezete emiatt adott hangot a tiltakozásnak egy nappal korábban. A KÉSZ győri elnökének tájékoztatása szerint a választásokkal kapcsolatos állásfoglalásukat április 23-án, postán keresztül továbbították a címzetteknek. A röpiratot a választók az interneten is meg fogják találni – mondta az elnök. "

Magyarázatul annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy a postai terjesztést a győri KÉSZ csak a győri választópolgárok számára vette igénybe, és mint korábban írtam, az ország keresztény közösségeihez az MKDSZ juttatta el az állásfoglalást.

Az azóta megszűnt Napi Magyarország újságírója is megkeresett, és az MTI-hírrel kapcsolatos interjút készített velem, amit 1998. április 28-án közölt az újság.

A Kisalföld a megyeszékhely egyházi vezetőit is megkérdezte, hogy mi a véleményük a győri KÉSZ országgyűlési választásokkal kapcsolatos állásfoglalásáról. A protestáns egyházi vezetők óvatosak voltak, sőt helytelenítették a pártok megnevezését, Pápai Lajos megyés püspök úr viszont a KÉSZ jogaként értékelte, hogy véleményét elmondja. 1998. április 30-án Glüch Csaba tollából a következő újságcikk jelent meg:

Egyházi válaszok

Napokban látott napvilágot az a tiltakozás, amelyben az egyik párt megyei és Győr városi szervezete a Keresztény Értelmiségiek Szövetségét (KÉSZ) bírálta, amiért az országgyűlési választásokkal kapcsolatos röpiratát a templomokban akarja terjeszteni. A KÉSZ győri szervezetének elnöke cáfolta, hogy az említett terjesztési mód szóba került volna. Az esettel kapcsolatban megyénk egyházi vezetőitől kértünk véleményt.

Dr Pápai Lajos megyés püspök szerint a röpirat a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége győri szervezetének véleményét tükrözi. A hívőknek és az egyházhoz kötődő világi szervezeteknek joguk, hogy állást foglaljanak a közelgő választásról.

– Ezt a templomokban senki sem terjesztheti, tudomásom szerint ezt nem is teszik – hangsúlyozta a katolikus egyházi vezető.

– A politikában mindenki a saját meggyőződését képviseli. Az egyház csak irányelveket adhat, a világiakból álló szervezetek viszont ennél többet fogalmazhatnak meg, mint ahogy ezt a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége győri szervezete is tette.

Jankovits Béla evangélikus esperes Jézus példáját idézte, aki egyiket sem sorolta előbbre 12 tanítványa közül.

– Ha mindjárt az elején viszonyított volna, soha nem születik meg a kereszténység. Nem tudjuk igazán, melyik párt mennyire támogatott, ezért sem szabad nevén nevezni őket.

A református egyház véleményét Bittner Ferenc osztotta meg lapunkkal. A lelkészi főjegyző elmondta: azt nem lehet meghatározni, hogy kire szavazzanak a hívek.

– Arra kell készíteni őket, hogy keresztény módon gondolkodjanak. Ez a fajta mérlegelés minden bizonnyal megmutatja az igaz utat, ahogy a 25. zsoltár 2. verse is tanúságot tesz erről: „Utaid, Uram, mutasd meg nekünk!”

A sors iróniája, hogy a Giczy-féle KDNP győri elnöke, miközben a kampány ideje alatt nem kímélte még az MKDSZ-es Varga Laci bátyánk becsületét sem, pártjának választási bukását követően, abból kilépve, MKDSZ-elnök, 2003-tól pedig már a győri Fidesz alelnöke lett. A Giczy-féle KDNP Országos Választmányának Elnökségéből győri Fidesz elnökségbe – ezt nevezem karriernek. Kár, hogy megtehette!

Érdekes módon az 1998-as választásokat követően is maradt még egyesekben bizalmatlanság Orbán Viktor miniszterelnökkel és a Fidesszel szemben. A választások után talán egy hónappal a KÉSZ elnökségi ülést tartott. Egy köztiszteletben álló idős úr felállt, és izgatottan azt mondta

– Amit Lanczendorfer Erzsébet tett, annak a súlyos következményei nem most, hanem majd 5-10 év múlva látszanak.

Erre azt feleltem:

– Ha kedves Pista bácsi azt akarja ezzel mondani, hogy szerepem volt a Horn–Kuncze-kormány leváltásában, akkor azt boldogan vállalnám, de ez túl nagy elismerés lenne számomra.

A debreceni KÉSZ viszont a választások utáni, 1998. július-augusztusi Hírlevelében arról írt, hogy bár a választások előtt „olyan javaslat is érkezett, hogy zárjuk ki a győri tagszervezetet; nos, az ismert végeredmény miatt nemcsak a (…) győri KÉSZ-elnök, dr. Lanczendorfer Erzsébet volt boldog, hanem talán a korábbi kételkedők s bizalmatlanok még inkább örültek, hogy tévedtek."

Győzelem

A választások napján 1998. május 10-én, a kora esti óráktól már a Tisza-palotában gyülekeztünk. Rengetegen gyűltünk össze, sok kedves ismerőssel találkoztam, akikkel együtt izgultunk, és az eredményhirdetésnél együtt örültünk. A nagy eufóriában épp a sajtótájékoztató helyszínére igyekeztem,

amikor a lépcsőn egy vidám, az örömtől kirobbanó, „füligszáj", aranyosan spicces úriember váratlanul két nagy puszit cuppantott az arcomra. Meglepődve néztem rá, mire ő:

– Csókolom Erzsike, nem ismer meg? Én szoktam vinni Viktort a kerekasztal-beszélgetéseire. Megérte! – és máris ment tovább „örülni".

Jelen voltam a sajtótájékoztatón, ahol Orbán Viktor elsőként és külön köszönetet mondott azoknak, akik imádkoztak a polgári oldal választási győzelméért. Részt vettem közvetlenül a választási győzelem utáni fogadáson is. A Fidesz elnöke pohárköszöntőjében egy mondattal utalt arra, hogy ebben a választási győzelemben egy felsőbbrendű akarat is benne van a rengeteg ember rengeteg munkáján kívül. Jól emlékezem, hogy az Istenre tett utalást követően egy halk, kuncogó morajlás hullámzott végig a termen. Orbán Viktor a mondat közepén megállt – erre a morajlás hirtelen megszűnt – és Magyarország leendő miniszterelnöke megismételte azt a fél mondatot, amellyel a választások eredményét illetően az isteni segítségre utalt. Ezt már néma csend fogadta.

Mély meggyőződéssel vallottam és vallom, hogy Orbán Viktor a miniszterelnöki széket református vallású, mélyen hívő keresztyénként foglalta el.

II. rész: 1998–2002

1. „S RENDEZNI VÉGRE KÖZÖS DOLGAINKAT"

„Sokadik alkalommal állok a nagy nyilvánosság előtt Erzsébet asszony társaságában, de könnyű kérdést még nem kaptam... (Orbán Viktor)

A Fidesz – Magyar Polgári Párt választási programját ismertük. A legsürgetőbb feladatokat megfogalmazó 40 pontos program megvalósításához azonnal hozzákezdett a kormány. A győri KÉSZ 1998-as Barankovics-emlékülésén a miniszterelnök világos képet adott a rövid idő alatt elvégzett munkáról és az előttünk álló feladatok megvalósításának stratégiájáról. Az augusztus 31-én Győrben tartott emlékülést Barankovics István győri választási győzelmének 51. évfordulója és a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség (MKDSZ) megalakulásának első évfordulója alkalmából szerveztük. Előadóként Orbán Viktor miniszterelnököt, Pápai Lajos megyés püspököt, Harrach Péter szociális és családügyi minisztert és Surján Lászlót, a barankovicsi hagyományok folytatására és átmentésére alakult MKDSZ elnökét kértük fel.

Az igazi ünnep nem nélkülözheti a művészetet. Emlékezésünk ünneppé válását minden alkalommal a készségesen fellépő művészek garantálták. Az 1998-as emlékünnepünkön fellépett a Budapesti Tomkins Énekegyüttes, Hauser Adrienne zongoraművész, Horváth Mária énekes. Bede Fazekas Csaba győri színművész közvetlenül Orbán Viktor beszéde előtt elszavalta József Attila „A Dunánál" című versét, melynek megismételtem utolsó két sorát, mielőtt feltettem volna kérdésemet:

– „…s rendezni végre közös dolgainkat,/ez a mi munkánk; és nem is kevés." Miniszterelnök úr! Mi a mi munkánk, mennyi a mi munkánk, ami nem is kevés?

– Sokadik alkalommal állok a nagy nyilvánosság előtt Erzsébet asszony társaságában, de könnyű kérdést még nem kaptam, s úgy látom, hogy Erzsébet asszony ezzel a szokásával már nem is fog szakítani – kezdte általános derültséget kiváltva bevezetőjét Orbán Viktor miniszterelnök, majd köszönetet mondott azért az összefogásért, amely az országgyűlési választásokon a polgári erők győzelméhez vezetett. – Megengedik talán nekem – folytatta a miniszterelnök –, hogy ezen a helyen mondjak köszönetet mindazoknak, akik segítették az összefogás gondolatát életben tartani. Ennek az összefogásnak a gondolata nem lehetett volna sikeres, hogyha önök, kereszténydemokrata, konzervatív értelmiségiek, az ilyen elvek és értékek mentén élő polgárok nem foglalkoztak volna a köz ügyeivel, illetve nem kényszeríttették volna a politikai élet szereplőit, hogy meghallgassák az önök igényét. Úgy is mondhatnám, hogy a civil szerveződések, amelyek között a számunkra talán a legkedvesebb és legfontosabb éppen a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége, nos a KÉSZ és az ehhez hasonló szövetségek nélkül, civil szerveződések nélkül nem jött volna létre az a polgári összefogás, amely sikerhez vezetett. Azt kell mondanom, hogy önök nélkül, a KÉSZ nélkül – és itt külön hangsúllyal kell szólnom a KÉSZ győri szervezetéről – a polgári erők összefogása nem hozta volna meg

a politikai váltást májusban. Köszönet érte mindannyiuknak!

A miniszterelnöki előadás nyilvános hitvallás volt a kereszténydemokrácia mellett. Pontosan tudni lehetett, hogy az elkövetkező négy évben mire számíthatunk. Nem volt felelőtlen ígérgetés. Ha ennyi év után mérleget vonunk, aligha tagadható, hogy a kormányprogrammá átalakult választási programot a polgári kormány az utolsó betűig teljesítette, sőt túlteljesítette.

2. TOVÁBB FOLYTATOM...

Győrben az önkormányzati választások előtt, 1998. október 14-re szerveztem az év utolsó kerekasztal-beszélgetését. A rendezvény az „Önkormányzatiságról az új évezred küszöbén" címet kapta. Fontosnak tartottam, hogy szerény ismereteinket gyarapítsuk az önkormányzatiság lényegéről, ami a demokrácia egyik alappillére, a kereszténydemokrácia szubszidiaritás-elvének, azaz a kölcsönös kisegítés elvének gyakorlati alkalmazása.

Az 1998-as önkormányzati választásokon hét megyeszékhely fideszes polgármestert választott. Győr – sajnos – nem volt ezek között: az MSZP-s Balogh József nyerte meg a választásokat 25720 szavazattal. A Fideszes Szakács Imre 19782 voksot kapott. A Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat viszont fideszes győzelemmel Szakács Imrét választotta elnökének.

Nem adhatom alább

1998 őszén rendelőmben csengett a telefon, Schmidt Mária főtanácsadó asszony titkárnője jelentkezett, és személyes adataimat kérte. Készséggel megadtam; gondoltam, hogy valamilyen rendezvényre szóló meghívót postáznak. A kedves titkárnő ezzel nem elégedett meg: azt kérdezte,

hogy mikor és hol születtem. Ezt furcsának tartottam, és megkérdeztem, hogy honnan is keresnek?

– Schmidt Mária főtanácsadó asszony megbízásából telefonálok – hangzott a válasz. – És az édesanyja neve? – folytatódott a faggatózás.

– Ne haragudjon – mondtam –, de miért kellenek ezek a nem titkos, de abszolút személyes adatok?

– Nem tudom miért kellenek, csak annyit mondott nekem a főtanácsadó asszony, hogy ezeket az adatokat kérdezzem meg öntől – így a kedves hangú titkárnő.

Miután minden kérdésre válaszoltam, és letettem a kagylót, elkezdtem vádolni magam, hogy milyen hiszékeny vagyok, bárki bármit mondhat telefonon, vissza kellett volna utasítanom a kérdezőt. Aztán arra gondoltam, hogy ezek az életrajzi adatok nem titkosak, bárki utánanézhet. Igazán nem tudtam megnyugtatni magam. Már el is felejtkeztem a telefonbeszélgetésről, amikor díszes levél érkezett a Köztársasági Elnök Hivatalából. Arról értesítettek, hogy október 23-án Orbán Viktor miniszterelnök előterjesztésére Göncz Árpád köztársasági elnök „A Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje" kitüntetést „közéleti és orvosi munkásságom" elismeréseként fogja átadni.

Nagyon jól esett a váratlan, magas állami kitüntetés, és legalább olyan jól esett a kitüntetést követő gratulációk tömege orvoskollegáimtól, KÉSZ-tagtársaimtól, helyi és országos politikusoktól. Ez a kitüntetés – azon kívül, hogy jól esett – kötelezett is a továbbiakban arra, hogy alább nem adhatom sem hivatásomban, sem a közéletben.

1999-ben is folytattam az országjáró kerekasztal-beszélgetések szervezését. A rendezvények főcíme változatlan maradt: Milyen jövőt szeretnénk? Az alcím így hangzott: Válaszol a polgári kormány.

A polgári kormány alatt minden alkalommal két miniszter és az egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkár, Semjén Zsolt volt a vendégem. KÉSZ-szervezeteink jelez-

ték, hogy mely városok szeretnék meghívni a győri kerekasztal-beszélgetést, én pedig felkértem a minisztereket. Kezdetben nem volt egyszerű, hiszen sokan nem ismerték a győri KÉSZ-nek ezt a közéleti tevékenységét, főként a miniszteri előszobákban. Amikor már megelégeltem a titkárnőkkel folytatott közelharcot, felhívtam a Fidesz vezetőségének néhány tagját, majd magát Orbán Viktor miniszterelnök urat kértem arra, hogy tájékoztassa minisztereit a győri KÉSZ tisztázó fórumairól. Ez megtörtént, aminek eredményeképpen kevesebbet kellett telefonálnom és mérgelődnöm. Igyekeztem a miniszter urakat egyforma gyakorisággal felkérni, a kerekasztal-beszélgetéseknek egyáltalán nem volt városra szabott személyi összetétele. Emlékszem, hogy a pécsi kerekasztal-beszélgetésre tartva, útközben felhívott az egyik helyi rádió riportere, és többek között azt kérdezte, hogy van-e valamilyen szempont, aminek alapján eldöntöm, hogy melyik városba kit hívok előadónak. Erre azt válaszoltam, hogy nincs, hiszen közéletünk miniszterek által képviselt minden szegmense érinti valamilyen formában és mértékben az emberek életét, s ami kapcsolatban van saját, a családtagok vagy legnagyobb közösségünk, a nemzet életével, az érdekli őket. Érdekli az embereket az oktatás, az egészségügy, a közlekedés, a vidékpolitika, a mezőgazdaság, a közbiztonság, a gazdaság állapota, a biztonságpolitika, a közéleti erkölcs, stb. Az általános érdeklődést a teltházas rendezvények igazolták vissza.

Viták az MDF-fel

1999 őszén időközi választások voltak Siófokon és Székesfehérváron. Ekkor már, de különösen 2000 tavaszától a levegőben lehetett érezni, hogy nem teljesen felhőtlen a két kormányzó párt, a Fidesz és MDF kapcsolata.

2000 tavaszán Jászapátiban időközi polgármester-választás volt. Az akkori alpolgármestert, Járvás Istvánt, a

Fidesz, az FKGP és az MKDSZ mellett még a helyi SZDSZ is támogatta. Amint a Magyar Nemzet megírta, a Békejobb 2000 (lánynevén MDF) a választási koalícióval szemben indította el a „Szekeres Imrének az MSZP ismert radikálisának szűk baráti körébe tartozó" Járvás Imrét, a névrokon Fideszes Járvás Istvánnal szemben. Végül is a polgármester a nevető harmadik, az MSZP-s Szabó Lajos lett 1610 szavazattal, aki az 1454 voksot kapó Fideszes Járvás Istvánt mindössze 156 szavazattal győzte le. Világos, hogy a Dávid Ibolya vezette MDF segítette győzelemhez az MSZP jelöltjét, hiszen az általa indított Járvás Imre valamivel több, mint 500 szavazatot vitt el a polgári oldaltól.

Az időközi parlamenti választások eredménye is azt igazolta, hogyha a jobboldal két jelöltet indított, a befutó győztes mindig a nevető harmadik, a szocialista jelölt lett!

Az időközi választások kampányában jól emlékszem egy Dávid Ibolyával készített tévés interjúra, amiben az elnök asszony kifejtette, hogy ő azokat a választópolgárokat szeretné maga mögött tudni, azok szavazataira számít a választásokon, akik vele és pártjával azonos módon a keresztény, konzervatív értékek iránt elkötelezettek, és reméli, hogy a többi parlamenti párt is a saját vallott értékrendjének megfelelő társadalmi bázisban keres voksokat. Számomra ez a nyilatkozat azt fogalmazta meg, hogy Dávid Ibolya a politikai palettán a keresztény értékek kizárólagos képviselőjének magát és pártját tartotta. Igaztalannak éreztem ezt a kijelentést, hiszen az Orbán Viktor vezette kormány hivatalba lépése pillanatától olyan kereszténydemokrata programot hajtott végre, aminél jobbat a német kereszténydemokraták sem tudtak volna.

Nem sokkal az említett tévéinterjú után Osztie Zoltán KÉSZ-elnök felhívott telefonon, és elmondta, hogy az MDF székházába várják beszélgetésre. Azt szeretné –

mondta –, hogy az országos KÉSZ általános elnökhelyetteseként én is jelen legyek. Ennek a kérésnek örömmel tettem eleget, bár nem tudtam elképzelni, hogy milyen célja lehet az MDF-nek a Keresztény Értelmiségiek Szövetségével. Boross Péter fogadott bennünket, majd megérkezett Dávid Ibolya is.

Ezt az alkalmat megragadtam, hogy elmondjam véleményemet az elnök asszonynak a fentebb említett tévényilatkozatával kapcsolatban:

– Igaztalannak tartottam a tévéinterjúdat, ami szerint csak az MDF képviselné a kereszténydemokrata értékrendet Magyarországon. Ennek ellentmond, hogy a spanyol Aznar kormányfő is Orbán Viktort hívta a kampányába mint kereszténydemokrata politikust. De Stoiber bajor miniszterelnök is, az elkövetkezendő őszi CSU kongresszusra szintén Orbán Viktort, a Fidesz első emberét hívta, és nem az MDF első emberét.

Az elnök asszony nevetve válaszolt:

– Jaj, hát az nem így működik a diplomáciában! Azonos rangú feleket hívnak meg, tehát miniszterelnök miniszterelnököt.

Erre én:

– Nem hiszem, hogy kizárólag a miniszterelnöki rang miatt hívták meg Orbán Viktort! Hiszen, ha Magyarország miniszterelnökét Horn Gyulának hívnák, akkor őt aligha hívta volna meg Aznar és Stoiber saját pártjaik rendezvényére!

Erre nem jött válasz.

A nézeteltéréstől sem mentes beszélgetés végén Osztie Zoltán elnökünk megkérdezte:

– Miben segíthetünk?

Boross Péter azt válaszolta, csak annyit mondjunk az embereknek, hogy a politikai jobboldalra szavazzanak, a többit meg majd kibokszolja egymásból a Fidesz és az MDF. Erre a magam őszinte módján így reagáltam:

– Én ennek a kérésnek a teljesítését nem ígérem meg, mert én csak annyit ígérek, amit meg is tartok. Ha igaztalan állítás nem hangzik el, akkor nincs mit előhozni a kerekasztal-beszélgetéseimen. De ahányszor igaztalan megjegyzésekről szerzek tudomást, azokat mindig el fogom mondani a hallgatóságnak, a magam véleményével kiegészítve.

Ez volt a beszélgetés zárómondata.

Töretlenül folytattam a kerekasztal-beszélgetések és az évente ismétlődő Barankovics-emlékülések szervezését. Különösen a kormányzati ciklus második felétől voltak számomra lélekemelők ezek a rendezvények. Ugyanis megcsillant a fény a Bokros-csomag által oly mélyre fúrt alagút végén. Az emberek reménykedni kezdtek a jövőben. Jó volt látni rendezvényeimen a bizakodó arcokat, jó volt hallani az emberközpontú kormányzati tevékenységet bemutató válaszokat. Jó érzés volt, amikor a hallgatóság mintegy visszaigazolva a hallottakat, bólogatott, helyeselt. Jó volt megtapasztalni, hogy a kormányzati szavak és tettek fedik egymást. A reményt, a bizakodást az a tapasztalat váltotta ki, hogy szolgáló, a nemzet egészét szolgáló kormánya van Magyarországnak.

3. „ÉPÍTSÜNK EGY ÚJ HAZÁT, MELY SZEBB A RÉGINÉL!" A MILLENNIUMI ÜNNEPSÉGEK

A polgári kormánynak adatott meg a „kegyelmi pillanat", a meg nem ismételhető, vissza nem térő alkalom, hogy megszervezze a millennium megünneplését. Az 1000 éves keresztény magyarságunkra való méltó emlékezésről kormánybiztos gondoskodott. A nemzet tanára, a Tanár Úr, Nemeskürty István vállalta a felelősségteljes, nehéz, ám fel-

emelő feladatot. Javaslatára a polgári kormány Magyarország minden helysége számára millenniumi zászlót készíttetett, amelynek átadása ünnepélyes keretek között történt. Nem volt az országnak olyan zuga, ahol ezt az eseményt ne ünnepként élték volna meg. Készültek a felnőttek, csinosították lakóhelyüket, verset és dalt tanultak az iskolás gyermekek, számos műemléket újítottak fel, szobrokat emeltek, emléktáblákat helyeztek el a kisebb települések éppúgy, mint a nagyobbak. Szülőfalum közelében, az ezer lelket számláló Bakonyszentkirályon a millennium emlékére Szent István-szobrot avattak. Az egészséges nemzeti öntudat ismét megjelent az emberi szívekben és agyakban. A múltra többé nem „bűnös nemzetként", hanem az 1000 éves történelmére büszke nemzetként emlékezett a magyarság.

Ezt igazolja a Gallup közvélemény-kutatásának eredménye is. A megkérdezettek kétharmadának véleménye szerint a millenniumi rendezvények hatására a „magyar emberek büszkébben vállalják magyarságukat" (66 százalék), illetve, hogy a „magyar emberek jobban megismerték a magyar történelmet" (65 százalék). A megkérdezettek fele szerint „általában erősödtek a magyarokat összetartó szálak", és ugyancsak „erősödtek a helyi közösségeket összetartó szálak". Figyelemre méltó, hogy az ellentmondásos sajtómegítélés ellenére mindössze az emberek 13 százaléka gondolta úgy, hogy az ünnepségek hatása negatív, viszálykodást vagy ellenségeskedést szül.

A felmérés eredménye annak fényében különösen biztató volt, hogy a polgári kormánynak a millennium volt az első alkalom arra, hogy segítse gyarapítani a nemzeti lélek Trianon óta pusztuló energiatartalékait, és erősítse az egészséges nemzeti közösségi tudatot.

A millenniumi ünnepségsorozat első napján a Szent Koronát díszes menet vitte új helyére, az Országház kupolacsarnokába. Az igazság kedvéért megjegyzem, hogy a Szent Korona Nemzeti Múzeumból Parlamentbe történő

szállításáról nem volt egyetértés a parlamenti pártok között, az indítvány heves parlamenti vitát és nem kevésbé élénk sajtóvitát robbantott ki. Az akkori szocialista-liberális ellenzék több politikusa csupán múzeumi tárgynak titulálta a magyar államiság jelképét, és ellenezték a Parlament épületében való elhelyezését.

A parlamenti viták után végül is 2000. január 1-jén a Szent Korona átszállításának útvonalán tömegek álltak „díszőrséget". A televízió helyszíni közvetítést adott a jeles esemény valamennyi mozzanatáról. Ezt követően megkezdődött az Országgyűlés millenniumi ünnepi ülése. A kormányzó polgári pártok javaslatára a 2000. évi I. törvényt Szent István államalapításának emlékéről és a Szent Koronáról hozta az Országgyűlés. Mint az várható volt, ezt a törvényt sem fogadta el sem az MSZP, sem az SZDSZ. A 2000. évi I. törvény megörökítette Szent István államalapító tettét, felsorolta a Szent Koronához tartozó jelvényeket és rendelkezett azok őrzési helyéről, valamint létrehozta a Szent Korona Testületet. A millennium I. törvénye a XX. századi kisiklások után a Szent István-i keresztény-nemzeti identitás erősítését szolgálja.

A megnyitó után este 8 órakor megnyitották a parlament kapuit azok előtt, akik elsőként kívántak tisztelegni a Szent Korona előtt. Az eredeti tervek szerint éjfélig fogadták volna a látogatókat, de a folyamatosan érkező tömegek miatt a Parlament épületét két és fél órával tovább tartották nyitva. A kormánynak a MÁV-val történt megegyezése eredményeképpen a millennium évében a Szent Korona látogatására ingyen utazhattak az ország bármely részéből érkező diákok. A Szent Korona előtti tisztelgést a Parlament épületének bemutatása követte. Több esetben maga a miniszterelnök, Orbán Viktor volt a diákok parlamenti „idegenvezetője".

Beszédes számadat igazolja, hogy nemcsak diákok, hanem sok különböző korosztálybeli – határainkon kívül és belül élő – magyar is fontosnak tartotta, hogy megtekintse a Szent Koronát. 2001. március 14-én a Szent Korona egymilliomodik lá-

togatóját fogadta az Országházban Mádl Ferenc köztársasági elnök, Orbán Viktor miniszterelnök és Áder János, a Magyar Országgyűlés elnöke. A következő négy hónapban, 2001. augusztus 20-ig tartó millenniumi év befejezéséig újabb félmillió ember tartotta fontosnak, hogy lerója tiszteletét a magyar államiság jelképe előtt. Ezek a számok önmagukért beszélnek: azok igazát erősítik, akik a nagy ellenszélben is kitartottak amellett, hogy a Szent Korona nem múzeumi tárgy, ki kell szabadítani a Nemzeti Múzeum „fogságából". Vajon mennyi idő alatt volt másfél millió látogatója a Szent Koronának a Nemzeti Múzeumban? És volt-e annyi egyáltalán?

Ünnep Győrben, Budapesten és a Szentföldön

Számomra meghatározó élmény volt a 2000. június 27-én, Szent László-napon Győrben tartott Millenniumi Nap, amelyet Győr önkormányzata és a győri Római Katolikus Püspökség közösen szervezett.

A Városháza dísztermében 15.30-kor Ünnepi Díszközgyűlés nyitotta meg az ünnepséget. 17 órára – a zászlóátadási ceremónia kezdetére – több ezer győri polgár gyűlt össze és ünnepelt együtt a Káptalandombon, a Bazilika előtti téren. A gyülekezés ideje alatt a légierő zenekara szolgáltatta az alkalomhoz illő zenét. Közben a díszalegység is felsorakozott. A bazilika bejáratával szembeni Szent László-domborműhöz díszőrök álltak. Áder Jánost, a Magyar Országgyűlés elnökét a Káptalandomb tövében, a Bécsi kapu téren vártuk, majd együtt sétáltunk fel a protokoll tagjaival az ünnepség helyszínére. A Bazilikával szemben felállított emelvényen foglaltunk helyet.

17 órakor a vezénylő parancsnok „Díszalegység Vigyázz! Fogadás balról! Tisztelegj!" vezényszavainak elhangzása után a légierő zenekara a Rákóczi-indulót kezdte játszani, a vezénylő parancsnok díszlépésben elindult Országgyűlés elnöke elé és jelentést tett. Miután Áder János

megköszönte a jelentést, és köszöntötte az ünneplőket, a zenekar a Himnuszt kezdte játszani. A sokezer torokból jövő ének betöltötte a győri belvárost, és a közeli Duna hullámai messzire elvitték a magyarok imáját.

„Fontosak az emlékek, a tervek és a vágyak, ahogy azok voltak Szent István korában is – hangsúlyozta ünnepi beszédében Áder János –, mert nekünk, magyaroknak 2000 nem csak a kereszténység jeles jubileuma, hanem államiságunk ezer, szabad polgári demokráciánk tíz éve mi-

A Millinniumi zászlóra nemzeti színű szalagot kötöttem

att is fontos. A változás, a remény esztendeje. 1990-ben válságban volt a nemzet, de hittünk a szabadságban, hittük, hogy az öreg kontinens térképén elfoglalhatjuk azt a helyet, ahová már csaknem ezer éve tartozunk. A millenniumi zászló hófehér színe nemcsak a tisztaságot, hanem a népünk álmaiban rejtező lehetőséget is jelképezi. Fontos kérdés, hogy a jövő nemzedékei számára milyennek építjük tovább az államalapító királyunktól örökölt utat."

Áder János az ünneplők lelkes tetszésnyilvánításával kísért zászlóátadási beszéde után a zászlótartóktól átvette a

millenniumi zászlót, és átadta Balogh József polgármesternek, aki a közönség tapsának kísértében meglengette a zászlót. A város polgármestere rövid válaszbeszédet tartott. Ezután következett – a narrátor bejelentését követően – zászlóanyai szereplésem, amikor a millenniumi zászlóra nemzetiszínű emlékszalagot kötöttem.

Ökumenikus szertartással dr. Pápai Lajos megyés püspök, Lackner Pál evangélikus lelkészigazgató és Bittner Ferenc református lelkész elnök szentelték és áldották meg Győr millenniumi zászlóját. Az ünnepi esemény végén az Országgyűlés elnöke, a polgármester, a püspökség és a határőr igazgatóság koszorút helyezett el a Szent László-domborműnél. Szózat zárta a szemet, fület, szívet gyönyörködtető győri millenniumi zászlóátadási ceremóniát.

Délután 6 órakor a Bazilikában püspöki szentmisén, majd a hagyományos Szent László-körmeneten vettünk részt. A Káptalandombon és a belvárosi utcákon zenekari kísérettel éneklő sok száz ünneplőn a fáradtság nyomait sem lehetett észlelni. Élmény volt azt is megtapasztalni, hogy a körmenetet kívülről figyelő, ugyancsak szép számú közönség soraiból is sokan bekapcsolódtak a „Győzelemről énekeljen napkelet és napnyugat" vagy a „Boldogasszony Anyánk" kezdetű egyházi énekbe.

Este fél 9-kor kezdődött a napot lezáró ünnepi hangverseny a győri Bazilikában. Mosonyi Mihály F-dúr miséjéhez, Kodály Zoltán Psalmus Hungaricusához a zenét a Győri Filharmonikus Zenekar szolgáltatta, Medveczky Ádám vezényletével.

Elmondhatjuk, hogy szép ünnepünk volt 2000. június 27-én, amikor is a győrieknek „egy volt szíve, lelke".

Az Országgyűlés a millennium évében választott új köztársasági elnököt dr. Mádl Ferenc jogászprofesszor személyében. A pártok felett álló közjogi méltóság a nemzet egészét képviseli, egységét szimbolizálja. Az ünnepi ceremónia szervezői ezt a fontos üzenetet kívánták megjelentetni

azzal, hogy Magyarország 3200 településének polgármestere – pártállásra való tekintet nélkül – meghívást kapott a köztársasági elnök beiktatására, és az azt követő fogadásra. Megint megtapasztaltuk a millennium fontos üzenetét, azt, hogy együtt az ország, hogy összetartozunk.

Augusztus 20-án, államalapító szent királyunk ünnepén a Kossuth téren ezer fős gyermekkórus adta elő a Millenniumi ódát. A budapesti Bazilika előtti szabadtéri ünnepi szentmisén a közjogi méltóságok mellett ezrek imádkoztak együtt, a Szentjobb-körmenetnek nem lehetett látni a végét. Este csodálatos tűzijátékban gyönyörködött a Dunaparton másfél millió ember – szemben az előző évek háromszáz-négyszázezer tűzijáték-élvezőjével. Ismét együtt és lélekben emelkedetten ünnepeltek a magyarok.

Egyike lehettem azoknak, akik a Szentévet, ezeréves keresztény magyar múltunkat a Szentföldre szervezett nemzeti zarándoklattal ünnepelhették. A 750 fős zarándoklatot lebonyolító Makrovilág Utazási Iroda vendégeként, Takács Nándor székesfehérvári megyés püspök úr zarándokcsoportjához csatlakozva Iván fiammal együtt indultunk Jézus nyomába. Felejthetetlen lelki élmény és kegyelem birtokosaiként tértünk haza. A Szentföldön – tekintve, hogy az egyház és a magyar kormány közös zarándoklatáról volt szó – voltak protokolláris programok is, amelyekre szintén kaptam meghívást. A magyar kormány részéről Orbán Viktor miniszterelnök helyettese, Kövér László vett részt a nemzeti zarándoklaton. Mindig zavart, hogy a bemutatásnál Kövér Lászlóról nem mondták el, hogy a miniszterelnök helyett képviseli a magyar kormányt. Egyik alkalommal az ünnepség protokolláris részének lezajlása után reklamáltam, valahogy így:

– Miért nem lehetett Kövér Lászlót a miniszterelnök helyettesként bemutatni?

– Kihez van szerencsém? – kérdezte a Kövér László mellett álló magyar származású, konzervatív izraeli újságíró.

– A Keresztény Értelmiségiek Szövetségének alelnöke és a győri szervezet elnöke vagyok, Lanczendorfer Erzsébetnek hívnak.

– Keresztény értelmiségiek? Igen, értem; és mi a különbség a keresztény és zsidó értelmiség között? – kérdezte az újságíró.

– Mint értelmiségi, semmi – válaszoltam. – Keresztényként viszont nem elég a tiltásokat betartani, mint a „Ne ölj!", „Ne paráználkodj!", „Ne lopj!", stb., hanem azt is meg kell fogalmaznunk, hogy mi az a jó, amire a rossz kerülésével felszabaduló energiáit fordítja a keresztény értelmiségi. Vagyis: nem elég a rosszat kerülni, a jót kell cselekedni.

Pillanatnyi csend, tágra nyílt szemek, és jött a válasz, kérdés formájában:

– Van névjegykártyája?

Ettől kezdve mindig kedvesen üdvözöltük egymást.

Millenniumi mérleg

Nagy volt a különbség az 1996-os millecentenáriumnak a Horn–Kuncze-kormány általi elhallgatása, és ezeréves keresztény államiságunk egész ország által való ünneplése között. A honfoglalás 1100 éves évfordulója eseménytelen volt az országban, maradandó tárgyi és eszmei érteket alig hagyott az utókorra. Még az Antall-kormány által kezdeményezett EXPO '96 világkiállítást is meghiúsították, ami a nemzeti egység építésének kezdő lépése lehetett volna. Egyedüli kulturális esemény a Honfoglalás c. film volt, amely talán a szükséges állami támogatás hiánya miatt is vegyes megítélés alá került. Eszmei örökséget egyedül a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia „Igazságosabb és testvériesebb világot" című körlevele jelentett.

A millecentenáriummal szemben az 1000 éves magyar keresztény államiság, a millennium közismertté vált. A közvélemény-kutató Magyar Gallup Intézet már idézett fel-

mérése szerint a magyar lakosság 91 százaléka tudott a millenniumi ünnepről, és közülük 89 százalék tartotta helyesnek annak megünneplését. A millenniumi ünnepségsorozatban megtanult ünnepelni az ország, az ünneplés pedig lélekben gyarapította, felemelte a magyarságot, erősítette a nemzeti összetartozás érzését.

4. TETTEKBEN LÁSSUK MEG A VALÓT…

A miniszterelnök a Dzurinda szlovák kormányfővel való tárgyalásról jókedvűen érkezett a Barankovics-emlékülésre

A hagyományos Barankovics-emlékülésekre az egész országból jöttek a keresztényidemokraták, így az emlékülésen elhangzottak jóval szélesebb körbe jutottak el, mintha csak egy kerekasztal-beszélgetést tartottunk volna egy városban. Az információk az ország minden zugába eljutottak. A 2001. augusztus 29-i, ötödik, „Barankovics nyomában” címmel tartott Barankovics-emlékülésen a szociális és családpolitika, a gazdaság, a külpolitika és az egyházpoli-

tika helyzetét bemutató előadást tartott Harrach Péter, Matolcsy György, Martonyi János, és Semjén Zsolt.

Emberek között járva, kelve, dolgozva időnként elcsodálkoztam azon, hogy milyen gyorsan felejtik el, hogy a mindennapi életüket befolyásoló negatív vagy pozitív döntéseket melyik kormány hozta. Például a balliberális ellenzék álságos módon azt sulykolta, hogy az Orbán-kormány nem ad elegendő családi pótlékot – amit mellesleg az ő kormányuk alatt a Bokros-csomag vett el az emberek jelentős részétől. Az egyre rövidülő távú emlékezés miatt fontosnak tartottam rendezvényeinken a tisztelt hallgatóságot emlékeztetni arra, hogy a polgári kormány első intézkedései között – 1998 őszén – eltörölte a Bokros-csomag által bevezetett tandíjat, visszaállította a GYES-t, a GYED-et, és az alanyi jogon járó családi pótlékot.

Harrach Péter szociális és családügyi miniszter előadásait mindig azzal vezettem be, hogy büszke örömmel ismertettem az Európai Unió országjelentéséből a polgári kormány családpolitikájára vonatkozó elismerő szavakat, miszerint ez a családpolitika követendő. Azt sem hallgattam el, hogy ez a családpolitika nemzetközi elismerést is kapott: az Európai Családterápiás Egyesület a 2001-ben létesített „Európai díj a családokért"-díjat 2001. június 29-én elsőként Orbán Viktor miniszterelnöknek adta át.

Érdekes, hogy annak ellenére, hogy az emberek saját bőrükön tapasztalták meg a Horn–Kuncze-kormány sokakat megnyomorító Bokros-csomagját, mégis a szocialisták által a nyugdíjasoknak ígért egyszeri 19 000 forintot és a 13. havi nyugdíj ígéretét többre tartották, mint az Orbán-kormány alatt a nyugdíjak vásárlóértékének tartós növekedését. (Pedig az Orbán-kormány alatt ez a vásárlóérték jobban növekedett, mint az azt követő Medgyessy- és Gyurcsány-kormány alatt!)

Az Orbán-kormány egyházpolitikája barankovicsi kereszténydemokrata politika volt. A Vatikán és a Magyar Köztársaság között létrejött, Horn–Kuncze-kormány által megkötött, de gyakorlatban be nem tartott szerződést a polgári kormány hiánytalanul teljesítette. Barankovics István kifejtette, hogy az egyház lelki küldetésben jár, de ezt a missziót világi, földi körülmények között kell teljesítenie. Ennek kulturális, gazdasági feltételei vannak, amelyeket a mindenkori állam köteles biztosítani. „Aki az állam és egyház jó viszonyának szükségességét tagadja – mondta Barankovics István – az 1000 éves keresztény magyar múltat tagad." Volt dolga Semjén Zsoltnak, az egyházi ügyekért felelős helyettes politikai államtitkárnak, amíg a Horn–Kuncze-kormány – nemzetközi szerződést is sértő – egyházakkal szemben tanúsított diszkriminációját felszámolta.

Az ötödik Barankovics-emlékülésen Semjén Zsolt: „Magyar egyházpolitikai modell" címmel tartotta meg előadását:

Amikor a polgári kormány a kormányprogramot megalkotta, abból indult ki, hogy nagyobb a feladatunk annál, hogy toldozzuk-foltozzuk a meglévő dolgokat. Ezért azt a célt tűztük ki magunk elé, hogy megalkotjuk az egyházpolitikának a modelljét, ami azóta példaként szolgál számos nyugati és számos keleti ország számára is. Ennek a modellnek a lényege az volt, hogy ne csak a kommunista rombolás után újjáépülő egyházi struktúrákat, egyházi szervezeteket és egyházi mozgásteret biztosítsuk, hanem elkerüljük azokat a zsákutcákat is, ahova több nyugati ország szekularista mítoszoktól vezérelve jutott. Ezért először történt meg, hogy egy kormányprogram filozófiai értelemben gondolt az állam és az egyház kapcsolatára. Az alapvető állítás, Aquinói Szt. Tamásra megy vissza egyébként, és úgy hangzik, hogy elismerjük, hogy az egyház sui generis valóság, vagyis az egyház nem az állam intéz-

ményrendszerének valamilyen alrendszere, hanem az állammal egyenrangú valóság. Következésképpen állam és egyház között nem fogadható el alá- és fölérendeltség, csak a legszigorúbb mellérendeltség. Ennek a mellérendeltségnek tükröződnie kell az egyházi intézményrendszer kapcsolattartásában is. A gondolatmenetnek a lényege az, hogy az egyház és az állam elválasztása nem jelentheti az egyház és a társadalom szétválasztását. Mégpedig azért nem jelentheti, mert egyszerre vagyunk tagjai az egyházunknak és egyszerre polgárai a magyar hazának. Ezeknek nem a szembeállítása a helyes út, hanem a kettő harmonikus együttműködése válik az egész társadalom javára. Ebből az alapvetésből, ebből a filozófiai megalapozásból következik a polgári kormány konkrét egyházpolitikája.

Ennek a legfontosabb eleme az, hogyha az egyház közfeladatot vállal át – iskola, szociális otthon, kórház, bármilyen közfeladatot átvállaló intézmény –, akkor pontosan ugyanolyan állami támogatást kapjon, mint a hasonló feladatot ellátó állami vagy önkormányzati intézmény. Mégpedig azért, mert elfogadhatatlan az, amit például az előző kormány oktatási minisztere egy ilyen parlamenti vita során a parlamentben is hangoztatott, amikor azt mondta, hogyha a keresztények egyházi iskolát akarnak, részben vagy egészben, de tartsák fönn maguk. Ez azért elfogadhatatlan, mert mi, vallásos emberek, ugyanolyan adófizető polgárok vagyunk, mint bárki más, ugyanúgy a mi adónkból is tartatik fönn az összes elgondolható állami és önkormányzati intézmény. E szerint a logika szerint a közfeladatokat átvállaló egyházi intézményeket a vallásos embereknek mintegy pluszban kellene fenntartaniuk, ezáltal végeredményben kettős adófizetésre lennénk kényszerítve, és ez annak a deklarálása lenne, hogy másodrendű állampolgárnak tekintenek minket. Miután a polgári kormány nem tekinti másodrangú állampolgároknak a vallásos embereket, ebből következik, hogy nem vagyunk kettős adófizetésre kény-

szeríthetők. Csak akkor nem vagyunk kettős adófizetésre kényszerítve, ha az állam pontosan ugyanúgy finanszírozza a közfeladatot átvállaló egyházi intézményeket, mint a hasonló feladatot ellátó állami vagy önkormányzatiakat. Ez a gondolatkör, amin az egyházi finanszírozási modell rendszere nyugszik, ez az, ami valójában lehetővé teszi, hogy a polgárok szabad akaratukból döntsék el, hogy gyerekeiket egyházi vagy önkormányzati iskolába akarják-e járatni, hogy egyházi kórházban vagy államiban akarják magukat kezeltetni, és így tovább. Az felel meg az állampolgárok szabad döntésének, hogyha az állam ezt tiszteletben tartva pontosan ugyanúgy finanszírozza az egyházi intézményeket, mint az államiakat vagy az önkormányzatiakat.

Ezen az alapvetésen nyugszik az egyházpolitikai cselekvéssorozat, ami a mögöttünk álló három év munkáját jelentette. Mindez három alappilléren nyugszik. Egyetlen ívet alkot, de három nagy elkülöníthető pillérről van szó. Első a korábbi diszkriminációk eltörlése. Ha megengedik most csak egyetlen példát mondanék. A Horn-kormány idején bármely állami egyetem, a József Attila Szegedi Tudományegyetemtől a pécsi Jannus Pannoniuson át az ELTE Bölcsészettudományi Karáig mindent összevetve kb. évente és hallgatónként 400-450 ezer forintos állami támogatást kapott. Mindez a Pázmány Péter Katolikus és a Károli Gáspár Református Egyetem esetében 80 ezer forint volt, holott ezekben az intézményekben ugyanolyan világi tanárok világi tudományt, világi akkreditációval, az esetek jó részében lényegesen magasabb színvonalon tanítottak. Jól látható a finanszírozásbeli különbség. Ebből következik az is, hogy ennek következtében számos olyan keresztény ember, aki egyházi egyetemre szerette volna járatni a gyerekét, ahova a tehetsége és hite szerint tartozna, nem tudta megtenni, mert nem tudta kifizetni a tandíjat, amit azért volt kénytelen szedni ez a két egyházi egyetem, hogy a puszta létét fenntartsa. Az első lépéssorozatunk az volt,

hogy minden tekintetben, az általános iskolától az egyetemig, megszüntettük ezt a finanszírozásbeli különbséget. Ha megengedik, mondok egy másik példát. A Horn-kormány idején bármely fakultatív tantárgy állami finanszírozásban részesült, egyetlen egy kivétel volt: a hittan. Milyen alapon, kérdezem én, ha más gyereke az én adómból tanulhat portugál nyelvet vagy grammatikát, akkor az én gyerekem az én pénzemből miért ne tanulhatna katolikus, református vagy evangélikus hittant? Éppen ezért a polgári kormány az első költségvetési évben több mint 2 milliárd forint értékben visszaállította a hitoktatásnak az állami finanszírozását. Örömmel jelentem, hogy több mint 500 ezer gyerek tanul ma állami iskolában államilag finanszírozott hittant.

A második nagy pillér a történelmi egyházakkal kötött szerződések. Hogy ezeknek a súlyát érzékelni tudjuk, vissza kell lépnünk az időben. 1997-ben az akkori miniszterelnök, Horn Gyula, igen derék módon megkötötte a vatikáni megállapodást. Ez nagyon szép volt, két apró problémával: az egyik az, hogy nem tartották be, a másik pedig, hogy nem kötöttek hasonló szerződést a többi történelmi egyházzal. Mi mind a kettőt megtettük. Részint átalakítottuk az összes hatályos belső törvényt úgy, hogy megfeleljen a vatikáni szerződésnek, másfelől pedig a protestáns egyházakkal, az izraelita felekezettel és az ortodoxokkal is megkötöttük azokat a szerződéseket, amelyek megfelelnek a vatikáni szerződésnek, messzemenően figyelembe véve a protestáns egyházaknak a tulajdonszerkezeti és az egyházszervezeti sajátságait. Ezeknek a szerződéseknek a lényege, hogy mindazt a vagyontömeget, amit a kommunizmus elrabolt az egyházaktól, és az egyház nem kéri vissza, hanem az átalakul járadékalappá. Tehát felbecsüljük ezt az összeget, és ennek az egyébként hatalmas összegnek az 5 százalékát kapja valorizálva az idő végezetéig az adott egyház. Ezenkívül biztosítjuk azt, hogy a sze-

mélyi jövedelemadó 1 százalékát mindenki utalhatja annak az egyháznak, amelyikhez tartozónak vallja magát. (…)

Harmadik ilyen nagy terület az ingatlanrendezéseknek a kérdése. Itt megint csak arról van szó, hogy hatalmas vagyontömeget raboltak el a háború után az egyháztól, és természetes kötelessége egy jogállami alapelveken álló kormánynak és államnak, hogy ezt az igazságtalanságot jóvátegye. Ezért született meg 1991-ben az ingatlanrendezési törvény, aminek a végrehajtása ma is folyik. Egyetlen számot mondok: a polgári kormány ez alatt a három év alatt kormányhatározattal kétszer annyi egyházi ingatlan sorsát rendezte, mint az előző két kormány együttvéve. Ezzel jogi értelemben az összes egyház összes ingatlanügyét lezárta. Soha akkora pénzt költségvetés még nem fordított ingatlanrendezésre, mint a polgári kormány, és nem tisztem, hogy itt politikai kérdésekbe bonyolódjam, de hadd mondjak egy dolgot. Azt hittem, leesek a székről, amikor a szocialista párt elnöke a programjaként azt mondta, hogy a szocialisták fel fogják gyorsítani az egyházi ingatlankérdés megoldását. Na most erre hadd mondjak annyit, hogy aki végignézi az akkori jegyzőkönyveket, láthatja, hogy ott akadályozták a törvény megszületését, ahol tudták. (…)

Újabb támadások

2001 őszére a politikai élet harcosabbá vált. Az ellenzéki MSZP és SZDSZ politikusai, látva a polgári kormány sikereit, hazugságokkal, rágalmazásokkal bombázták a közvéleményt. Olyan ígérgetések tömkelege hangzott el, amelyekről az MSZP-nek is tudnia kellett azt, hogy csak akkor teljesíthetők, ha eladósítják az országot. Megtették. A gyűlöletkampányra a Fidesz nem reagált, ki sem ejtették az MSZP vagy SZDSZ nevét.

A KÉSZ kerekasztal-beszélgetéseken – ahogyan már korábban írtam – világos, egyértelmű megfogalmazással so-

rakoztattam fel a hazugságokra, rágalmazásokra cáfolatul a tényeket. Ha egyszer tisztázó fórum vagyunk, akkor itt kell leleplezni az MSZP álságos viselkedését is – gondoltam. Ezzel az elkötelezett stílussal rendezvényeimen én lettem a „keményen" fogalmazó, az „agresszív" szereplő, vendégeim szelíd csendességgel csak a polgári kormány eredményeiről, a jövőbeni tervekről számoltak be.

Emlékezem, Nyíregyházán 2001. szeptember 11-e után bíráltam az MSZP hiteltelenségét azzal kapcsolatban, hogy azt hirdették, hogy elsőként ők ítélték el az Amerika elleni terrortámadást, és támadták Orbán Viktor miniszterelnököt azzal, hogy félelmet kelt az emberekben nyilatkozatával. Elmondtam, hogy mit nem adtam volna azért, ha pár éve Kovács László a Kádár-rezsim alatt, az MSZMP KB külügyi funkcionáriusaként ugyanígy tiltakozott volna a hírhedt terrorista, az Oszama Bin Laden-fajsúlyú Carlos Magyarországon történő bújtatása ellen. Hiszen ezzel az eléggé el nem ítélhető tettel veszélybe sodorták Kádárék, a szocialisták, hazánk biztonságát. Hogyan vált hirtelen, a rendszerváltás után pár évvel olyan terrorista-ellenessé Kovács László? Előző élete alapján hiteltelen a tiltakozása.

Ennek az összefüggésnek a kimondása még helyi egyháziak rosszallását is kiváltotta. Nem kell ilyeneket mondani, nem kell ilyen keményen fogalmazni – szólt a figyelmeztetés, ami eljutott magasabb politikai fórumokra, a Fidesz vezetőihez is. Válaszként 2001. október 21-én levelet írtam néhány egyházi vezetőnek:

„Hogy keményen fogalmaztam? Ha az igazság kemény, akkor igen – írtam a levélben. (…) Amikor beszéltem az egyik politikusunkkal a nyíregyházi reagálással kapcsolatban, azt kérdezte, hogy az nem tűnik fel, hogy mennyit és milyen stílusban rágalmaznak a szocialisták? Mi nem hazudunk, nem rágalmazunk, hanem tisztázó fórumot tartunk, amelyen egy keresztény ember csak az igazságot képviselheti, világos megfogalmazással és bátran.

Azt gondolom, hogy az igazságot megmondani és kimondani – amikor az ellenkezőjét a lakosság megtévesztésére akarja felhasználni a szocialista ellenzék – nem a keresztény szeretet ellen való vétek, mert keresztény szeretet csak az igazsággal együtt áll meg. A szocialista ellenzék sok esetben abban bízik, amikor hazudik vagy csúsztat, hogy az emberek nem emlékeznek – és jól hiszik. Ilyenkor le kell leplezni! Ki emlékezik arra, hogy 1998-ban, az Orbán-kormány hivatalba lépésekor, a szocialisták ellene szavaztak a tandíj eltörlésének, a gyes, gyed és családi pótlék alanyi jogon való juttatásának, most pedig azzal tömik az emberek agyát, hogy a polgári kormány nem emeli a családi pótlékot. Vagy: az Orbán-kormány a törvényi előírásokon túl 76 milliárd forintot fordított eddig a nyugdíjak emelésére. És mivel tömi az emberek agyát Medgyessy Péter? Azzal, hogy »erkölcstelen, ésszerűtlen és társadalomellenes« az, hogy több, mint 50 milliárd forintot elvett a polgári kormány a nyugdíjasoktól, de ezt hatalomra jutáskor ők egy adagban odaadnák a nyugdíjasoknak. És sorolhatnám azokat a rágalmakat, amelyekkel kapcsolatban az igazságot ezeken a tisztázó fórumokon Isten előtti felelősségünk tudatában nem hallgatjuk el, akkor sem, ha az igazság egyesek vagy egyes pártok számára leleplező.

(…) Végezetül: A Szentatya a Christifideles laici c. enciklikában világosan megfogalmazza, hogy a »világi hívőnek joga és kötelessége részt venni a politikai életben«. Tehát a világi hívőkből álló KÉSZ nevében jogot gyakorolok, és kötelességet teljesítek.

2001. október 9-én, Rómában Tar Pál, hazánk vatikáni nagykövete, bemutatott a Vatikán kulturális miniszterének. Poupard bíboros úr kézfogásban tartva kezemet ezt mondta: »Örülök, hogy megismerhettem. Köszönöm, amit eddig tett«. Én ezután is ugyanazt akarom tenni." – fejeztem be a levelet.

5. A KAMPÁNY

2001 szeptemberétől a 2002. április 7-i választásig 22 városban szerveztem kerekasztal-beszélgetést: Nyíregyházán, Veszprémben, Debrecenben, Sopronban, Pécsett, Dunakeszin, Pápán, Tatabányán, Székesfehérváron, Szentendrén, Szolnokon, Budapesten, Egerben, Gyulán, Cegléden, Szekszárdon, Zalaegerszegen, Újfehértón, Tatán, Jászapátiban, Ráckevén és Sülysápon.

Egy városban sem mulasztottam el a Ron Werber-i gyűlöletkampány rágalmait nevükön nevezni és tényekkel cáfolni. A KÉSZ kerekasztal-beszélgetések teltházas rendezvények voltak. Gyulán 2002. március 7-én Orbán Viktor miniszterelnök volt a kerekasztal-beszélgetés egyik vendége – a hatalmas Erkel Ferenc Művelődési Háznak nemcsak az előadóterme, hanem folyosói is zsúfolásig megteltek, azokat is kihangosították. Kicsinek bizonyult a Művelődési Ház; a kiszorult tömeg az utcán várta távozáskor a miniszterelnököt.

A győri KÉSZ a 2002. április 7-i és április 21-i országgyűlési választásokkal kapcsolatban ismét állásfoglalást adott ki:

„Abban vagyunk érdekeltek, hogy az elmúlt négy év kereszténydemokrata politikája folytatódjék, mely az Isten képére teremtett embert, hívőt és nem hívőt egyaránt, tevékenysége céljának és nem eszközének tekint. (…) Jövőnket meghatározó döntéseinknél meg kell vizsgálnunk, melyik politikai erő felel meg a kereszténység mint egyetemes emberi értékrend – nem hívők által is vállalható – erkölcsi mércéjének. A tapasztalat segít minket abban, hogy a jót válasszuk. Ezért nem felejthetjük, hogy a szocialisták – ugyanúgy, mint ma – 1994-ben is mindent megígértek, és hatalomra jutáskor homlokegyenest az ellenkezőjét valósították meg:

– ingyenes oktatást ígértek, és bevezették a tandíjat;

– alanyi jogon járó családtámogatást ígértek, és megszüntették a GYED-et, eltörölték az alanyi jogon járó családi pótlékot és a GYES-t;
– a nyugdíjak vásárlóértékének növekedését ígérték, és négy év alatt elvették a nyugdíjak 12 százalékát.

A polgári kormány viszont az orosz gazdasági válság, délszláv háború, a súlyos hó-, belvíz- és árvízkárok ellenére választási ígéreteit betartva:

1. eltörölte a tandíjat, és diákhitellel segíti a rászorulókat;
2. újra bevezette a GYED-et, és visszaadta alanyi jogon a GYES-t és a családi pótlékot. Az Orbán kormány nemzetközi elismeréssel díjazott családtámogatási rendszert dolgozott ki, amelyet a szocialista szavazók 80 százaléka is támogat;
3. nemcsak visszaadta, amit a szocialisták elvettek, hanem 16 százalékkal növelte a nyugdíjak vásárló-értékét;
4. a minimálbért 19.500,- Ft-ról 50.000- Ft-ra emelte;
5. az otthonteremtési hitelek kamatait 26 százalékról 3 százalékra szállította le;
6. családok millióit megnyomorító, szocialisták által végrehajtott Bokros-csomag helyett Széchenyi Tervet vezetett be a kis- és középvállalkozások, magánszemélyek hathatós támogatására, miközben a munkanélküliség az európai uniós átlag alá csökkent, a gazdasági növekedés pedig az európai uniós átlag duplája lett.

A cáfolhatatlan tények alapján tehát minden magyar állampolgárnak érdeke, hogy a következő négy évben is a Fidesz vezette polgári kormány szolgálja a magyarokat határokon belül és határokon kívül. Ez Isten után rajtunk múlik. Történelmi esélyünk valósággá válik:

1. ha elmegyünk szavazni;
2. ha CSAK a győzelemre esélyes Fidesz–MDF választási koalícióra és képviselőjelöltjeire szavazunk;
3. ha NEM szavazunk:
   a Magyar Szocialista Pártra (MSZP),

a Szabad Demokraták Szövetségére (SZDSZ) és a Thürmer Gyula vezette Munkáspártra;

4. ha NEM szavazunk azokra a kis pártokra, melyek a közvélemény-kutatások egybehangzó eredménye szerint nem érik el az 5 százalékos támogatottságot, mint például a Centrum Párt vagy a Torgyán vezette FKGP (Független Kisgazda Párt).

A rájuk adott 5 százalék alatti szavazattal nem jutnak a parlamentbe, ugyanakkor szavazatokat vesznek el a Fidesz–MDF polgári pártkoalíciótól, ami az MSZP-t és az SZDSZ-t erősíti.

Világosan kell látni, hogy a 2002. áprilisi országgyűlési választásokon a küzdelem a nyolc nemzetközi díjjal kitüntetett Orbán Viktor (Fidesz–MDF) és a múlt terhes örökségét megtestesítő Medgyessy Péter (MSZP) között dől el. (…)

SZERETETTEL KÉRJÜK, MENJEN EL SZAVAZNI, MERT MINDEN EGYES SZAVAZAT SZÁMÍT!

Dr. Lanczendorfer Erzsébet
elnök"

Elérkezett a választások napja: 2002. április 7. Reményteljesen néztünk a választások elé. Április 5-én még 5-10 százalék körüli Fidesz–MDF előnyt prognosztizáltak a közvélemény-kutatók, talán a Medián jósolt mindössze 2 százalékos Fidesz–MDF előnyt, de vereségre egy közvélemény-kutató sem utalt. Április 7-én este megtelt a Millenáris és udvara. Közösen szerettünk volna ünnepelni. Bizakodással figyeltük a befutó eredményeket, a tömeg tekintete rátapadt a képernyőre. S egyszer csak értetlenség ült ki az arcokra. „Mi történt? Lehetetlen! Nem igaz!" – egy-két szavas mondatok hullámoztak végig a tömegen, és döbbenet ült az arcokon. És megszületett a végeredmény. Kis gimnazisták zokogtak, de meglett emberek szeme is párás volt. Miért könnyeztek? Mit sirattak, mit féltettek? A lélekben és anyagiakban emelkedő nemzetet, a polgári kormány által megteremtett értékeket.

Joggal. Személy szerint egzisztenciálisan az én családomat – és nagy kiterjedésű ismeretségi köröm egyikét sem – veszélyeztette az esetleges balliberális kormány. Akkor miért aggódtunk? Közösségeink – család, egyház, nemzet – felelős féltése nézőpontjából bizony volt mit félteni egy lehetséges MSZP-SZDSZ kormánytól. Ennek a félelemnek jogosságát a későbbiekben tények igazolták.

A csalódottság első harminc perce után teljesen helyreállt lelki egyensúlyom, mert arra gondoltam, hogy a Jóisten jóságában és szeretetében bízó ember soha nem lehet kétségbeesett. Orbán Viktor pedig mindenkit megerősített: „Kitartás, harc, lelkesedés, és meglesz az eredménye" – mondta. Úgy gondoltuk, hogy az emberközpontú politika kézzelfogható eredményei meggyőzőbbek az emberek számára, mint a rágalmazások és ígérgetések tömege. Rosszul gondoltuk.

Április 9-én a Testnevelési Egyetemen és az Alkotás utcát is elárasztva várták az emberek a miniszterelnököt. A hatalmas tömegből őszinte, nagy szeretet, reménykedés, bizalom sugárzott Orbán Viktor felé. Végre hallottuk a miniszterelnöki beszédben, hogy mi várható egy esetleges MSZP-SZDSZ kormány megalakulása esetén. A prófécia pontos volt. A szerény többség (kevesebb, mint 1 százalékkal győzött az MSZP) mégis a szocialisták ígérgetéseinek hitt – azóta a hiszékenység megkapta a maga büntetését. Természetesen a felelősség nem azoké, akik hittek az ígérgetőknek, hanem azoké, akik a hatalom megszerzése érdekében felelőtlenül ígérgettek, tudatosan hazudtak az embereknek.

Szárnyra kapott a polgári Magyarország. Orbán Viktor szavára a Kossuth térre az ország minden zugából jöttek a magyarok. Milliónyian. Fegyelmezetten és méltóságteljesen. Lelkesen és bizakodóan. Nem volt pocskondiázás. Csak szeretet és összefogás. „Mi hiszünk a szeretet és összefogás erejében" – hirdette a dobogó fölé elhelyezett transzparens, és mondotta a miniszterelnök. Ezek nem

csak szavak voltak, négy év kormányzati teljesítménye hitelesítette a szlogent. Ezért tudta az erőket megsokszorozni. És utolsó rohammal munkába indult a polgári Magyarország.

Mégsem voltunk elegen

A két választási forduló között az egyik győri KÉSZ-rendezvény után odajött hozzám egy fiatal lány és azt mondta:

– Én Pesten járok egyetemre. Kérem, mondja meg, hogy miben segíthetnék Budapesten, és hol jelentkezhetnék munkára?

Azt tanácsoltam, hogy a helyi Fidesz-irodában jelentkezzen. Országszerte tucatjával jelentkeztek szórólaposztásra, plakátolásra fiatalok és idősek egyaránt. Diplomás fiam és barátja munka után, gimnazista lányom és baráti társasága tanítás után – érettségi előtt – teljes erőbedobással dolgozták végig a két hetet.

Évi rendes szabadságomból kivettem egy hetet, Budapestre „költöztem", mert onnan könnyebben utaztam kerekasztal-beszélgetéseim helyszínére. Az első választási fordulóban Jászapátiban nagy előnnyel vezetett az MSZP-s Szekeres Imre Járvás István (Fidesz–MDF) előtt, Nagykátán hasonlóan, jelentős különbséggel állt MSZP színekben a sztárnyomozó Doszpot Péter Czerván György (Fidesz–MDF) előtt, Ráckevén ugyancsak el nem hanyagolható előnyre tett szert az MSZP-s Pusztai Csaba Pánczél Károly (Fidesz–MDF) előtt. Bár szervezésre csak napok maradtak a helyieknek, ennek ellenére mindhárom helyen hatalmas érdeklődés mellett moderáltam a kerekasztal-beszélgetést. És ami a lényeg: mindhárom helyen a Fidesz–MDF közös jelelöltje nyerte meg április 21-én a választásokat. Nagyon-nagyon boldog voltam.

Mivel Budapesten tartózkodtam, felkérésre vállalni tudtam a két választási forduló között, 2002. április 18-án

megalakult Demokrácia Központ védnöki tisztségét is Granasztói György, Makovecz Imre, Szíjjártó Péter, Varga Csaba és Varga László mellett. A Demokráciaközpont megalakulására azért volt szükség, mert – sajnálatos módon – a 2002-es parlamenti választások tisztaságába vetett közbizalom megrendült. Egyrészt azért, mert a választási eredmények – és erre sem magyar, sem nemzetközi viszonylatban nem volt példa – homlokegyenest mást mutattak, mint a közvélemény-kutató cégek egybehangzó előrejelzései, másrészt azért, mert a fiatal magyar demokrácia történetében példa nélküli volt addig az állampolgároktól a helyi, területi és országos választási bizottságokhoz érkezett tömeges bejelentés, panasz. Rekord részvétel volt, és többen meghaltak a választási urnák mellett! Április 11-e és április 22-e között a Fidesz – Magyar Polgári Párt által létrehozott hat Demokráciavonalra 6412 bejelentés érkezett. Világossá vált, hogy a Demokráciavonalakra érkező bejelentések további szakértői munkát igényelnek. Ezért jött létre a Demokrácia Központ, amely saját Jogsegélyszolgálata és Dokumentációs Tára segítségével szolgálta a demokrácia nagy kincsének, a szabad választások tisztaságának megőrzése iránti társadalmi igényeket. Örömmel vállaltam ennek az önálló intézménynek a védnökségét.

A választásra jogosultak jelentős része úgy vélte, hogy olyan tömegű és jellegű választási visszaélés történt, amely érdemben befolyásolta a választások végeredményét. Szintén sokan vélték úgy, hogy szükség volna az első forduló szavazatainak újraszámlálására.

Ezt a véleményt az a tény is erősítette, hogy a választások első fordulójában a listás szavazatok tekintetében egy százaléknál kisebb volt a különbség az MSZP és a Fidesz–MDF választási versenyében. Sőt! A parlamentbe még bekerülő (SZDSZ) és a parlamentből kieső (MIÉP) két párt tekintetében is mind egymáshoz viszonyítva, mind az 5 százalékos parlamenti küszöböt tekintve egy százaléknál ki-

sebb volt a különbség. Az újraszámlálási kezdeményezést az MSZP-SZDSZ-es parlamenti többség és a kormány elutasította, a szavazócédulákat megsemmisítették, az igazság már soha nem derülhet ki. A kérdés persze megmarad: miért nem lehetett újraszámolni?

Mindenesetre a választások második fordulójában – talán éppen a Demokrácia Központ által nyújtott szolgáltatásoknak és tájékoztatásoknak köszönhetően – sokkal nagyobb volt az állampolgárok jogérvényesítő aktivitása.

Aztán elérkezett 2002. április 21., a választás második fordulójának napja. Ismét összegyűltünk a Millenárison. Feszülten figyeltük a kivetítőn az eredményeket. Sokakban felcsillant az örömteli remény, amikor a befutó eredmények világossá tették, hogy a vidék Magyarországában „megfordult a kocka": az első fordulóban még fölényes MSZP-s vezetés elolvadt, és a Fidesz–MDF közös jelöltjei a legtöbb helyen maguk mögé utasították az MSZP-s képviselőjelöltet. Ennek ellenére – ismerősökből és nem ismerősökből álló – közvetlen környezetemet ott, a Millenárison óvatos vigalomra intettem. Több szavazat érkezett a Fidesz–MDF közös jelöltjeire, mint az MSZP és SZDSZ jelöltjeire együttvéve. Mégsem voltunk elegen.

III. rész: 2002–2006

1. SZÖVETSÉG A NEMZETÉRT

A polgári Magyarország megrendült. A választások második fordulójának másnapján, április 22-én, hétfőn reggel elindultam az orvosi rendelőmbe, folytattam a munkámat. Fürkésző tekintetek szegeződtek rám, ki reményt keresve, ki károrvendve. Előbbieket megnyugtatta derűm, utóbbiak viszont nem értették a dolgot.

A polgári Magyarország együtt maradt. Orbán Viktor a Dísz térre hívta a keresztény-nemzeti elkötelezettségű polgárokat.

A 2002-es kampány és országgyűlési választások előtt is tudtuk, hogy létezik a polgári Magyarország többmilliós közössége saját hagyományokkal, saját értékrenddel, saját szellemi tekintélyekkel. A kampány és a parlamenti választások során az is bebizonyosodott – és ez új ismeret volt számunkra –, hogy ez a több milliós közösség határozott politikai véleménnyel, pártszimpátiával, sajátjának elfogadott politikai vezetőkkel bír, és együtt kíván maradni a választások után is. A népakarat Orbán Viktort emelte vezetőjévé. Tőle várt útmutatásokat. Bár ezt a munkát a polgári kormány miniszterelnöke szívesen vállalta, de ehhez a munkához segítőtársakat keresett. 16 magyar értelmiségit kért fel e célból (ezek egyike személyem volt), akikkel 2002. május 26-án megalakította a Szövetség a Nemzetért Polgári Kört.

A Szövetség a Nemzetért Polgári Kör alapító okirata megfogalmazza annak a nemzetközpontú tevékenységnek a szükségességét, amely az Orbán-kormány négy évét jellemezte. Világossá tette, hogy vannak olyan, a nemzetünket, hazánkat érintő, a politikai jobb- és baloldali felosztás szerint nem kategorizálható szempontok, mint a nemzeti értékeink, nemzeti érdekeink védelme a globalizáció világában. A polgári körös mozgalom hitre, nemre, vallásra, bőrszínre való tekintet nélkül egyetlenegy

közös érték – a nemzeti elkötelezettség – köré hívta, gyűjtötte tagságát. Orbán Viktor hívó szavára hetek alatt Közép-Európa legnagyobb civil szerveződése jött létre. Rettegett is tőlük a szocialista tábor. Prominens vezetői mindent megtettek, hogy lejárassák a polgári köröket; kommunikációjukban azt sugallták, mintha a polgári körök a szélsőjobb civil megtestesítői lennének. Erről a nagyobbik „fél Magyarországról" szívesen lemondott volna Medgyessy Péter és Horn Gyula is az Európai Unióhoz való csatlakozásunkkor. Komikus volt ezt éppen tőlük, a KGST és Varsói Szerződés lelkes támogatóitól hallani.

Az Orbán Viktor vezette Szövetség a Nemzetért Polgári Kör 2002. május 26-án – megalakulásával egyidejűleg – következő Nyilatkozatot fogalmazta meg:

A Szövetség a Nemzetért Polgári Kör nyilatkozata

1. 1956 óta nem volt példa arra, hogy Magyarország polgárai a számukra kijelölt négyévenkénti választások keskeny mezsgyéjén túl más utakon is kinyilvánítsák az ország sorsát érintő politikai akaratukat.

2. 2002 áprilisában gyökeresen új helyzet állt elő. Önálló politikai arculattal és akarattal rendelkező tömegmozgalom született. Olyan mozgalom, melynek képviselői a választások elmúltával sem voltak hajlandók visszahúzódni a közélet tereiről.

3. Ebben a mozgalomban hazánk minden rétege részt vehet. Egyre többen látják úgy, hogy a jövő legfontosabb feladata a nemzet kultúrájának, gazdasági érdekeinek, érzésvilágának megőrzése és megerősítése. Az áprilisban született közösség képviselői azt vallják, hogy hazánknak úgy kell elfoglalnia helyét a mára visszavonhatatlanul nemzetközivé lett világban, hogy erősödjön a nemzet gazdasága, kultúrája, lelki és szellemi összetartozása, mert ez egyetemes érték is.

4. E meggyőződés mellett köteleztük el magunkat, ebből a feladatból vállaljuk a ránk jutó részt, e gondolat jegyében szövetkezünk és vállalunk egymással közösséget.

5. Azt valljuk, hogy hazánk mai közéleti vitáinak és ellentéteinek már sok esetben semmi köze a hagyományos értelemben vett jobb- és baloldalisághoz. A valóság az, hogy a nemzetközi manipulációk és maximális profitérdekek arctalan fogyasztóvá silányíthatják az embert. A valóság az, hogy az igazodást követelő nemzetközi irányzatok végzetes sebeket ejthetnek a nemzeten.

6. 2002 áprilisában milliók vallották meg sokakat meglepő erővel és nyíltsággal, hogy a magyar nemzet jövője oldalán állnak. Segíteni és védeni akarják a magyar nemzet érdekeit. Milliónyi magyar kinyilvánította, hogy kitart értékei, nézetei, politikai szervezetei mellett. Kinyilvánította, hogy a választások után is együtt marad.

A nemzet érdekeinek védelmében kormányzati eszközeink már nincsenek, de van közös meggyőződésünk, hitünk és akaratunk.

Vannak pártjaink és képviselőink az Ország Házában. Rendelkezünk az együvé tartozás erejével, és ennek feltételeit igyekszünk megteremteni.

2002 áprilisában született új magyar közösség készen áll.

Készen áll, hogy részt vegyen a hazánk előtt álló feladatok megoldásában.

Készen áll, hogy folytassa a nemzet határokon átívelő újraegyesítését.

Készen áll, hogy a polgári kormányzás évei alatt elért eredményeket megvédje.

Készen áll, hogy a család, a hit és a nemzet történelmének értékeit erősítse.

Készen áll, hogy a hazafias érzelmű fiatalokat támogassa, bátorítsa, és szükség esetén védelmezze.

Készen áll, hogy első feladatként közös erővel megteremtse a nemzet másik nyilvánosságát.

Hajrá Magyarország! Hajrá Magyarok!.

Budapest, 2002. május 26

.

Polgári körök

A Szövetség a Nemzetért Polgári Kör volt hivatott koordinálni a mintegy 150 ezer taglétszámú 10 ezer polgári kört. Ennek a mozgalomnak nem volt, nincs jogi kerete, néha ez nehézséget is okozott. Egyetlen „kerete" volt és van: az értékrendje. Tevékenységét nem paragrafusok határozták meg, és ez kezdetben elbizonytalanította a polgári körösöket. „Mit csináljunk, mit tegyünk?" – kérdezték. A Szövetség a Nemzetért Polgári Kör tagjai járták az országot, buzdítva a tagságot, hogy közösségeikben, környezetükben (pl. lakóhely) értékrendjüknek megfelelő, aktív tevékenységet folytassanak, és hogy szóljanak bele a közösség sorsának irányításába. Azt is elmondtuk, hogy polgárnak lenni nem rang, hanem életforma. A polgár felelősséget vállal nemcsak magáért, hanem közösségeiért is, a legkisebbtől, a családtól kezdve a legnagyobbig, a nemzetig. A felelősségvállalás természetesen gyakorlati tevékenységgel is párosul. A polgár bevált erkölcsi mércéhez igazítja életét és tetteit, amelyekben meghatározó érték a felebaráti szeretet. A polgári értékrend a „jobb" irányába tereli az ember energiáit, arra késztet, hogy tevékenységünkkel embertársainkat szolgáljuk.

A Szövetség a Nemzetért Polgári Kör üléseinek helyszíne eredetileg a Makovecz-féle Magyar Művészeti Akadémia épülete volt. Ez a hely nem volt ismeretlen számomra, mert 1997-től a Makovecz Imre által ugyancsak ismert értelmiségiekből szervezett Nemzeti Egységmozgalom tagjaként gyakorta érkeztem ide megbeszélésre. Közben a polgárok dicséretes áldozatvállalásával megépült és 2004 nyarán átadásra került a Polgárok Háza a budapesti Visi Imre u. 6. szám alatt.

2. ÖSSZEFOGÁS, LELKIERŐ!

A választások utáni hónapokban egy alkalommal sem moderáltam KÉSZ kerekasztal-beszélgetést, a győri Barankovics-emlékülés viszont nem maradt el.

„Nem vagyunk megvásárolhatók”

A KÉSZ-szervezetek nagyon szerény anyagi körülmények között működtek, saját erőből nem futotta volna a kerekasztal-beszélgetések költségeire. Szerencsére Nagy Andor még 1997-ben bemutatott a Konrad Adenauer Stiftung magyarországi képviseletvezető-helyettesének, László Judit asszonynak, akit tájékoztattam a győri KÉSZ munkájáról, a sikeres győri kerekasztal-beszélgetésekről. László Judit rendkívül készséges volt, támogatandónak ítélte a rendezvényünket. Bemutatott az akkori német képviselet-vezetőnek, von der Bank úrnak, aki szintén rábólintott a kerekasztal-beszélgetések támogatására. A későbbiekben is, amikor Josef Duchac úr lett az alapítvány képviselet-vezetője, gördülékenyen folyt tovább a Konrad Adenauer Stiftung és a győri Keresztény Értelmiségiek Szövetségének gyümölcsöző együttműködése. Duchac úr több rendezvényünkön is részt vett, mindig megelégedéssel nyugtázta a rendezvény színvonalát és az érdeklődést. Egyik alkalommal éppen római útja előtt állt, és azt mondta, hogy Rómában el fogja mondani, hogy a győri KÉSZ mit tesz a kereszténydemokráciának a magyar közéletben történő megjelenítéséért.

Jozef Duchac után 2002 második felétől Klaus Weigelt lett a Konrad Adenauer Stiftung magyarországi képviselet-vezetője. A hatodik augusztusi Barankovics-emlékülés szervezését végeztem, és az addigi gyakorlatnak megfelelően elküldtem a program tervét, a rendezvény címének, helyének, idejének megjelölésével, a tervezett előadók név szerinti ismertetésével, kérve az alapítvány támogatását.

Weigelt úr azt válaszolta, hogy egyoldalúnak tűnik a rendezvény; Varga Laci bátyánk helyett legyen Kovács K. Zoltán az egyik előadó, Malgot István helyett (aki végül is nem szerepelt az emlékülésen) legyen Dávid Ibolya, továbbá, mint írja: „Pápai Lajos megyés püspök úr részvételét illetően is vannak aggályaim. A Konrad Adenauer Stiftung képviselőjeként fel szeretném hívni a figyelmét arra, hogy ökumenikus alapítvány vagyunk. Ennek megfelelően a különböző egyházak méltóságai csak abban az esetben lehetnek rendezvényeink előadói, ha az adott témához szakmailag szólnak hozzá. A püspök úr bír ilyen típusú vonatkozással Barankovics személyét illetően?" – fejtette ki véleményét az alapítvány vezetője.

Pápai Lajos megyés püspök és Orbán Viktor miniszterelnök úr az 1997-es első Barankovics-emlékülestől hagyományos előadói a rendezvénynek. A megyés püspök úr a Barankovics-emlékülésekeken nem szentbeszédeket, hanem magas színvonalú, az emlékülés témájához igazodó előadásokat szokott tartani. Weigelt urat válaszomban a következőkről tájékoztattam: „Szervezetünk tevékenységét egyedül az Alapszabály határozza meg, ehhez igazodóan csak tagjaink szólhatnak bele; külső beleszólás, irányítás kizárt. Nem vagyunk eladók és megvásárolhatók – alapítványi támogatással sem. Bizonyára lesz, aki örömmel támogatja a győri KÉSZ-t, mint egy olyan szervezetet, amely 10 év alatt sokszor igazolta, hogy érdemes támogatni." Így a Konrad Adenauer Stiftung támogatásáról függetlenségünk megőrzése érdekében lemondtam.

A 2002-es Barankovics-emlékülés

2002-ben augusztus 29-én tartottuk „Barankovics értékrendje" címmel a hagyományos rendezvényt – immár hatodik alkalommal — a Győri Nemzeti Színházban, ahol a Kisalföld tudósítója szerint mintegy háromezren gyűltek össze, na-

gyon sokan viszont nem fértek be. A rendezvény előtt pár órával felhívott telefonon egy hölgy – fiatal női hangnak tűnt – és azután érdeklődött, hogy a színházban tartott rendezvényre hogyan lehet bejutni, kell-e valahol belépőjegyet vásárolni? Mondtam, hogy teljesen ingyenes a Barankovics-emlékülés, Orbán Viktor is itt lesz, előadást tart, és érkezési sorrendben lehet helyet foglalni. Erre bizalmába avatott a hölgy és elmondta, hogy ő soha nem foglalkozott politikával, nem is figyelt rá, de két éve feltűnt neki, hogy másféle Magyarországon él. Arra a felismerésre jutott, hogy „jó irányban mennek a dolgok", ő is teljes mellhosszal tudja támogatni ezt az irányt, amit az Orbán-kormány jelölt ki a magyarság számára, és így a polgári oldal odaadó támogatójává vált. Biztattam a kedves hölgyet, hogy időben érkezzen!

Orbán Viktor az önkormányzati választások előtt az összefogás, az egység szükségessége mellett a második legfontosabb dologra: a kitartás, a lelkierő fontosságára hívta fel a figyelmet:

„Nekünk, a közösen gondolkozó, azonos értékeket valló polgároknak azonban most az a hivatásunk, hogy azt nyújtsuk Magyarország és ezen keresztül pártjaink számára, ami eddig hiányzott, és amiben ötven év előnyt élveznek az ellenfelek; és ez nem más, mint a szervezett hátország. Ez az áprilisi választások legfontosabb tapasztalata. Ennek a hátországnak a megépítése nagy feladat, és erre már nem maradt ereje, legalábbis az elmúlt tizenkét évben egyszer sem maradt ereje a parlamentben és időnként a kormányban működő pártjainknak. A múltban sem maradt, és a jövőben sem lesz erejük ennek a hátországnak a megépítésére. Márpedig ez a hátország minden szellemi, erkölcsi, lelki, gazdasági és politikai erőforrás. Nekünk, a Hajrá Magyarország mozgalomban résztvevőknek, ezt a hátországot kell megépítenünk.

A második feladatunk vagy – ha úgy tetszik – megfontolásra javasolt tanácsunk úgy hangzik: tartsunk ki! (…).

Az összefogás és az egység után a második legfontosabb dolog a kitartás, a lelkierő."

Ígéretek és valóság

A kormányváltással az álmok szertefoszlottak. Meg kellett tanulnunk egy új magyar-magyar szótárt; a szocialista-liberális kormány hivatalba lépése után mindent másképpen tett, mint ahogyan azt a kampányban ígérte. Amiről azt mondták, hogy bővítik, azt megnyirbálták vagy felszámolták: például a lakástámogatási és otthonteremtési programot, a családtámogatási rendszert. A támogatott lakáshitelek felső határát 30 millió forintról 15 millió forintra csökkentették, a lakáscélú hitelek törlesztése után járó adókedvezményt csökkentették. Amiről azt mondták, hogy megtartják, azt leépítették; például a Széchenyi Tervet, amelynek támogatásából létrehozott létesítményeket még a kormányváltás után is olyan szép számban avattak fel. A közalkalmazottak 50 százalékos béremelése a szocialisták kampányában mézesmadzag volt, de ezt az ígéretet sem a kormány teljesítette. A közszféra 50 százalékos béremelésének felét ugyanis váratlanul a kormány az önkormányzatokra terhelte úgy, hogy ehhez nem biztosított anyagi forrást számukra. A súlyos helyzetbe került kétezer település kérte számon a „Több pénzt az önkormányzatoknak" választási MSZP-szlogent.

Rendezvényeinken emlékeztettem az embereket arra, hogy a szocialisták közvetlenül a parlamenti választások után bejelentették, hogy üres államkasszát hagyott rájuk az Orbán-kormány. Aztán mégis találtak ebben az üres kaszszában 320 milliárd forintot, amit sürgősen szétosztottak az önkormányzati választások előtt. Az osztogatás után valóban kiürült az államkassza. Még a szabad demokraták is kritikusan fogalmaztak, amikor „fantáziátlannak" nevezték a Medgyessy-kormányt, és úgy vélekedtek, hogy „amit a kor-

mány az első száz napon szétosztott, azt négy éven át próbálhatja visszavenni". A „visszavétel" gyorsan megkezdődött a többszörös, Bokros-csomag típusú megszorításokkal, az ÁFA-növeléssel (pl. áram 12-ről 25 százalékra, a könyv 0-ról 5 százalékra és egyes élelmiszerek 12-ről 15 százalékra) és egyéb adókkal, gáz- és villanyár-emeléssel, gyógyszerár-emeléssel, azaz a napi élet költségeinek jelentős növelésével. A gáz- és villanyszámlák kifizetése után már 2003-ban gyorsan elfogyott – sőt elég sem volt – a nyugdíjasoknak a kampányban megígért, egyszer adott tizenkilencezer forint. Több tizenkilencezer forint nem érkezett, de tovább nőtt a gáz, villany, gyógyszerek és élelmiszerek ára.

Az Orbán-kormány – mindenféle nyomásnak ellenállva – a földgáz árát csak az infláció mértékével emelte négy éven keresztül, a szocialisták viszont már 2003 elején az infláció háromszorosával. Pedig nem egészen egy évvel korábban választási ígéreteik nem gázáremelésről szóltak. Ellenkezőleg!

2002. április 18-án az Aktuális című televízió-műsorban Medgyessy Péter azt ígérte, hogy „Nem lesz gázáremelés egyáltalán. Most mondom, 20 évre, hány évre ígérjem meg? Nem lesz gázáremelés."

2002. április 15-én – az MTI tudósítása szerint –: „Kovács László nyomatékosan felhívta a figyelmet arra, hogy (…) nem emelik a lakossági gázárakat."

2002. április 11-én a TV 2 adásában Lendvai Ildikó, az MSZP frakcióvezetője a következőket mondta a választóknak: „Lassan mondom, hogy az ország minden választópolgára megértse, Orbán Viktor is: nem lesz tandíj, lesz viszont alacsonyabb diákhitel-kamat. Nem lesz fogyasztói gázáremelés, lesz viszont rezsitámogatás és magasabb családi pótlék."

Vendégeim több rendezvényen is elmondták, hogy az Orbán-kormány alatti 9,6 százalékos diákhitel-kamatot az MSZP 12 százalékra emelte – ez volt a kampányban ígért kamatcsökkentés.

A Medgyessy-csapat a drasztikus költségvetési hiány mellett eladósította az országot; a hivatalba lépésétől számított bő egy év alatt majdnem annyival nőtt az államadósság, mint az Orbán-kormány négy éve alatt. Más összehasonlítás szerint Kádár János tíz év alatt terhelte meg hazánkat olyan mérvű eladósodással, mint a Medgyessy-kormány egy év alatt.

A kerekasztal-beszélgetéseken a felsorolt pusztítást számokkal, tényekkel alátámasztva hallhattam vissza a polgári kormány minisztereitől. Az Orbán-kormány alatt az emberi arcokon formálódó mosolyt a szocialista–liberális kormány gyorsan lefagyasztotta.

Ilyen lelkiállapotban a választásokat követő évben egyre nagyobb igény mutatkozott a rendezvényeink iránt. 2003-ban „feliratkoztak" a KÉSZ-szervezetek mellett a polgári körök is. A kerekasztal-beszélgetéseknek a félrevezető kormányzati kommunikáció miatt új címe lett: „Mi az igazság? Európai parlamenti választások előtt …" Változatlanul három vendégem volt a kerekasztal-beszélgetéseken. 2003-ban az ország tizenkét helyiségében vezettem rendezvényünket. Rendszeresítettem a rendezvény előtti sajtótájékoztatókat. A helyi szervezők a helyi sajtót értesítették, én pedig az MTI-t, a HírTV-t, a Szövetség című újságot, a Heti Választ, azonkívül a Hajrá Magyarország polgári mozgalom internetes honlapjának eseménynaptárába is bekerült a kerekasztal-beszélgetés. A helyi írott és elektronikus sajtó, helyenként országos lapok tudósítói mellett az MTI tudósítója mindig jelen volt. Rendezvényeinkről korrekt beszámolók készültek.

A szocialistáktól származó „Nem lesz gázáremelés" című idézeteket névvel, hellyel, idővel pontosítva – mint fentebb is olvasható – fénymásolva osztottam a rendezvények után. Logikus igény egy tisztázó fórumon, hogy az emberek szembesülhessenek azzal, hogy mi az igazság; aztán döntsék el maguk, hogy ki hazudik; döntsék el, hogy mennyit ér a szo-

cialisták szava; döntsék el, hogy milyen a szocialista becsület. Legfontosabb, hogy ezt ne felejtsék el, tanuljanak belőle, és majd a választások előtti ismételt ígéretdömpingben ismerjék fel a szavazatvásárlás szocialista módszereit. Sajnos ezek a rendezvényeink – mivel az igazság is lesújtó volt – deprimáló hangulatúak voltak. Hol volt már az Orbán-kormány idején tartott rendezvényeink lelkes hangulata?!

3. A „KEREKASZTAL" ISMÉT ÚTRA KEL

Csatlakozás az Unióhoz

Beindult közben az Európai Uniós csatlakozásról szóló szavazás előtti kampány. A szocialisták ismét félrevezették az embereket. A gyakorlattól távol álló, csupán elvi lehetőségeket sugalltak a választóknak: „Nyithat-e cukrászdát Bécsben?" Vagy: „Az Európai Unióhoz való csatlakozással mindenki jól jár: van, aki jól, és van, aki jobban". Ezzel szemben Orbán Viktor nem festette rózsaszínűre az eget, hanem – amint korábban már idéztem – elmondta az igazságot. Támadták is érte.

Az emberek tanácstalanok voltak. Kerekasztal-beszélgetéseinken nem rejtettem véka alá, hogy én a csatlakozásra nemmel fogok szavazni. Döntésemet megindokoltam.

Egyrészt azért szavazok nemmel, mondtam, mert nem akarok olyan házban lakni, amelyiknek a falára nem kerülhet fel a kereszt – utalva ezzel arra, hogy az EU alkotmányába nem kerülhetett bele az a történelmi tény, hogy Európa népeinek közös eszmei gyökere a kereszténység. Másrészt azért, mert az ország nem készült fel a csatlakozásra, a kis- és középvállalkozások, a mezőgazdaság felzárkóztatását a szocialista-liberális kormányzat leállította, ami számukra végzetes következményekkel járhat, tönkre-

mehetnek. Harmadrészt – keresztényként – úgy gondolom, hogy egy távolabbi remélt jobb jövő érdekében a jelenben nem kockáztathatjuk milliók sorsát. Negyedrészt azért, mert 2007-ben is lesz EU-s csatlakozás, és – ha addigra sikerül versenyképessé tenni a magyar gazdálkodókat, kis- és középvállalkozókat – akkor esetleg jobb esélylyel csatlakozhatunk. Volt már ilyen a történelemben, például Málta esetében.

A rendezvények után odajöttek hozzám az emberek, és súgva megköszönték, hogy ki mertem mondani a nemet. Féltek a hivatalos kormányzati állásponttal szemben véleményt formálni, kimondani meg pláne nem merték. Az előadók saját szakterületük szempontjából – előnyt, hátrányt felsorolva – ugyancsak az igazságot ismertették, megfelelően a rendezvény címének.

Komáromban megkérdezték, hogyan értékelem, hogy a katolikus egyház a körlevélben az igen szavazatra buzdított. Erre azt válaszoltam, hogy mélyen hiszem és vallom, hogy Egyházam a hit és erkölcs dolgában tévedhetetlen, ezekkel kapcsolatos tanítását megtartom és hirdetem. Az európai uniós csatlakozás nem hit és erkölcs dolga, tehát ezzel kapcsolatos véleményem lehet más, mint Egyházamé, vagyis a nemmel való szavazásomat nem kell meggyónnom.

Közben gazdatüntetések, gazdaöngyilkosságok lettek a mutatói a szocialista-liberális kormány áldatlan tevékenységének. Szomorúan tapasztaltuk meg az európai uniós tárgyalások során, hogy a Medgyessy-kormány képtelen az ország érdekeit érvényesíteni. A 2002. december 12-13-án tartott koppenhágai csúcs az MSZP–SZDSZ-kormány tehetetlenségének csúcsteljesítménye volt. A polgári kormány kedvező pozícióit, a polgári kormány által képviselt erőteljesebb igényt a szocialista-liberális kormányzat feladta. Igazolásul beszéljenek a tények, nézzük a számokat!

Az Orbán-kormány a tejhozam kvótáját évente 2 millió

800 ezer tonnában határozta meg, Medgyessy Péterék aláírták a 2 millió tonnát, ami azt jelenti, hogy évente az Európai Unió ennyi magyar tej termeléséhez ad támogatást. Ez a tejmennyiség éppen fedezi mai szükségletünket. Abban a pillanatban, ha népünk sajtfogyasztása emelkedik (jelenleg mélyen az uniós átlag alatt van) már nem lesz elég a 2 millió tonna tej, hozhatjuk a francia, német, holland, osztrák stb. tejet, pedig a növekvő igényt a magyar gazdaságok is ki tudták volna elégíteni. Az Orbán-kormány 200 ezer szarvasmarhára kért uniós támogatást, a Medgyessy-kormány elégnek tartotta a 94 ezer szarvasmarha után járó támogatást. Az Orbán-kormány a tárgyalások során a gabona terméshozamát illetően hektáronként öt tonna feletti hozamhoz nyújtotta be az igényt támogatásra, végül a szocialista-liberális kormányzat a hektáronkénti 4,73 tonnát fogadta el kvótának. A tényekkel alátámasztott igazság az, hogy a szocialista-liberális kormány Koppenhágában lemondott a magyar gazdák érdekeinek az Európai Unióban való érvényesítéséről.

Ilyen előzmények után és ismeretek birtokában a 2003-as kerekasztal-beszélgetések sorát február 10-én városunkban kezdtem. Vendégünk volt a Fidesz – Magyar Polgári Párt biztonságpolitikai kabinetjének vezetője, akit azért hívtam meg, mert az iraki háború kitörése előtt ellentmondó kijelentések sorozata hangzott el a szocialista–szabaddemokrata kormányzat részéről. Kíváncsiak voltunk az igazságra. Simicskó István képviselő úrtól megkérdeztem, hogy egy felelős kormánynak milyen biztonságpolitikai szempontokat kell szem előtt tartani kiélezett nemzetközi helyzetben? Parlamenti felhatalmazás nélkül meddig mehet el a magyar kormány a felajánlásokban? Megtudjuk-e valaha, hogy a washingtoni látogatásért cserébe „önként és dalolva" mit ajánlott fel Medgyessy Péter Bush elnöknek? Azt is szerettük volna tudni, hogy mi az igazság a Kaposvár melletti taszári kiképzőbázissal kapcsolatban? A kormányzat részé-

ről elhangzó, egymásnak ellentmondó tájékoztatások után megismerhető-e az igazság? Melyik kormányzati állítás igaz: a tolmácsképzés vagy az amerikai hadsereg egységeinek képzése? Egyáltalán: amerikaiak vagy iraki ellenzékiek érkeznek-e Taszárra? Rejt-e veszélyeket Magyarország számára Medgyessy Péter miniszterelnök nagylelkű felajánlása?

A megismert igazság nem nyugtatta meg kellőképpen a hallgatóságot.

Nem kevésbé izgalmas téma a magyar pénz- és gazdaságpolitika sem, hiszen ennek mindannyian – függően attól, hogy irányítói jól avagy rosszul végzik dolgukat – haszonélvezői vagy kárvallottjai vagyunk, leszünk. A polgári kormány pénzügyminiszterének előadása előtt emlékeztettem a hallgatóságot, hogy a polgári kormány gazdaságpolitikája – szemben a jelenlegi balliberális gyakorlattal – egyszerre tudta megvalósítani a gazdasági növekedést és az egyensúlyt. A gazdasági növekedés az Orbán-kormány alatt kétszerese volt az európai uniós átlagnak, ugyanakkor a munkanélküliség az EU-s átlag alatt volt. Felidéztem azt is, hogy a „magyar gazdasági csodára" felfigyelt a külvilág: 2002. február 1-jén a Németországi Gazdaságpolitikai Klub nevű szervezet Berlinben a „Szociális Piacgazdaságért" díjat adományozta Orbán Viktor miniszterelnöknek.

Ezek után megkérdeztem Varga Mihály képviselő úrtól, a polgári kormány pénzügyminiszterétől, hogy a kormányváltás után nem egészen egy évvel milyenek a gazdasági mutatók; továbbá, mivel magyarázható, hogy ilyen rövid idő alatt Bokros-csomag közeli állapotba jutott az ország?

Varga Mihály kimerítően, de a nem közgazdászok számára is közérthetően tartotta meg – szomorú tényekkel tarkított – beszédét. Akkor még nem lett volna késő irányt változtatni a gazdaságpolitikában Varga Mihály szerint sem:

„(…) Summa summarum, én azt gondolom, hogy Magyarország és a magyar gazdaság még mindig egy nagyon

jó pályán halad, jó állapotban van, de sajnos sokasodnak a felhők ezen a horizonton. (…) Nagyon sok országban elégedettek lennének ezzel a 3 százalék körüli növekedéssel. Mi azt szeretnénk, hogyha a motor valóban gyorsabban pörögne, és ehhez nem kell feltalálni a spanyolviaszt. Mindent kipróbáltak már szinte a világgazdaságban, és Magyarországon is volt olyan, amit megtettünk, kipróbáltunk az elmúlt négy évében. Azt gondolom, hogy egy nagyon hatásos antiinflációs politikával, a hazai vállalkozások támogatásával, az államadósság leszorításával, egyre kisebb mértékben költekező állammal sokat tettünk azért, hogy a gazdaság jó pályára kerüljön. A kormány tehát ismerheti ezeket, használhatja ezeket az eszközöket, mi nem leszünk ezért sértődékenyek, hogyha a korábbi kormányok által alkalmazott elemeket látjuk visszaköszönni."

Az Európai Unióhoz való csatlakozásról szóló népszavazás 2003. április 12-én volt. Az elégtelen tájékoztatásra a választópolgárok úgy reagáltak, hogy nem mentek el szavazni; a szavazásra jogosultak 45,62 százaléka szavazott, e szavazók 83,76 százaléka mondott igent az Európai Unióhoz való csatlakozásunkra. Egyébként az Európai Unió történetében a csatlakozási népszavazáson a legalacsonyabb részvételi arányt Magyarország produkálta. Az összes magyar választópolgárnak (szavazók és nem szavazók együttvéve) 38 százaléka döntött az Európai Unióhoz való csatlakozás mellett.

2003. júliusától a kirobbant brókerbotrány foglalkoztatta a médiát és a közvéleményt. Azért említem, mert a későbbi kerekasztal-beszélgetéseken többször utaltam a brókerbotrányra, mint közéletünket beárnyékoló súlyos erkölcsi válságra.

2003. év második felében zaklatott volt az emberek egyéni élete ugyanúgy, mint a közélet. Miközben az embereknek romló életkörülményeikkel kellett megbirkózniuk, szembesülniük kellett azzal az eléggé el nem ítélhető

bűntömeggel, miszerint egyesek – talán éppen az egyre nehezebben élők adóforintjaiból – „közel a tűzhöz", bűnös úton milliomosokká, milliárdosokká válhatnak.

2004. január 21. és június 4. között tizennyolc város – Győr, Dabas, Jászladány, Szolnok, Törökszentmiklós, Szombathely, Nagykanizsa, Békés, Pécs, Szeged, Zalaegerszeg, Jánoshalma, Székesfehérvár, Szentes, Oroszlány, Eger, Debrecen, Miskolc – KÉSZ-szervezetei, polgári körei voltak a kerekasztal-beszélgetés meghívói. Hagyományossá vált, hogy az ország első „évnyitó" kerekasztal-beszélgetését Győrben szervezem. Így történt 2004-ben is. Január 21-én „Mi az igazság? Európai parlamenti választások küszöbén a magyar közélet, a magyar külpolitika, a magyar egyházpolitika" témáknak megfelelően Kövér Lászlót, Martonyi Jánost és Semjén Zsoltot hívtam meg. A győriek régi színháza, a jelenlegi Bartók Béla Megyei Művelődési Központ színháztermébe nem fértek be az érdeklődők, így az előtérben TV-láncon követték az emberek a rendezvényt.

Az idő rohant, és újra kampányban találtuk magunkat: az európai parlamenti választás kampányában. Közvetlenül előtte azonban bomba robbant a közéletben. A szocialisták „robbantottak". Ron Werber visszatért. Az Index munkatársa inkognitóban részt vett azon a tanácskozáson, amelyről „Háborút indít az MSZP" címmel tudósított. Ki ellen indít háborút a kormányzó párt? Saját állampolgárai ellen? – tettem fel magamnak a költői kérdést. Az Index újságcikkét is fénymásolva osztottam, mert az Index, lerántva a leplet, a maga meztelen valóságában mutatta meg a szocialisták embertelen képét. Különösen megdöbbentő volt a werberi „Csapatjáték ifjú szocialistáinak" erkölcstelen tettekre való fogadókészsége. Ron Werber azt kérdezte tőlük az Index szerint, hogy – szerintük – az emberekkel el lehet-e hitetni, hogy Orbán abortusz-ellenes törvényt hozna? Igennel válaszoltak, és Ron Werber meg is dicsérte őket: „Nem vagytok objektívek, és ezt a politikai propagandában jól ki

lehet használni". A társadalom életében erkölcsi zsinórmértéket nélkülözhetetlennek tartó józan többség szerint ez a werberi dicséret az emberi aljasság dicsérete volt. Milyen anyák és apák lesznek ezekből az ifjú szocialistákból? Mire fogják nevelni gyermekeiket? Politikusként ugyanígy fognak hazudni, rágalmazni? Ezért nem látok reményt a szocialista vezetői elit megújulására, mert erkölcs nélkül nevelődik az utánpótlás is az ugyancsak erkölcs nélküli elődök bábáskodásával. Ezért a történelmi szociáldemokráciának soha nem tudnak nyomába lépni – csak szavakban.

A kerekasztal-beszélgetéseken bevezetőként mindenütt elmondtam: a 2003. április 12-i népszavazáson eldőlt, hogy csatlakozunk az Európai Unióhoz. Ettől kezdve előre kell néznünk, és azt kell elérnünk, hogy egységes magyar nemzetben gondolkodó, a magyar érdekek érvényesítéséért keményen küzdő képviselőket juttassunk az EU parlamentjébe. Tényekkel bizonyítható – mondottam – hogy erre a szocialisták alkalmatlanok; lásd: koppenhágai csúcs.

Európai parlamenti választások és kormányválság

2004. május 1-jétől európai uniós tagország lettünk. Sorsunk alakulására ettől kezdve az Európai Unió is hatással lesz. Erre utalva a kerekasztal-beszélgetések címe kissé módosult: „Mi az igazság? Sorskérdéseink a magyar közéletben, oktatáspolitikában, egyházpolitikában, egészségpolitikában, gazdaságpolitikában, vidékpolitikában, stb.", aszerint, hogy milyen szakterületről kértem fel előadót.

A kerekasztal-beszélgetések hallgatóságát minden alkalommal arra kértem, hogy feltétlenül menjenek el szavazni, vigyenek el magukkal embereket, és szavazzanak a Fidesz–MKDSZ–KDNP közös listájára. A győri KÉSZ a HírTV és a Magyar Nemzet által is ismertetett állásfoglalásának szlogenje a Demokrata Néppárt 1947-es szlogenjét „kölcsö-

nözve" így hangzott: Kereszt a magasban, X-et a 6-osba! (A szavazó-cédulán a 6-os számot kapta a Fidesz vezette választási koalíció, akárcsak 1947-ben a Barankovics vezette Demokrata Néppárt.) Arra is kértem a hallgatóságot, hogy kétféle információra ne figyeljenek. Egyrészt ne figyeljenek a közvélemény-kutatási előrejelzésekre! Emlékeztettem a választópolgárokat a 2002-es országgyűlési választások előtt 2 nappal nyilvánosságra hozott előrejelzésekre, melyek mindegyike – más-más százalékban, de – a Fidesz győzelmét mutatta. Másrészt ne hallgassanak se a szocialistákra, se Dávid Ibolyára (utóbbi azt nyilatkozta a megyei napilapunknak, hogy „Ami a június 13-i európai parlamenti választást illeti, belpolitikailag a legérdektelenebb Európában.")! Ez Magyarországra nézve nem igaz – mondtam –, a magyar választópolgárok szavazni fognak a Medgyessy-kormány két évéről is; ez a belpolitikai jelentősége. Mi másért akar „háborút indítani" az MSZP a Fidesz ellen?

Fontosnak tartottam azt is elmondani, hogy várjuk azokat is, akik – az MSZP-s ígéreteknek hitelt adva, az egészséges emberi igény szerinti jobb jövőben reménykedve – 2002-ben az MSZP-re szavaztak. Tudjuk – mondtam – hogy most esetleg hiszékenységükért vádolják magukat ezek a tisztességes emberek. Ne tegyék – kértem –, mert nem ők a bűnösök, hanem az MSZP, amelyik becsapta őket. Jöjjenek, és szavazzanak a Fidesz által vezetett választási koalíció jelöltjeire, akik már bebizonyították az Orbán-kormány alatt, hogy egységes magyar nemzetben gondolkodnak, és az Európai Unió „küzdőporondjain" a nemzet érdekeiért képesek kőkeményen küzdeni.

Mindannyiunk nagy örömére 2004. június 13-án fölényes győzelmet aratott a keresztény–nemzeti oldal.

Jött a nyár, egyre jobban tornyosultak a felhők az MSZP–SZDSZ koalíciós kormány felett. Megromlott a viszony a kormányfő és tanácsadója, Gyurcsány Ferenc sportminiszter között. Gyurcsány azt nyilatkozta a sajtó-

nak, hogyha Medgyessy Péternek nincs bizalma hozzá, akkor lemond a miniszterségről. Aztán jött a kormányválság. A választópolgárok többsége előrehozott választásokban reménykedett. Aztán egy puccsal felérő huszárvágással a miniszterségéről lemondani készülő Gyurcsány Ferenc a lemondatott Medgyessy Péter miniszterelnök helyébe lépett.

A kormányválság idejére esett a nyolcadik alkalommal szervezett, hagyományos Barankovics-emlékülés. A Fidesz- elnökség maratoni tárgyalásáról másfél órás késéssel érkező Orbán Viktort mintegy ötezren várták az Egyetemi Sportcsarnokban, és a pontos helyzetelemzést tartalmazó előadást végig feszült figyelemmel kísérte a hallgatóság.

4. A HELYZET EGYRE ROSSZABB, EGYRE ROSSZABB…

2004. október 13-án Érden moderáltam országjáró kerekasztal-beszélgetésünket, melyet „Mi az igazság? Sorskérdéseink a magyar közéletben, a magyar egészségpolitikában, a magyar vidékpolitikában" címmel hirdettünk meg; a témaköröknek megfelelően Kövér Lászlót, Mikola Istvánt és Turi-Kovács Bélát kértem fel előadónak. Egyre erőteljesebben éreztük, hogy hazánkat súlyos erkölcsi válságba sodorta a szocialista–szabaddemokrata kormány.

Az „alkotmánysértő kormány"

Egyik kerekasztal-beszélgetésen valaki azt mondta az Orbán-kormányra – amikor már a többedik hidat adták át a forgalomnak – hogy ez a kormány „hídépítő kormány". Ennek analógiájára fogalmaztam meg magamnak, hogy a szocialista kormány „alkotmánysértő kormány". Sorozat-

ban követte el 2002-es megalakulása után az alaptörvénysértéseket:

1. 2002 decemberében az Alkotmánybíróság (Ab) alkotmányellenesnek minősítette Lamperth Mónika belügyminiszternek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választása kapcsán alkotott rendeletét.

2. 2003 novemberében az Ab alkotmányellenesnek minősítette a rendszerváltást követő kormányok tagjainak titkosszolgálati múltját vizsgáló Mécs-bizottság létrehozását.

3. 2003 nyarán a kormánypárti többség alkotmányellenes módon fogadta el a kórháztörvényt, így azt decemberben visszamenőleges hatállyal megsemmisítették a bírák.

4. 2004 februárjában sorozatos kormánypárti (MSZP-SZDSZ) támadások után az Ab kimondta: a legfőbb ügyész nincs alárendelve az Országgyűlésnek, és sem a parlamenttől, sem mástól nem kaphat, nem fogadhat el utasítást.

5. 2004 márciusában alkotmányellenesnek minősítette az Ab a PSZÁF átalakításáról szóló törvényt, amellyel Szász Károlyt, a szervezet korábbi vezetőjét kívánta eltávolítani az MSZP-SZDSZ többség.

6. Nemzetközi – vatikáni – szerződésbe ütközött a kormánypártok által támogatott, a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló törvény egyik bekezdése, ezért a kifogásolt rendelkezést 2004. május 11-én megsemmisítette a testület.

7. 2004. május 25-én alkotmányellenesnek találta és elutasította az Ab a gyűlöletbeszédről szóló büntetőtörvénykönyv-módosítást és mezőgazdasági termékek többletkészletezéséről rendelkező, ki nem hirdetett jogszabályt.

8. 2004. május 26-án úgy döntött a testület: alkotmányellenes a gyógyszerárak befagyasztását lehetővé tevő miniszteri rendelet.

9. 2004 decemberében az Ab megsemmisítette a liberális drogtörvény, vagyis a Büntető Törvénykönyv kábítószerre vonatkozó több rendelkezését, javarészt azonnali hatállyal.

A mindenkori kormánynak erkölcsi felelőssége és kötelessége a törvények betartatása az állampolgárokkal. Ehhez az erkölcsi alap az, hogy a törvénytiszteletben, a törvények megtartásában példamutatóan maga a kormány jár elöl. Hogyan követelheti meg az MSZP–SZDSZ-kormány az állampolgáraitól a törvények betartását, amikor nemcsak, hogy nem törvénytisztelő, hanem sorozatban követi el az alaptörvénysértéseket? Pedig:

„…minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely, ha megvész:
Róma lediűl, s rabigába görbed.”

(Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz I.)

Ezek után jogos a kérdés: merre visz bennünket, hova vezeti az országot erkölcsileg a Medgyessy- és a Gyurcsány-kormány?

A 2004-es év utolsó, huszadik, Sopronban tartott kerekasztal-beszélgetés előtti sajtótájékoztatón a sajtó tisztelt képviselőinek üdvözlése után elmondtam, hogy a rendezvény címe: „Mi az igazság? Sorskérdéseink a magyar közéletben, egyházpolitikában, gazdaságpolitikában”. A témáknak megfelelően vendégeim: Áder János, Semjén Zsolt, Varga Mihály. A cím egy kicsit provokatív – ismertem el a sajtónak – arra utal, hogy az átlag újságolvasó, tévénéző, rádióhallgató nem tudja, hogy mi az igazság. És miért nem? Elég magyarázat, ha hivatkozom az MTV Híradójának bemondójára, Pálffy Istvánra, aki egyszer azt nyilatkozta, hogy a híradásoknak mindössze 40 százaléka igaz. Ez nagyon szerény szám. Mi úgy gondoljuk, hogy Magyarország polgárainak joga van az igazságot megismerni, a keresztény embernek pedig kötelessége az igazságot képviselni és megismertetni. Ezért vagyunk itt. És miért vagyunk biztosak abban, hogy az igazságot közvetítjük? Azért, mert cáfolhatatlan tényeket közlünk. A válasz-

tások előtt ez különösen fontos, mert felelősséggel csak az igazság ismeretében tud az ember választani a lehetőségek között.

5. A NEMZET ÉS AZ EGYHÁZ ELLEN

Népszavazás

A novemberi időközi parlamenti választások előtti kampánnyal egy időben folyt a 2004. december 5-re kiírt ügydöntő népszavazás előtti kampány A szavazólapon szereplő két kérdésre igen vagy nem választ adhatott a szavazópolgár. A határon túl élő magyarok kettős állampolgárságával kapcsolatos kérdés így szólt: „Akarja-e ön, hogy az Országgyűlés törtvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással – kérelmére – magyar állampolgárságot kapjon az a magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001. évi LXII. törvény 19.§-a szerinti »Magyar igazolvánnyal« vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?"

A másik kérdés a kórház-privatizációval volt kapcsolatos: „Egyetért-e ön azzal, hogy az egészségügyi közszolgáltató intézmények, kórházak maradjanak állami, önkormányzati tulajdonban, ezért az Országgyűlés semmisítse meg az ezzel ellentétes törvényt?" A nemzeti-keresztény elkötelezettségű polgári oldal a két „igen" mellett, az MSZP–SZDSZ kormánykoalíció a két „nem" mellett kampányolt.

Az árulás aljas és gyáva tett. A december 5-ét megelőző kampányban elárulta magyar a magyart: a szocialista–szabaddemokrata kormánykoalíció megtagadta az önhibájukon kívül, akaratuk ellenére a nemzet testéről Trianon által leszakított nemzetrészek magyarjaitól az őket megillető magyar állampolgárság visszaadását. Lelki Trianont hajtottak

végre. Aljas, hazug és riogató állításokkal félrevezették a határon belüli magyarságot. 2002 óta tartó kormányzásuk alatt tapasztalt folyamatosan romló életszínvonal drasztikus süllyedését vizionálták arra az esetre, hogyha a magyar állampolgárság megadása után bejön Magyarországra a nyolcszázezer magyar igazolvánnyal rendelkező határon túli magyar. Számadatokat ismertettek a tévében arról, hogy mennyibe is kerül ennyi határon túli magyar egészségügyi és szociális ellátása, nyugdíja, oktatása stb. Az emberek pedig nem gondolták végig, hogy ez ugyanolyan félelemkeltés volt Gyurcsány Ferenctől és szocialista politikustársaitól, mint amilyen volt a státustörvény megalkotásakor a 23 millió román munkavállalóval való riogatás. Akkor sem gondolt senki arra, hogy nincs is 23 millió lakosa Romániának, és egy ország – az újszülöttől az aggastyánig – mégsem kerekedik fel egy másik országba munkát vállalni. Most sem gondolták végig az egyébként szocialista–szabaddemokrata kormányzás alatt szorongatott anyagi helyzetbe került emberek, hogy a nyolcszázezer magyar nem fogja lakását, házát, ingóságait és ingatlanjait szülőföldjén hagyni, hogy átjöjjön az anyaországba, és itt családjával a híd alatt lakjon. És még nem is beszéltünk az emberi életet alapvetően meghatározó, elszakíthatatlan köteléket jelentő, anyagiakkal ki nem fejezhető értékekről, mint az erős érzelmi kötődés, ragaszkodás a szülőföldhöz, az ott élő családtagokhoz, rokonsághoz, baráti és ismeretségi körhöz. Hiába jöttek át a határon túl élő magyar testvéreink elmondani, hogy ők szülőföldjükön akarnak élni, csak éppen magyar állampolgárként. Jussuk van ebben az országban, hiszen szüleik, nagyszüleik adójából is épült Trianon előtt minden, az Országházban, az utakban, és az ország gyarapodásában benne voltak szüleik, nagyszüleik adóforintjai is.

A KÉSZ-fórumokon bemutattuk és fénymásolva osztottuk azt a listát, amely a teljesség igénye nélkül azoknak a nagy magyaroknak a neveit sorolja fel – a szülőföldjük

megjelölésével –, akiknek nem adnának magyar állampolgárságot a szocialisták és a szabad demokraták, Gyurcsány Ferenccel az élen.

A Medgyessy-Gyurcsány kormány alatti fokozódó létbizonytalanságban könnyű volt az emberekben további félelmeket gerjeszteni; ez vezetett a választás érvénytelenségéhez. Sokan elhitték a szocialista hazugságokat és féltették megélhetésüket, ugyanakkor érezték, hogy ezt az árulást nem lehet elkövetni – és inkább otthon maradtak. A december 5-i ügydöntő népszavazás érvénytelen lett, mivel a szavazáson a jogosultak mindössze 37,49 százaléka vett részt. Az érvényesen szavazók 51,57 százaléka a határon kívüli magyarság kettős állampolgársága mellett, 48,43 százaléka pedig a kettős állampolgárság ellen voksolt.

Hogy mennyire a létbizonytalanság motiválta a választókat, mutatja az a tény is, hogy – félve a privatizálás esetén az egészségügyi szolgáltatások térítéskötelessé tételétől – a kórház-privatizáció ellen a választáson résztvevő választópolgárok 65 százaléka szavazott, és mindössze 35 százaléka szavazott mellette.

Gyurcsány Ferenc értékelve az ügydöntő népszavazás érvénytelenségét, magukat „felelős hazafiaknak" nevezte. Vajon így gondolta, így gondolja Böjte Csaba ferences atya, az erdélyi dévai árvák felkarolója is? A hiteles székely szókimondásával december 5-e után megírta levelét:

„Kedves Testvéreim!

Nagyon sokan felhívtak, és kérték, hogy mondjam el a magam véleményét december ötödikéről.

Úgy gondolom, hogy mindannyian éreztük, ha nem is akartuk tudomásul venni, hogy a mi nagy családunk, nemzetünk beteg. December ötödike szétválasztotta az egészséges és a beteg részeket.

Nem hittem a szememnek, mikor a televízióban láttam, hogy a kormánypártok képviselői győzelemről beszélnek.

Kit győztek le? A saját népüket! Ezzel a győzelemmel örök szégyent hoztak önmagukra.

Legyőztek engem, a szelíden kopogtató határon túlit, és a gondjaimra bízott gyermekeket, akiket azért nevelek, oktatok összekoldult pénzből, hogy szomszédaikkal békében élő, jó magyar emberek legyenek itthon, Erdélyben.

Legyőzték azt a kislányt, akit a napokban fogadtam be 16 évesen, és most tanul kanállal enni, mert ahogy mondja, még soha nem evett levest.

Legyőzték azt a moldvai csángó falut, melyről a román tanárnő azt mondta cinikusan, hogy huszonnégy éve alatt, mióta ott tanít, egyetlen gyerek sem ment kilencedik osztályba, mert buták azok az emberek.

Valóban az egyszerű nép között járva, azt látom, hogy a kisebbségi sors, a sanyarú élet bennünket határon túli embereket elnyomorított, nagyon sokan isznak, és más súlyos bűnök áldozataivá válnak, mert jaj a legyőzötteknek.

És most megértük, hogy a dicsőségesen uralkodó Magyar Kormány is legyőzött bennünket. Én nagyon szégyellném, ha az engem megölelni akaró gyermekeimet egymás torkának ugrasztanám, majd diadalmasan legyőzném őket. Nagyon szégyelleném magamat, ha a gyerekeknek azt mondanám, hogy nézzétek, ti nagyobbak, a kicsik meg akarják enni a kenyereteket, verjetek szét közöttük. Minden erkölcsi felelősség az uszító, riogató karmesteré, a kormányé.

Ezeknek leszegényedett, megtört határon túli magyaroknak volt hazájuk, ezeknek az embereknek az ősei adójukkal, munkájukkal Budapesten parlamentet építettek, egy csodaszép parlamentet, melyben most őket legyőzték, elutasítják. Van egy ötletem: Vas megyét jó lenne privatizálni az osztrákoknak, s mindenkinek akkor adhatnak 20.000 forintot, és egy fekete szegélyű zsebkendőt a nemzeti érzelmeiknek.

Mit mondjak még? Gratulálok a győzelmükhöz a kormánypártoknak, és konok székelységgel kijelentem, hogy

amíg ők saját népük ellen uszítanak és „győzedelmeskednek”, én nem kérek árváim nevében, és nem is fogok elfogadni tőlük egyetlen vasat sem. Ha már becsületük nincs, akkor a pénzük tegye őket boldoggá.

A jobb jövőben bízó lélekkel,

Csaba testvér”

Az utókor a fiatal, 15 éves magyar demokrácia történelmének legerkölcstelenebb, legszégyenteljesebb eseményeként fogja nyilvántartani Gyurcsány Ferenc, a szocialisták és a szabad demokraták kampányát; azt, hogy a magyar kormány szívfájdalom nélkül utasította el a határon túl élő magyarok magyar állampolgárságának visszaadását.

Visszautalok Orbán Viktor 2002. április 9-én a Testnevelési Egyetemen mondott beszédének – számomra – egyik legfontosabb mondatára, amely így szólt: „De azért az élet mégiscsak több, mint a létfenntartásért folytatott puszta küzdelem. És amivel több, az teszi igazán széppé és fontossá számunkra: a családunk, a gyermekeink, az emberi méltóságunk, a szabadságunk, a hitünk és a hazánk.” Ez az értékorientált gondolkodás a sajátja a nemzeti-keresztény elkötelezettségű polgári oldalnak.

Támadás az egyház ellen

Van hitünk. Támadja is a szocialista-szabad demokrata kormánykoalíció. Világosan körvonalazódik egy évekkel ezelőtt elkezdett, szisztematikusan felépített, tendenciózus egyházellenes támadás-sorozat. A támadás centrumában a katolikus egyház áll. Felmerül bennem a kérdés: Hol van ilyenkor az MSZP hívő tagozata?

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy 1994-ben még nem támadással indított az MSZP, az országgyűlési választások előtt ravasz róka módjára viselkedett. Az 1994. májusi parlamenti választások előtt húsvét alkalmából Horn Gyula, a

Magyar Szocialista Párt elnöke először hízelgő levéllel próbálta a történelmi egyházakkal feledtetni azt a sok vért, amelyet az általa kiszolgált Kádár-rendszer követelt tőlük. Ez a levél a Magyar Nemzetben 1994. április 2-án politikai hirdetésként jelent meg. Többek között azt írja „keresztény és keresztyén honfitársainak": „Ellentétet köztünk csakis annak az árnya okozhat, hogy ideológiai elvakultságból korábban üldözték, majd korlátozták az egyházakat." Nem értem, hogy a szocialista párt elnöke miért többes szám harmadik személyben fogalmazott? Hitelesebb lett volna, ha többes szám első személyben fogalmazva bevallja, hogy „üldöztük", illetve „korlátoztuk".

A kampány-levél nem fukarkodik szép szavakban: „Meggyőződésünk szerint a hit vállalása, személyes gyakorlása a legbelsőbb magánügy, az egyházak társadalmi szerepvállalása viszont közügy. Ennek szellemében minden vallás és világnézet ugyanazon szabadságát ismerjük el. Természetesnek és kívánatosnak tartjuk, hogy az egyházak híveik számával arányos támogatást kapjanak az államtól. Nagyra értékeljük a történelmi egyházak szerepét a betegek, idősek, elesettek és kiszolgáltatottak támogatásában; elismerjük tevékenységüket az oktatásban, a társadalom erkölcsi arculatának formálásában. Véleményünk szerint az egyházi iskolák szellemiségükkel, hagyományaikkal gazdagítják a magyar oktatási rendszert. Elfogadhatatlannak tartjuk az állami és önkormányzati iskolákban a fakultatív vallásoktatás bármilyen korlátozását. Szükségesnek véljük, hogy a hitoktatást nem igénylők is részesüljenek olyan vallástörténeti ismeretekben, amelyek nélkül az emberi kultúra megannyi alkotását, értékét szinte lehetetlen megérteni."

Valóban szép szavak. Hogyan értékeljük? Szent Lukács figyelmeztet: „Nincsen jó fa, amely rossz gyümölcsöt teremne, és nincsen rossz fa, amely jó gyümölcsöt hozna. Minden fát gyümölcséről ismerünk meg"(Lk 6,43-44).

2001-ben Medgyessy Péter írta meg a Horn-levélhez hasonló, hízelgő stílusú karácsonyi levelét, amely hiteltelensége miatt elementáris felháborodást váltott ki a katolikus egyházban. Ezután az MSZP támadásba lendült. 2002-re beérett az MSZP-gyümölcs: ugyanaz a Horn Gyula ismét nyílt levelet írt, ez alkalommal ugyan nem „keresztény és keresztyén honfitársainak", hanem Seregély István érsek úrnak, a Magyar Katolikus Konferencia elnökének: „Egyházuk papjai közül mind többen cserélik fel a bűnbocsánat evangéliumát a választás evangéliumával. Még olyanok is akadnak, akik a gyóntatószéket a választási agitáció terepévé teszik. Híveiket a jelenlegi kormány pártjai jelöltjeinek támogatására szólítják fel, s gyalázzák az ellenzékieket."

Nem is tudtam, hogy a választásnak is van evangéliuma. Azon kívül, hogy a megfogalmazott vád döbbenetes támadás a katolikus egyház papjai és hívei ellen, azt is világosan mutatja az idézet, hogy Horn Gyulának fogalma sincs a szentgyónás szentségéről. „Soha nem gondoltam arra – írja Horn Gyula – hogy nekem kell emlékeztetnem Önöket Szent Pál apostol figyelmeztetésére: Egy harcos sem elegyedik bele az élet dolgaiba csak azért, hogy annak tessék, aki őt harcossá avassa. Ha pedig küzd is valaki, nem koronáztatik meg, ha nem küzd a szabályok szerint." Ez aztán az identitászavar, amikor egy olyan párt képviselője akar kioktatni egy katolikus főpapot a keresztény erkölcsről, mely párt a múltjában mindent megtett ennek a keresztény erkölcsnek a megsemmisítéséért!

A kampányban az egyházellenes támadássorozat következő lépcsője Horn Gyula SZESZ-testvéreinek (Szocialista Egyetemisták Szövetsége) akciója, miszerint a SZESZ-tagok eljárnak misékre, és jegyzetelik illetve diktafonra veszik, hogy melyik pap szájából mi hangzik el a szentmisén. Tiltakozásul a KÉSZ és a Jobbik ELTE-n működő, egyetemistákból álló csoportja tüntetést szervezett a Köztársaság térre.

Az európai uniós kampányban Kósáné Kovács Magda a Hit Gyülekezet lapjának, a Heteknek adott interjút, amiben kiterjesztette az egyházellenes támadást a Vatikánra, amelyik – szerinte – „le akarja nyúlni" Európát.

Aztán megérkezett a közéletbe Gyurcsány Ferenc, és hitükben azonnal megsértette a vallásos embereket, amikor azzal poénkodott, hogy Mária országáról Mária levette a kezét, de hát itt vannak ők… Majd – már miniszterelnökként – a parlamentben Rákosi-időket idéző klerikálisozásra vetemedett. A Szent Lukács által emlegetett gyümölcs – amiről megismerjük a fát – teljes beérése Gyurcsányék 2005-ös költségvetése lett. Ez már a történelmi keresztény egyházak által közfeladatként vállalt oktatás, betegápolás, szociális tevékenység diszkriminatív ellehetetlenítését jelentette. Mindezek után Gyurcsány Ferenc vatikáni látogatásra indult, ahol a szocialista kereszténynellenes támadássorozatra rátette a koronát, amikor a Szentatyánál megtámadta a Magyar Katolikus Egyházat azzal, hogy beleavatkozik a politikába.

A hívek mélységesen felháborodtak, a parlamentben Semjén Zsolt „Diplomáciai ballépés a Szentszéknél" címmel interpellált.

Gyurcsány Ferenc magatartása engem arról győzött meg, hogy

1. a jelenlegi magyar miniszterelnöknek halvány fogalma sincs a vatikáni diplomáciáról,
2. a jelenlegi magyar miniszterelnöknek halvány fogalma sincs az egyház jogairól,
3. a jelenlegi magyar miniszterelnöknek fogalma sincs az egyház azon kötelességéről, hogy a társadalmi tanítást a hívekkel megismertesse – akár szószékről –, mert ez része a teológiának,
4. a jelenlegi magyar miniszterelnök a hit, vallás, egyház dolgában tanúsított bántó tudatlansága melletti harcos egyházellenességét nem ellensúlyozza, ha mind-

ezt választékos stílusba csomagolva adja át az illetékeseknek.

6. MI TÖRTÉNT NÉGY ÉV ALATT?

A gondolkodó ember döntéseit és jövőjének tervezését a múlt tapasztalataira építi. Soha nem felejthetjük el, hogy a szocialisták természetrajzához tartozik Magyarországon az egyházellenesség, amit feltehetőleg az ateista elődpártból, a kádári MSZMP-ből hoztak át az utódpárt MSZP-be a régi emberek, hogy aztán továbbadják a fiataloknak. Sajnálatos, de valós tény. És ezt nemcsak a vallásos emberek sajnálják, hanem az a tisztességes, józan többség is, amely – ugyan a dogmahitet nem vallja, de – a kereszténységet erkölcsi ajánlásként vállalni tudja.

„A magyar kis nép, de nagy nemzet" – írta Barankovics István 1937-ben „Az Ország Útja" című nemzetpolitikai folyóiratban. Bár e nagy nemzet ezeréves történelmében se szeri, se száma a világhírű kiválóságoknak, mindig akadtak a példaképekkel egy napon sem említhető tisztességtelenek, hazugok, árulók, diktátorok; olyanok, akiknek említésére szégyenérzetünk támad; olyanok, akik az őket megillető történelmi hulladékgyűjtőbe kerültek. Mégis mi, ma élő magyarok – a történelmi tapasztalat tudomásulvétele mellett – azt szeretnénk, ha az erkölcsösség, a tisztesség, a tudás, a nemzetközi kitüntetésekkel való elismertség okán büszkék lehetnénk az ország vezetőire, mindenekelőtt a miniszterelnökre. Fáj, hogy most ez nincs így. Ellenkezőleg: nemcsak hogy nem látjuk a magyar miniszterelnökben a felsorolt értékeket, de még stílusa is a maga kritikátlanságával egy átlagember jólneveltségétől igen nagy távolságra van. A stílus maga az ember – tartja a mondás. A magyar miniszterelnök a hozzá jogosan intézett kérdésre – de még a jogtalanul intézett kérdésre – sem válaszol-

hat azzal, hogy „Orbán Viktor fogja be a száját". Szaúd-Arábia válogatott futballistáit pedig még viccből sem nevezheti terroristáknak. A mai magyar miniszterelnök úgy belpolitikailag, mint külpolitikailag sokat árt az országnak.

Magda Pál (1770-1841) földrajzi író és filozófiai munkák szerzője mondta, hogy „csak a magát esmérő ember mehet nagyobb erkölcsi kötelességre". A mai magyar miniszterelnök vagy saját magát vagy a „nagyobb erkölcsi kötelesség" fogalmát nem ismerte, nem ismeri. Ellenkező esetben nem lehetne Magyarország miniszterelnöke.

Közben az ország szekere süllyed a költségvetés hiánya, a súlyos államadóság, a növekvő infláció és a süllyedő életszínvonal miatt. A növekvő költségvetési hiány miatt az Európai Unió több ország ellen indított 2004-ben eljárást. Idén januárban azonban Görögországgal ketten maradtunk a feketelistán, (az újonnan csatlakozott 10 tagország közül pedig csak mi) az összes többi tagállam kormánya az Európai Unió által elfogadott, hihető programot nyújtott be a többletdeficit lefaragására. Az a veszély fenyegeti Magyarországot – minden ellenkező kormányzati állítással szemben – hogyha a költségvetési hiány leszorítására tett intézkedések nem lesznek elegendőek, akkor az Európai Unió a hazánknak nyújtott pénzügyi támogatásokat leállíthatja. Ha ez bekövetkezik, akkor a mai magyar miniszterelnök és kormánya nemcsak a mi jövőnket, de még gyermekeink jövőjét is tönkreteszi.

A 2005. február 25-ei rendezvényünkön – ami a győri KÉSZ 96. országjáró kerekasztal-beszélgetése volt – előadást tartott Stumpf István politológus, egyetemi docens. Tisztázó fórumhoz illően elmondtuk, hogy „Mi az igazság". A hároméves szocialista-szabad demokrata kormányzás mérlegét címszavakban foglaltam össze:

„Mi mindannyian azt hittük – kezdtem bevezetőmet –, hogy Medgyessy Pétert nem lehet alulmúlni! Gyurcsány Ferenc bebizonyította: dehogynem! Beszél, beszél, beszél,

és mit tapasztalunk? Nulla teljesítményt. Súlyos erkölcsi válságot. Nem felejtettük el, hogy még nincs vége a bróker-ügynek, amellyel kapcsolatban több kormánypárti politikus nevét emlegette a sajtó, sőt – sajtóhíreket követően – még Gyurcsány Ferenc miniszterelnöktől is érdeklődtek Kulcsár Attilával való esetleges kapcsolata után a parlamentben. Súlyos a gazdasági válság. 2003-ban nyolc év után először ismét elkezdett emelkedni az infláció. 2004-ben nyolc év után ismét romlott az életszínvonal. Kritikus a költségvetési hiány. Drasztikus az államadósság növekedése: a szocialista-szabad demokrata kormányzat 3500 milliárd forint kölcsönt vett fel, és nem látjuk, hogy ezt a temérdek pénzt hova tették. A szocialisták tagadták a pénzügyminisztériumi jelentésből ismert adatot, „csak" a 2500 milliárdot ismertek el pár hete. Most már nem tiltakoznak a 3500 milliárd forint államadósság-növekedés ellen."

Azt kérdeztem Stumpf István politológustól, hogy az elhangzottak után van-e valamilyen biztató szava azon kívül, hogy váltsuk le a kormányt?

A politológusi elemző előadás végén az összefoglaló így hangzott:

„Most rosszul mennek a dolgok, állandóan sumákolnak és hazudoznak, átírják a költségvetést, egyik napról a másikra élnek, és rövidtávon saját önös érdekek vezérlik az egész ország működését, ami tarthatatlan. (…)

Mindezek ellenére nagyon sok ember még mindig a baloldalra szavaz, mert úgy gondolja, hogy Gyurcsány szocialista messiásként felveheti a versenyt a jobboldallal. Még a közvélemény-kutatások is azt mutatják, hogy visszaadta valamelyest az önbizalmát a baloldalnak az, hogy van végre egy vezetőjük. De mindenki tudja, hogy semmi más nem történik, mint állam épül az államon belül, párt épül a párton belül. Gyurcsány nem akar foglalkozni az egyébként szétszórt és nagyon feszült állapotban lévő Szocialista Párttal, mert nem tudná őket kibékíteni! Helyette épít

egy miniszterelnöki pártot, kinevez kormánymegbízottakat, miniszterelnöki megbízottakat, lehetőségeket ad nekik, újraelosztó pozíciókat ad nekik, és úgy gondolja, hogy ez elegendő lesz a 2006-os választások megnyeréséhez. De arra mindenképpen elegendő lesz, hogy ő uralja ezt a pártot. Be kell mutatni ennek a hamis, hazugságos, farizeus módját, és olyan együttműködést kell elkezdeni az emberekkel, amiből felépülhet a 2006-os polgári kormánynak a programja. Ezzel a programmal sikerrel lehet legyőzni a mostani kormányt."

7. ROSSZUL HITTÜK... – ERKÖLCSI VÁLSÁG MAGYARORSZÁGON

Hittünk abban, hogy Stumpf Istvánnak igaza lesz. Hittünk abban, hogy az emberek nem hisznek azoknak, akik többször csúnyán becsapták őket, akik hazudtak nekik. Hittünk abban, hogy nem hisznek Gyurcsány Ferenc kampányában elhangzott ígéret-dömpingnek. Rosszul hittük. De a választások napján még nem tudtuk, hogy nemcsak a kampányban hazudtak a szocialisták. Őszödön volt először őszinte Gyurcsány Ferenc, amikor elmondta: „Amit meg lehetett csinálni az elmúlt egy hónapban, azt megtettük. Amit az azt megelőző hónapokban titokban meg lehetett csinálni úgy, hogy nehogy a választási kampány utolsó heteiben előkerüljenek olyan papírok, hogy mire készülünk, azt megtettük. (…) Nincsen sok választás. Azért nincsen, mert elkúrtuk. Nem kicsit, nagyon. Európában ilyen böszmeséget még ország nem csinált, mint amit mi csináltunk. Meg lehet magyarázni. Nyilvánvalóan végighazudtuk az utolsó másfél-két évet. Teljesen világos volt, hogy amit mondunk, az nem igaz. (…) És közben egyébként nem csináltunk semmit négy évig. Semmit."

Tudatos hazugság-áradat, az emberek tudatos becsapása a hatalom megtartása érdekében – ennél aljasabb politikai játszmát elképzelni nem lehet. A koalíciós partner, az SZDSZ elnöke is a 168 óra című hetilap 2006. évi 26. számában védelmébe vette a védhetetlent, megvédte a hazugságot: „Ha Gyurcsány azzal kampányol, hogy adóemelést hajtok végre, ha nagyon őszinte (amit számon is kérnek rajta), száz százalék, hogy elbukik. Nem tartunk ott, hogy az őszinte beszédet a közönség honorálja."

Hát hol tartunk, Kuncze Gábor elnök úr? Pontosabban: hol tartanak önök? Hova jutottak önök? Önök, akiknek példát kéne mutatni erkölcsösségből, becsületből, mert ezt várja el a választópolgárok becsületes nagy többsége. Csak összehasonlításképpen írom meg, hogy amikor 1949-ben Rákosi Mátyás a kereszténydemokrata Barankovics Istvánnal közölte, hogy az általa vezetett keresztény párt, a Demokrata Néppárt „közölni fogja önkéntes feloszlatását", Barankovics világossá tette, hogy amíg ura önmagának, erre nem kerül sor. Rákosi fenyegetésére, hogy ti. más „távozási útja nincs", Barankovics így válaszolt: „Nagyon is tudom, hogy a hatalomnak ki vagyok szolgáltatva. Tudom, hogy csak a lét és becsület között van választásom, de én a becsületet választom." És önök???

Önök, szocialista és szabaddemokrata képviselők 2006. októberében pótvizsga-lehetőséget kaptak a bizalmi szavazáson, de azon is megbuktak. Erkölcsileg 100 százalékosan!

Mit is mondott Sólyom László köztársasági elnök karácsonyi interjújában 2006. december 15-én az Info Rádiónak?

„Riporter: Továbbra is úgy látja, hogy ez az ügy elintézhető lenne azzal, ha a miniszterelnök azt mondaná: ezt nem lett volna szabad megtenni? Ennyi elég volna még mindig?

Sólyom László: Én azt mondtam, hogy a miniszterelnök alapvető pozíciójának ez a tisztázása elmaradt. Azonban azóta olyan sok minden történt, hogy már nem hi-

szem, hogy erre még szükség lenne. Ez a fejezet voltaképpen lezárult már október elején, akkor egy parlamentáris eljárási mederbe terelődött a dolog. Én akkor felhívtam a parlament figyelmét arra is, hogy noha ők szigorúan véve egyetlenegy jogi kérdésről szavaznak, de miután a szavazás kiváltója egy erkölcsi kérdés volt, az erkölcsi kérdésben is állást foglalnak. Állást foglaltak, ezt én tudomásul vettem, és így az elnök szerepe ebben a kérdésben lezárult."

8. A KERESZTÉNYDEMOKRATA NÉPPÁRT (KDNP)

Felkérés az országgyűlési képviselőségre

A 2006-os parlamenti választásokon a kereszténydemokraták a FIDESZ–KDNP választási szövetség közös listáján indultak. 2006 márciusának első napjaiban egy családi és baráti sítúra kezdete előtti estén megcsörrent a telefonom, és az elnöki koordinátor, Molnár Ágnes, azt kérdezte, hogy „egy méltó listás helyet" elfogadnék-e.

– Hol? Milyen listás helyet? – kérdeztem.

– A megyei listán – válaszolt Ágnes.

– De milyen megyei listán? – kérdeztem újra.

– Parlamenti választások lesznek, Erzsikém – „tájékoztatott" Molnár Ágnes.

– Ja, hogy én vállalnék-e országgyűlési képviselőséget? – nagy nehezen leesett a tantusz, ahogy mondani szokták.

– Igen, igen, egy méltó helyet kapnál a megyei listán – ismételte meg Molnár Ágnes Orbán Viktor elnök úr üzenetét.

– Ez derült égből villámcsapás – válaszoltam. – Nézd, holnap reggel elutazom, gondolkodom, egy hét múlva visszajövök és válaszolok.

A sípályák mellett sétálgatva, 48 órás gondolkodás után úgy döntöttem, hogy a válaszom „nem” lesz. Túl szuverén egyéniség vagyok én ahhoz, hogy frakciófegyelmi követelményeket teljesítsek. Lelkiismereti szabadságomat nem áldozom fel semmiért, inkább maradok 40 éve gyakorolt orvosi hivatásom mellett – fogalmaztam meg magamnak indokaimat. Gyermekeim arra hívták fel a figyelmemet, hogy megvan a szépsége a felelősségteljesen gyakorolt parlamenti munkának is. Gondoljak csak arra – mondták –, hogy az igazán nagy emberek az országgyűlési képviselői tevékenységet a rangjának megfelelő elhivatottsággal gyakorolták. Gondoljak csak Mikszáth Kálmánra vagy Deák Ferencre.

Az első megkeresést még három „élvonalbeli” politikusi megkeresés követte. Közülük hazaérkezésem utáni késő estén jött az utolsó két telefon, megerősítve azt az információt, hogy Orbán Viktor elnök úr „kitalációja” vagyok, és az elnök úr ezen ötlete ellen senki nem tiltakozott. Ekkor az előttem álló éjszakát is gondolkodási időnek kértem. Másnap – miután az általam felsorolt négy fontos szemponthoz számomra elfogadható választ kaptam – befejezve 40 éves orvosi tevékenységemet, a felkérésre „IGEN”-t mondtam.

Még hivatalos értesítést nem kaptam, de a „jól értesültek” küldték gratuláló sms-eiket. A megyei napilap, a Kisalföld megkeresésekor publikussá vált az „ügy”. A Kisalföld megkérdezte, hogyha KDNP-frakció alakul, abban fogok-e dolgozni? Ekkor én még nem hallottam erről, és azt válaszoltam, hogy én az egységnek vagyok híve, de ha KDNP-frakció alakul, akkor természetesen ott a helyem, egyrészt értékrendem alapján, másrészt annak okán, hogy KDNP-kontingensből kerültem a parlamentbe.

Számomra a Fidesz és KDNP között létrejött frakciószövetség egy tökéletes forma, teljes lelkiismereti szabadságot biztosít számomra, számunkra.

Ars poeticám a – Kisalföld megyei napilapnak adott interjúban elmondott – barankovicsi megfogalmazás szerint: „A keresztény világnézet számunkra emberközpontú politikát jelöl ki, a teljesebb embereszmény megvalósulásán munkálkodunk, másrészt a közéletben standard erkölcsi mércét adunk."

Folytatódnak a kerekasztal-beszélgetések

2006 szeptemberében ismét megkezdtem a kerekasztal-beszélgetések szervezését, amelyeknek címe:

„Mindnyájan egyért és egy mindenkiért". Bemutatkozik a KDNP-frakció.

Később az alcímet megváltoztattuk, jelenleg is így hangzik: Kereszténydemokráciával az idő élére.

2006 szeptemberétől három hónap alatt tartott hét KÉSZ kerekasztal-beszélgetés helyszínei: Győr, Debrecen, Pécs, Pesterzsébet; Paks, Érd; Keszthelyen tartottuk az év utolsó, egyébként a 110. kerekasztal-beszélgetését.

Mindenütt elmondtam a bevezetőmben, hogy az a közösség – legyen az kicsi vagy nagy – nem tud jövőt építeni, amelyik nem ismeri a múltját. A Kereszténydemokrata Néppártnak 62 éves múltja van. Legendás hírű vezetőjéről, az európai gyökerekből táplálkozó modern magyar kereszténydemokrata politizálás atyjáról, Barankovics Istvánról minden alkalommal osztottam egy rövid életrajzi összefoglalót – ez a jövőben is így lesz –, hogy mindenki meggyőződjön arról, hogy kereszténydemokratának lenni minőség.

Elmondtam mindenütt, hogy nem titkolt szándékom a rendezvényekkel a kereszténydemokráciáról való ismeretek terjesztése, a Kereszténydemokrata Néppárt megerősítése.

A rendezvény előadói kereszténydemokrata politikusok – Semjén Zsolt elnök, Harrach Péter alelnök, Simicskó István alelnök, Hoffmann Rózsa, Hargitai János, Medgyasszay

László, Soltész Miklós, Szászfalvi László – mellett Giró-Szász András politológus, a Századvég Alapítvány igazgatója; a moderátor változatlanul én voltam.

IV. rész: Országgyűlési felszólalások, beszédek

1. ORSZÁGGYŰLÉSI FELSZÓLALÁSOK

Az Országgyűlés 2006. május 16-i alakuló ülésétől az év végéig, országgyűlési képviselői tevékenységem alatt, 16 alkalommal szólaltam fel a Parlamentben; az önálló indítványok száma 8, a benyújtott nem önálló indítványok száma 36 volt. Az emberközpontú politizálás célja az emberi méltóság biztosítása, ehhez pedig a természetjognak kell mindenképpen érvényesülni. Felszólalásaimat ezen alapelvek mentén fogalmaztam meg minden alkalommal. Rámutattam, hogy a megszorítás és a reform nem szinonim fogalmak; s ami Magyarországon ma történik, az egyértelmű pénzbehajtás. Igazi reformok előfeltételei az erkölcsi alapokon álló politikai demokrácia, társadalmi igazságosság és az egész nép, vagy legalábbis igen jelentős nagy többség támogatása.

Sajnos, nemcsak a politikai demokráciához szükséges erkölcsi alapok hiányoznak, hanem súlyos erkölcsi válságban van az ország. A társadalmi igazságosságot a megszorító intézkedések alapjaiban fojtják meg. Ezek után nem véletlen, hogy az emberek nemcsak nem támogatják, hanem kifejezetten tiltakoznak a megnyomorítás ellen: nincs a társadalomnak olyan rétege, mely ne emelte volna fel a szavát a kormányzati intézkedések miatt.

Több ízben szóltam az egészségügyben tervezett, azóta a szocialista-szabad demokrata képviselők által megszavazott súlyos pusztítás ellen, a közgyógyellátottak anyagi és ügyintézési kiszolgáltatottsága ellen, a vizitdíj, a kórházi napidíj, a kórházi részleges térítési díj beteg embereket nyomorító bevezetése ellen, a hivatásrendi kamarák jogosítványainak megnyirbálása, ellehetetlenítése ellen, a művi meddővé tétel liberalizálása ellen, a Ál-

lami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) teljes szétverése ellen.

A munkavállalók érdekében is felemeltem szavamat, amikor a kormány törvényjavaslata alapján veszélybe került a közszférában foglalkoztatottak munkahelye. Nem fogadható el ugyanis, hogy a közszférában foglalkoztatottak elbocsátásával családok megélhetési gondokkal küszködjenek, mert a nyomor méltatlan az emberhez. Hozzászólásomat a miniszterelnökhöz címeztem:

„Mit mutat önnek a tükre, miniszterelnök úr?”
2006. július 4.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Magda Pál, az 1770-1841 között élt földrajzi író és filozófiai munkák szerzője abban a korban, amikor az emberek pontosan ismerték az erkölcs fogalmát és tartalmát, és életüket az akkor 1800 éves egyetemes keresztény erkölcsi mércéhez igazították, arra figyelmeztetett, hogy „Csak a magát esmérő ember mehet nagyobb erkölcsi kötelességre.” Időtálló megállapítás. Tudom, e ház falai között nem túl gyakori esemény erkölcsre hivatkozni, én mégis megteszem, mert hiszek Berzsenyi Dániel igazságában, miszerint

„Minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely, ha megvész,
Róma lediűl, s rabigába görbed.”

Miniszterelnök Úr! Ennek okán kérdezem: jó helyen van ön most? Megfelel ön a nagyobb erkölcsi kötelességteljesítésnek? Mit mutat az ön tükre a nagyobb erkölcsi kötelességteljesítésről, amikor az erkölcs alapvető követelményét, azt ti., hogy ne hazudj sem tartotta be a kampányban, következésképpen ön erkölcstelen módon, azaz hazugsággal, az emberek becsapásával nyerte meg magának és pártjának a választásokat. Azzal kell szembesülni az önökre szavazóknak, hogy választási és kormányzati pro-

gramjuk köszönő viszonyban sincs egymással. Sajnos, késő́n jöttek rá erre az emberek.

De rájöttek, amit igazol a Medián legújabb felmérése, amely megállapította, hogy a megszorítások bejelentése következtében soha nem látott módon romlott a közhangulat. Egy hónap alatt 49-ről 62 százalékra nőtt azok száma, akik szerint az országban általában rosszul mennek a dolgok és 32-ről 57 százalékra azoké, akik a háztartásuk pénzügyi helyzetének romlását valószínűsítik, pedig elhitték önnek a kampányban, hogy nem lesz gázáremelés, nem lesz tandíj, nem lesz fizetős az egészségügy, nem lesz ÁFA-emelés, de lesz drasztikus 5 éves adócsökkentés, stb. Mit érez ilyenkor miniszterelnök úr? Még egyszer kérdezem: mit mutat, mit mond önnek a tükre?

Ön és kormánya naponta üzen a magyar társadalom valamelyik rétegének, nem marad ki senki a létbizonytalanság nyomasztó érzéséből. Most éppen a közszférában foglalkoztatottakon, a köztisztviselőkön és a közalkalmazottakon a sor.

A közszférában foglalkoztatottak jogviszonyáról szóló törvények módosítása a munkanélküliség növelésének elrendelése, emberek, családok ellehetetlenítése, tönkretétele.

A törvénymódosítás arról szól, hogy hogyan szüntethető meg felmentéssel a közszolgálati jogviszony. Ha a köztisztviselők és közalkalmazottak – mint a törvénymódosítás fogalmaz – „további foglalkoztatására nincs lehetőség", mert létszámcsökkentést kell végrehajtani, vagy csökken a költségvetési támogatás – ehhez önök nagyon értenek –, akkor felmentéssel a közszolgálati jogviszony megszüntethető. A hóhérmunkát az önkormányzatokra hárítják

2005-ös statisztikai adat ugyan nem áll rendelkezésre, de tavaly érdemleges leépítés nem volt a közszférában, így a 2004-es adatokat vizsgálva azt látjuk, hogy önkormányzati fenntartású intézményekben foglalkoztatottak létszáma 55 861 fő

volt, akik gyermekjóléti szolgálatokban, bölcsődei gondozóként, gyermekotthoni szakdolgozóként, házigondozóként, szociális étkeztetőként, családsegítő szakdolgozóként, falu- és tanyagondnokként, hajléktalan ellátóként dolgoztak, dolgoznak, továbbá fogyatékosok napköziotthonaiban, idősek klubjaiban, tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést biztosító intézményekben dolgoztak közalkalmazottként.

Bizonyára az általuk ellátott, szociálisan rászorultak létszáma sokszorosa az 55861 ellátónak. A közalkalmazottak létszámának drasztikus csökkentése után mi lesz az ellátottakkal? A közalkalmazott kétszer annyi munkát végezzen? De itt nem terméknövelésről, hanem hús-vér rászorult emberek ellátásáról van szó, és az ellátást nem lehet stopperórával befejeztetni! És mi lesz az elbocsátottakkal, a családjaikkal? Őket „rászorulttá" kívánják tenni önök?

A kereszténydemokraták csak emberközpontú politikát tudnak támogatni, amely az embert célnak, önök viszont önző céljaik eszközének tekintik. Ezért tiltakozunk az emberi méltósággal összeegyeztethetetlen nyomor tudatos kormányzati újratermelése ellen. Számunkra, kereszténydemokraták számára az önök politikája elfogadhatatlan, mert emberellenes, erkölcstelen.

Pedig – megismétlem –:

„Minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely, ha megvész,
Róma ledűl, s rabigába görbed."

Itt kellene kezdeni önnek, önöknek, miniszterelnök úr!

Ennyire ki kell centizni?
2006. július 17.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Barankovics Istvánnal valljuk, hogy „A nyomor nem méltó az emberhez. A tisztes szegénység mindenkit

megillet, ami ugyan tartalékkal nem bír, de a szükségeset nem nélkülözi." Hazánkban közel 3 millió ember él a létminimum alatt, akik emberhez nem méltóan nyomorognak, egy részük krónikus betegség miatt rendszeres gyógyszerszedésre kényszerül. Elképzelem, hogy milyen megalázó lehet számukra az új szabályozás szerint végigjárni a közgyógyellátási jogosultság megszerzésének állomásait, majd „sikeres" ügyintézés esetén közgyógyellátottként sorban állni a havi gyógyszerekért.

Az ügyintézés egyre bonyolultabb. A rászorult beteg várhat a jegyzőre, a havi gyógyszerkeretet meghatározó egészségbiztosítási pénztárra, a nagy központ számítógépére, és ráadásul megkeresheti azt a „nagy központ" számítógépével kapcsolatban álló patikát, amely jogosult az „ingyen gyógyszer" kiadására.

Az önök szóhasználatában „a kuncsaftkör" július elsejétől maximum havi tizenkétezer forintos gyógyszerkeretet kap, a komputer negyedévente adagolja a felhasználható egyéni keret összegét. Utóbbi elfogadhatatlan, mert az emberi szervezet, a betegség nem programozható előre.

A gyógyszerkör bővül, ez helyes. Önök azonban az olcsó generikumokra koncentrálnak, amelyek nem mindig válnak be. Még ennél is súlyosabb probléma az, hogy a beteget nem ismerő MEP alkalmazott anyagi szempontok szerint változtathat a körzeti orvos által megadott terápián. Milyen felelősségvállalással?

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

– Erkölcsös-e, a beteg ember emberi méltóságával összeegyeztethetőnek tartja-e a rászorultsággal való törvényesített visszaélést?

– Remélhetnek-e kiszolgáltatott embertársaink egy ember- és betegbarátibb közgyógyellátási szabályozást?

Várom válaszát.

Nem hagyhattam szó nélkül az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulója hatalom által történt meggyalázását, békés, ünneplő emberek megalázását, az igazságtalan durvaságot, rendőri túlkapásokat sem.
2006. október 24.

Elnök: Köszönöm, miniszter úr. Tisztelt Országgyűlés! Lanczendorfer Erzsébet, a Kereszténydemokrata Néppárt képviselője, kérdést kíván feltenni a szociális és munkaügyi miniszternek: „Miért volt erre szükség?" címmel. A képviselő asszonyt illeti a szó.

Dr. Lanczendorfer Erzsébet (KDNP): Tisztelt Alelnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! A kereszténydemokraták csak emberközpontú politikát hajlandók elfogadni. A kormány tegnap a legemberellenesebben, a legembertelenebb módon mutatkozott be. Miért volt szükség arra, hogy békés ünneplőket, akik között tömegesen voltak gyermekes családok, nyugdíjasok, rendőri atrocitások érjenek? Miért volt szükség arra, hogy tömegoszlató eszközöket biztosan egészségkárosító módon alkalmazzanak? Gondolok arra, hogy ezeknek a kilövése nem bokamagasságban történt. Miért volt szükség arra, hogy a Fidesz ünnepi megemlékezésén részt vevők felé tereljék a tüntetőket, akik egyébként alkotmányos jogukkal élve a hazudós miniszterelnök lemondását követelték?

Arra kérem önöket, tisztelt kormánypárti képviselőtársaim, hogy ne asszisztáljanak egy Rákosi-, egy Kádár-diktatúra után egy Gyurcsány-diktatúra kialakulásához. Arra kérem önöket, hogy hallgassák meg, és hallják meg a köztársasági elnök úr figyelmeztetését, és küldjék el minden bajok forrását, Gyurcsány Ferencet, és béke lesz Magyarországon.

Köszönöm.

Elnök: Köszönöm, képviselő asszony. A kérdésre Kiss Péter miniszter úr válaszol. Öné a szó, miniszter úr.

Kiss Péter szociális és munkaügyi miniszter: Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Asszony! A kérdésben fogalmazott álláspontjával nem értek egyet, és nem is tartom emberközpontúnak azt a közelítésmódot, amit ön itt szemléltetett.

Ami a tegnapi eseményeket illeti, azzal kapcsolatban lefolytattuk a vitát, így az utólagos megjegyzésében szereplő egyetlenegy konkrétumra, miszerint miért van szükség arra, hogy tömegoszlató eszközök egészségkárosító módon működjenek: őszintén szólva, felnőtt emberek tudják, ha tömegoszlató eszközöket használnak valahol, merthogy szükség van rá, mert a törvényes rendet helyre kell állítani, akkor azok nem egészségfejlesztő módon működnek.

Köszönöm szépen a figyelmüket.

Elnök: Köszönöm, miniszter úr. Viszontválaszra megadom a szót a képviselő asszonynak.

Dr. Lanczendorfer Erzsébet (KDNP): Egy: ismereteim szerint szabályai vannak a tömegoszlató eszközök használatának is. Kettő: a rend helyreállítását, azt gondolom, nem az ünneplő tömegeken kell elkezdeni, mert ők nem randalírozók voltak.

A válaszát nem tudom elfogadni.

Elnök: Köszönöm. Viszontválasz illeti meg a miniszter urat.

Kiss Péter szociális és munkaügyi miniszter: Azt gondolom, képviselő asszony, rossz helyre címezi az állítását. A kérdését pedig visszautasítom.

Köszönöm szépen.

Az egészségügyi törvényjavaslat általános vitájában ismét a közgyógyellátásról 2006. október 25.

A közgyógyellátási törvény újabb, kapkodó módosítása a kereszténydemokraták számára elfogadhatatlan.

Elfogadhatatlan több okból:

1. Elfogadhatatlan, mert az egészségügyi miniszter által beterjesztett törvényjavaslat-tömegbe beleloptak egy szociális törvényi szabályozást, ez pedig a közgyógyellátással kapcsolatos. Ez a törvény a Munkaügyi és Szociális Minisztérium kompetenciájába tartozik, bevonta-e a törvénymódosításba az egészségügyi miniszter a szociális minisztert?

2. Elfogadhatatlan, mert az újabb és erőteljesebb megszorítás jegyében született. Mi, kereszténydemokraták, azt mondjuk, hogy számunkra a keresztény világnézet emberközpontú politikát jelöl ki, melynek alapja a minden embert megillető természetjog. Ebben gyökerezik az embernek az a joga, hogy „A tisztes szegénység mindenkit megillet, ami ugyan felesleggel nem bír, de a szükségeset nem nélkülözi., mert a nyomor méltatlan az emberhez." Hazánkban közel 3 millió ember él a létminimum alatt, akik emberhez nem méltóan nyomorognak, akik nem dicsekedhetnek a „tisztes szegénység" luxusállapotával. Ezeknek az embereknek egy része krónikus betegség miatt rendszeres gyógyszerszedésre kényszerül, közülük kerülnek ki a közgyógyellátásra jogosultak is. Számukra egy újabb lórúgás a közgyógyellátási törvény újabb szabályozása.

Ugyanis az előző, az 1995. decemberében elfogadott törvénymódosítás 2006. július 1-jétől maximum havi 12000 Ft-os gyógyszerkeretet állapított meg. A jelenlegi törvénymódosítás ezt a keretet 2007. januárjától 6000 Ft-ra csökkentette, a másik 6000 Ft-ot csak külön procedúrával szerezheti meg. El nem fogadható módon ez a szabályozás tovább fokozza a rászorultak ellehetetlenítését, a kiszolgáltatottság növelését a védekezésre képtelenek körében. Helyesnek tartja ezt a szociális ügyek miniszterként?

3. Ha a törvényt a parlamenti többség novemberben elfogadja, és december 29-ével hatályba lép, elegendőnek

tartja-e a szűk egy hónapot a végrehajtáshoz, amikor az 1995. decemberében elfogadott törvény végrehajtásához fél év állt rendelkezésre: mint utaltam rá, július 1-jén lépett életbe?

Egyszer már ennek a törvénynek a tárgyalásakor feltettem a kérdést, azt, hogy remélhetnek-e kiszolgáltatott embertársaink egy ember- és betegbarátibb közgyógyellátási szabályozást? Most nem teszem fel ezt a kérdést, de a betegeimnek erre azt válaszolom, hogy amíg a törvényt egy megszorító kormány megszorító minisztere alkotja, addig senki ne számítson emberbaráti szabályozásra.

Köszönöm.

Az egyes, az egészségügyet érintő törvényeknek az egészségügyi reformmal kapcsolatos módosításáról szóló T/1093 sz. törvényjavaslat általános vitájában: 2006. október 31.

Köszönöm a szót!

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim!

Engedjék meg, hogy hozzászólásomhoz Giesswein Sándor máig is érvényes útmutatásait citáljam, amelyek egy reform sikeres végrehajtásával kapcsolatosak. Giesswein Sándor 150 éve született, az MTA tagja volt, 8 nyelven beszélő tudós, pap és politikus, aki 1905-től 18 éven át, haláláig ült e padsorokban a Magyar Országgyűlés tagjaként, a Munkásügyi Bizottság elnökeként. Egyedüliként képviselte a legszegényebbek, magyaróvári kisemberek és munkások érdekeit, akiknek voksaival került a Parlamentbe minden választáson. A szánalmat is ismerő, erősen szociális érzékenységű polihisztor egyéniségéből törvényszerűen következett, hogy országos keresztényszociális mozgalmat indítson, amelyből a magyar kereszténydemokrácia nőtt ki.

Magasra tartott zászlóján ez a két szó állt: társadalmi igazságosság. Mint mondta, az erkölcsi elveken nyugvó politikai demokráciára épült társadalmi igazságosság talaján lehet csak reformokat végrehajtani, de csak akkor, ha az egész nép támogatja. Egy reform sikeres végrehajtásához tehát

1. erkölcsösség,
2. társadalmi igazságosság,
3. és az egész nép támogatása szükséges, nélkülük nem megy.

És mit látunk ma?

Egyetértve a köztársasági elnök úrral, a hazudós miniszterelnök mély erkölcsi válságot okozott és tart fenn, október 23-a óta a demokráciába vetett hit megrendült, és a népen a nép nélkül akarják végrehajtani az egészségügyi reformtervezetet. De azt az apró szempontot sem mellőzhetjük, hogy amit az egészségüggyel kívánnak tenni, az minden, csak nem reform.

Egy valódi „reform" ugyanis mindig

1. az alapvető bajok megoldását célozza, hatékonyságot fokoz,
2. többletforrás kell,
3. emberközpontú.

Az egészségügyi törvény „reform" címen előterjesztett módosítása

1. nem oldja meg az alapvető bajokat,
2. nincs többletforrás a reform végrehajtásához
3. helyette viszont van vizitdíj és kórházi napidíj, ami pénzbehajtást jelent, betegséggel terhelt embereket sarcol, tehát emberellenes.

Másrészt az emelt szintű vizitdíj és kórházi napidíj újabb pénzbehajtás mellett nem jelent mást, mint anyagi eszközökkel korlátozni a szabad orvosválasztás jogát. Márpedig a gyógyítás alapja az orvos és beteg közti bizalmi viszony. A beteg – a törvénymódosítás szerint – csak akkor mehet

ahhoz az orvoshoz, akihez bizalma van, ha emelt szintű díjat fizet – ez elfogadhatatlan.

Miként elfogadhatatlan a szabad intézményválasztás korlátozása is, amit fekvőbeteg-ellátásban a részleges térítési díj (ami 30 százalék, felső határ ismeretlen) befizetésével akarnak megvalósítani. Pontosítva a betegnek önrészt kell fizetni, ha nem a lakóhelye szerinti legközelebbi 3 kórház valamelyikében végeztet el egy beavatkozást, hanem abban, ahol bizalma van. Ehhez önök szerint csak pénzért van joga. Egy idősebb győri házaspár – betegeim – egyetlen gyermeke orvos, és Kecskeméten dolgozott. A házaspár kivizsgálásai Kecskeméten történtek, mert fiúk révén ott volt a házaspár bizalma. Most már pénzért lehet Kecskeméten bizalmuk. Megalázó és elfogadhatatlan.

Az egészségügyi ellátásért az emberek egyre emelkedő összegű egészségbiztosítási járulékot fizetnek. Mi kereszténydemokraták tiltakozunk az ellen, hogy az egészségbiztosítású járulékon túlmenően terheljék a betegséggel sújtott embereket vizitdíj, kórházi napidíj és a fekvőbeteg-ellátásban részleges térítési díj fizetésével.

A törvény foglalkozik a művi meddővé tétel új szabályozásával is: mi, kereszténydemokraták, csak az egészségügyi indikáció alapján végzett művi meddővé tételt támogatjuk.

Jogi szempont: A jogi hátteret az önrendelkezési jog gyakorlása adja. Ez nem korlátlan jogosultság. Az önrendelkezési jog alapján nem lehet sem az öngyilkosságot, sem az öncsonkítást elkövetni. Mi, kereszténydemokraták, a fogamzásgátlás céljából való művi meddővé tételt öncsonkításnak tartjuk.

Erkölcsi szempont: Az erkölcs mindig a jó oldalán áll. Az öncsonkítás nem a „jó” kategóriájába tartozik, erkölcsileg sem fogadható el.

Orvosi szempont: Természetesen a fogamzásgátlás társadalmi igényét tudomásul vesszük, de annak többféle, visszafordíthatatlan működéskiesést nem okozó formája is

ismeretes, éppen ezért nem fogadjuk el az öncsonkítást a családtervezés, a fogamzásgátlás eszközeként.

A Kereszténydemokrata Néppárt nem támogatja, sem az alapszintű, sem az emelt szintű vizitdíjat, kórházi napidíjat, sem a várólistát, sem a művi meddővé tétellel kapcsolatos törvénymódosítást.

Köszönöm!

T/1036. számú törvényjavaslat az egészségügyben működő szakmai kamarákról 2006. október 31.

Az egészségügyben működő 3 hivatásrendi kamara (Orvosi Kamara, Gyógyszerész Kamara, Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara) működését 3 külön jogszabály szabályozza. Önkormányzati, szakmai érdekvédelmi, szakmai hatósági jogai és kötelezettségei vannak. A kamarai tagság kötelező.

A 2006-os kormányprogramban szerepel a kamarai tagság önkéntessé tétele. Ezzel a kamarák szétverését végezné el a kormány, romba döntve a hosszú évek alatt felépített,

jól működő,

hivatásrendi szolidaritást erősítő,

az értékálló hagyományokat ápoló,

a tagok védelmét biztosító,

a tagság soraiba került méltatlanoktól elhatárolódó,

a rászoruló kollégákat önzetlenül támogató szervezeteket.

Kinek vannak útjában az egészségügyi hivatásrendi szervezetek? Csak nem sértettek meg valakit?

A benyújtott javaslat legproblémásabb részei:

1. Az Egészségügyi Minisztérium előzetesen nem egyeztetett a szakmai szervezetekkel.
2. Kapkodó balliberális szabályozásra vall, hogy az Egészségügyi Szakdolgozói Kamarát 2003-ban a bal-

liberális kormány hozta létre, és most ugyanaz a kormány szétveri.

3. A hivatásrendi köztestületek mindig bátran emelték fel szavukat az egészségügyi kormányzat rombolása ellen – csak nem ezért kell bűnhődniük?
4. Az egészségügyi miniszter a kamarák fölé felügyelőbiztost nevezhet ki, „amennyiben – írja a módosítás-tervezet – törvénysértőnek találja a működést". És ki mondja meg, hogy törvénysértő vagy nem törvénysértő a kamara működése? Ahogy az Astoriánál is megmondták a megmondók 2006. október 23-án?
5. A politika akarja lenyelni a kamarákat is?
6. És a kamara helyett a miniszter által felügyelt Országos Etikai Tanács kapja meg az etikai eljárás lefolytatásának jogát?

Nem támogatjuk a hivatásrendi köztestületek, kamarák politikai okokból történő ellehetetlenítését.

Nem támogatjuk a kamarák jogosítványainak csorbítását sem.

T/1140 számú törvényjavaslat a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény, valamint az egyes kapcsolódó törvények módosításáról 2006. november 6.

Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház!

Amikor a 40 évig gyakorolt orvosi szolgálatot nem könnyű, de felelősségteljes döntéssel a közéleti szolgálatra váltottam, voltak reális álmaim, céljaim. Parlamenti képviselői szolgálatomhoz a mércét, biztos fogódzót, Barankovics István, az európai gyökerekből táplálkozó magyar kereszténydemokrácia atyja 60 évvel ezelőtt így fogalmazta meg: „a keresztény világnézet számunkra emberközpontú politikát jelöl ki,

a teljesebb embereszmény magvalósulásán munkálkodunk, másrészt a közéletben standard erkölcsi mércét adunk".

Arra gondolni sem mertem, hogy álmaim helyett rémálmokkal találkozom,

– hogy önök csak pénzkifizető automatákként kezelik az embereket,
– hogy emberközpontúság sehol,
– hogy az önök koalíciós kormánya az embereket nem célnak, hanem eszköznek tekinti. Egyetlenegy szempontjuk a horribilis költségvetési hiány csökkentése, mely az önök kormányzásának, azaz nem kormányzásának következménye – mint tudjuk a miniszterelnöktől, 4 évig nem csináltak semmit; és kérem ne fordítsák a magyart magyarra: a négy az négy és nem tizenhat év. De ha ezt önök követték el, miért tízmillió magyar fizesse, beleértve az újszülötteket, akik szüleik sarcolása miatt rövidülnek meg? Ez olyan, mintha egy orvos műhibát követ el, és utána a beteget ítélnék pénz- vagy börtönbüntetésre.

Itt van a most tárgyalandó nyugdíjtörvény embertelen módosítása, amely

1. egyrészt radikális pénzelvonást jelent a nyugdíjba menőktől,
2. másrészt ennél a beteg nemzetnél emeli az előrehozott öregségi nyugdíj és a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj korhatárt. Leginkább büntetik a Ratkó-korszak legkeményebb munkát végző gyermekeit, hogy csak a traktoros lányokat említsem. Ez a korosztály 2-3-4 gyermeket nevelt, aminek eredménye lett, hogy 1980-ra 760 000-rel nőtt a magyar nemzet létszáma. Ezeket a kőkemény munkában megfáradt embereket akarják önök büntetni a nyugdíjtörvény tervezett módosításával?

1. Az öregségi nyugdíj 2012. december végéig tervezett kiszámításánál is a pénzelvonás dominál. A nyugdíj

alapjául szolgáló havi bruttó átlagkeresetből önök – ez új elem – levonják a járulékok 17 százaléknyi összegét, az így csökkentett összegből vonják le a személyi jövedelemadót, s ami marad, az lesz a nyugdíjalap. Ha valaki előrehozott öregségi nyugdíjba menne, azt további pénzelvonással, büntetőkamattal büntetik. Ez az anyagi oldal.

2. Az előrehozott öregségi nyugdíj korhatárát is emelik 2009-től: hölgyek 59., az urak 60. életév után vehetik igénybe, 2012-től viszont mindkét nem csak a 60. életév után.
3. 2007. jövő év január 1-jétől nemcsak a munkáltató, hanem a munkavállaló nyugdíjas is fizet 8,5 százalék nyugdíjjárulékot akkor, amikor nyugdíját csak a nyugdíjalapot képező jövedelem 0,4 százalékkal emelik, ha legalább 365 napot dolgozott nyugdíjasként. Ez újabb pénzbehajtás!
4. Ha a 62 évnél fiatalabb előrehozott öregségi, bányász-, vagy korengedményes nyugdíjas munkát vállal vagy vállalkozást folytat, ezt be kell jelentenie, mert a tényleges öregségi nyugdíjkorhatárig, 62 éves korig nem kaphat nyugdíjat, ha keresete a minimálbért meghaladja. Ha nem jelenti be munkaviszonyát, annak kezdetétől utólag kell visszafizetni a nyugdíjat, plusz mulasztási bírsággal sújtható.
5. A megváltozott munkaképességűek és nem véglegesen rokkantaknál bejelentésre? vagy ránézésre? – úgy tűnik, hogy a munkaképesség-csökkenés már nem áll fenn, bármikor a nyugdíjfolyósító berendelheti orvosi felülvizsgálatra. Ha nem jelenik meg, a nyugellását megszüntetik – munkahely biztosítása nélkül.

A KDNP és a Fidesz nem támogatják a törvénymódosítást,

1. az előrehozott öregségi nyugdíj korhatárának megemelését,

2. az előrehozott öregségi nyugdíjak induló összegének 12-15 százalékos csökkentését,
3. a nyugdíj szüneteltetését akkor, ha az ellátott munkát vállal. Alkotmányos-e, ha a jogalkotó különbséget tesz öregségi nyugdíjkorhatár feletti illetve alatti munkavállalás között?
4. a megváltozott munkaképességűek felülvizsgálati rendszerének átalakítását, mert az ellátásból kikerülőknek nem kínál munkahelyet.

Az általános indoklásban szereplő demográfiai okokat nem nyugdíjtörvénnyel kell megoldani, hanem családi adókedvezménnyel.

Interpelláció Molnár Lajos egészségügyi miniszterhez 2006. december 18.

Tisztelt Miniszter Úr!

A magyar orvostársadalom sok mindent megélt, de azt a képességét soha nem veszítette el, hogy a Salus aegroti suprema lex esto, azaz „A beteg üdve mindenek előtt" hippokratészi elvet megtartsa. Mert az orvos mindig egészségügyben, az egészség ügyében gondolkodott és tevékenykedett, akár az egészség megóvásának, vagyis a betegségek megelőzésének, a prevenciónak, akár az egészség visszaadásának, vagyis betegségek gyógyításának állt vagy áll szolgálatában.

Sajnálatos tény, hogy a magyar nemzet nagyon beteg. Szív- és érrendszeri, daganatos és szenvedélybetegségek – az alkoholizmusra gondolok – listáján az első között vagyunk. Mind a megelőzés, mind a gyógyítás területén embert próbáló feladataink vannak. Ami minden ember számára előnyösebb és kívánatos, az nem egy adott betegség gyógyítása, hanem annak megelőzése. Nemcsak az emberközpontúság okán, hanem a ma bűvszóként használt gazdasági-pénzügyi

szempontok szerint is, mert a megelőzésnek társadalombiztosítási kiadáscsökkentő hatása van: nem jár kórházi fekvőbeteg-költséggel, gyógyszerköltséggel, táppénzköltséggel. És ezt ne tudná az egészségügy minisztere, azaz szolgája?

Hát az egészségügyi miniszternek nem a polgárok egészségének védelmét, a betegségek megelőzését, a prevenciót kellene erősíteni?

Ehelyett a prevencióért felelős népegészségügyi intézményrendszer, az ÁNTSZ és országos intézeteinek teljes szétverését látjuk az egészségügyi reformnak csúfolt tervekben. Az ÁNTSZ nem elsősorban közigazgatási szerv, hanem az emberi egészség megőrzéséért, a betegségek megelőzéséért, prevenciójáért is felelős szervezet. A közigazgatási tevékenysége mellett tehát közegészségügyi, népegészségügyi, járványügyi, környezetegészségügyi, munkaegészségügyi és különösen egészségvédelmi feladatai vannak, amelyeket EU-konform szakvizsgával rendelkező szakorvosok és szakemberek végeznek el.

Miniszter Úr! Kérjük, hogy – miként a rangja is hirdeti – szolgáljon! Szolgálja a magyar polgárok egészségét, ezért szakmai ügyekben, például népegészségügyben a legjobbak tanácsát kérje ki, akik a prevencióban országosan a legjobbak. Hallgasson a szakma elismert tudóira, amíg az élelmezés-egészségügynek a prevenciós rendszerből való kiemelése tragédiákhoz nem vezet, amíg az amúgy is magas daganatos morbiditási arány emiatt kritikussá nem válik, amíg a járványok újra lábra nem kapnak. Kérem, maradjon az egészségügy szolgája, és ne a betegségügy szolgájaként tartsa majd számon önt az utókor. Vagy mégis az utóbbit választja?

Merre, merre miniszter úr?

Várom válaszát.

A miniszter válaszában védelmébe vette az ÁNTSZ átszervezését, mondván, hogy azt nagyszerű szakemberek dolgozták ki. A választ nem fogadtam el, és dr. Ember Ist-

ván miniszterelnökhöz címzett levelének egy részletével válaszoltam.

Ön, miniszter úr, most igyekszik megmagyarázni a laikusoknak a megmagyarázhatatlant. Kérem önt és a TV-nézőket, hogy hallgassák a népegészségügy kiváló tudósát, idézem dr. Ember István intézetvezető egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia doktorát. Íme:

„Akik ezt elkészítették vagy tudatlanok, vagy tapasztalatlanok voltak, de az elhivatottak magabiztosságával szakmai konzultációra nem hajlandóak, vagy újsütetű magabiztossággal rendelkeznek, esetleg pénzért készítették el,

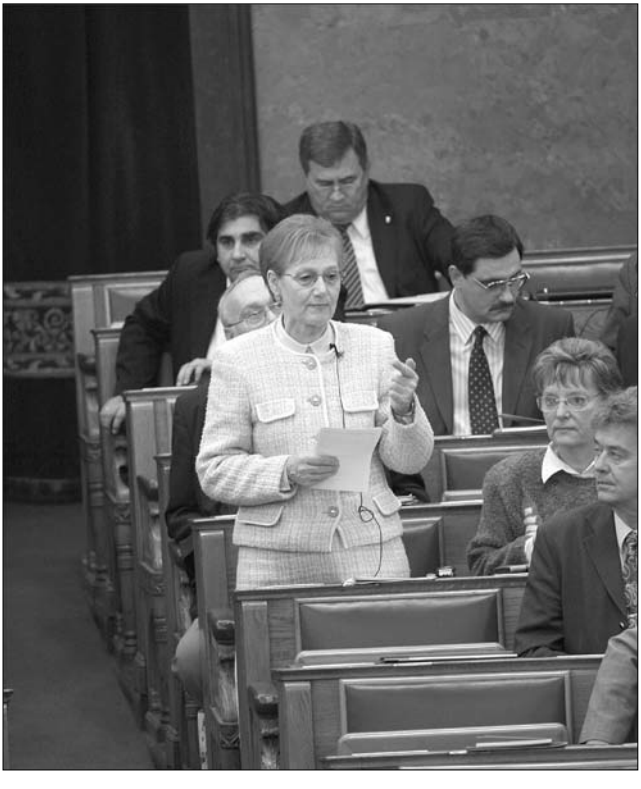

de azt még csak elképzelni sem tudom, hogy valami szakmai-prevenciós elvek mentén tették ezt meg. Sajnos fenti feltételezéseimet bizonyítja, hogy az anyagok anonimak, így a Zöld könyv is, ami kb. 20-25 éve nem divat az egészségügyben, pontosan szakmai viták miatt."

Én dr. Ember István egyetemi tanár úrnak hiszek, az ön válaszát nem tudom elfogadni.

2. BESZÉDEK

Ünnepi beszéd
Veszprém, 2006. augusztus 20.

„Üdvözlégy, Szent István király, Néped reménye rajtad áll" – imádkozták bizalommal már a 13. századi zsolozsmában is.

Tisztelt Ünneplő Közönség, Hölgyeim és Uraim!

Sokszor hallottuk, hogy egy nemzet a múltjának ismerete nélkül nem tud jövőt építeni. A történelmi ismeret azonban önmagában nem elég: az csak akkor válik jövőépítő elemmé, ha nem marad meg az elméleti tudás szintjén, hanem a megismert nemzetmegtartó, a nemzet fejlődését garantáló értékeket a gyakorlatban tetté váltjuk. Az ilyen építkezéshez adnak útmutatást az eszményképek. Ugyanis amiként az embernek, úgy az ember legnagyobb közösségének, a nemzetnek is szüksége van eszményképre, eszményképekre. Ők azok, akiknek élete mintaként vállalható és vállalandó az utókor számára, legyen szó akár az előrelátó bölcsességről, az igazságosságról, az erényes életről, vagy a rájuk bízott közösség önzetlen szolgálatáról.

Ilyen eszményképe nemzetünknek Szent István király, aki képes 1000 év után is változatlan, el nem halványuló kötődéssel megmaradni a magyaroknak, megmaradni a magyarokban. Az az életforma, amely szerint élt, amely alapján életművet alkotott népe számára, halhatatlanná és eszményképpé tette.

Nem lennénk azonban igazságosak, ha a méltatásból elhallgatnánk azokat a – Szent István érdemeit egyébként nem kisebbítő – körülményeket, amelyek minden kétséget kizáróan hozzájárultak a Szent Istváni életmű megalkotásához. Gondolok elsősorban a királyi hitves szerepére, a mélyen vallásos nyugati császári hercegnőre, a bajor származású Gizella királynéra, aki – a megkoronázásakor elhangzott főpapi ima szövege szerint – valóban az ország, a király segítő társa volt az uralkodásban. Egyrészt éppen ezért tartom indokoltnak, hogy Szent István ünnepén – talán rendhagyó módon – de róla is megemlékezzek. Másrészt, ha valahol, akkor Veszprémben, Gizella királyné székvárosában, mulasztás lenne a királyné érdemeinek elhallgatása.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Gizella királyné az Istvánnal 995-ben történt házasságkötése után a keresztény hit és a béke záloga lett. A bajor hercegnővel érkezett ugyanis az ugyancsak István névre hallgató első veszprémi püspök, aki – a hagyomány szerint – tagja volt annak a magyar delegációnak, amely II. Szilveszter pápától a Szent Koronát hozta István király számára. De Gizella hercegnő kíséretéhez tartoztak azok a német páncélos lovagok is, akik a külső és belső ellenséggel szemben a béke védelmét biztosították. Harci képességük bizonyítására gyorsan sor került. Mint ismeretes, a keresztény királyi pár ellen – a házasságkötés után 3 évvel – a pogány hagyományok védelmében 998-ban Koppány, az Árpád-nemzetség legidősebb tagja, lázadást szervezett. A bajor lovagok áttörve a Bakony rengetegét, hátba támadták Koppányt és a Veszprém melletti fennsíkon legyőzték.

Tisztelt Ünneplő Közönség, Kedves Veszprémi Polgárok!

Önök méltán lehetnek büszkék, de kérem, legyenek is büszkék városuk ezeréves múltjára, hiszen a Koppány felett aratott győzelemmel a veszprémi táborszállás a keresztény magyar királyság és az egyházszervezés központja

lett. Legyenek büszkék arra, hogy István király Veszprémnek minden más helységnél több szabadságjogot adott; arra, hogy Veszprém az Árpád-házi királynék székvárosa lett; arra, hogy az egyházmegye püspökének székhelye Veszprém lett; arra, hogy a veszprémi püspök joga lett a királynék koronázása; arra, hogy a veszprémi püspököt illette a kancellári méltóság, amely a királynék anyagi javadalmainak kezelését jelentette. Így Veszprém városának mind az ország, mind az egyház életében megkülönböztetett szerepe volt – kérem, legyenek rá büszkék!

A királyi párt – a 995-ös házasságkötést követően, Géza fejedelem halála után – Esztergomban, egyes források szerint 1000. december 25-én, mások szerint 1001-ben koronázták meg.

Ezt követően az uralkodókat Székesfehérváron koronázták, a királynék fejére az asszonyi koronát – mint már említettem – a mindenkori veszprémi püspök helyezte, és az esztergomi érsek kente fel szent olajjal, általában Székesfehérvárott. A főpapi ima – amelyre korábban utaltam –így hangzott:

„Vedd az ország koronáját, és tudd meg, hogy társa vagy az országnak. Adj a népnek mindig megfelelő tanácsot, és mennél magasabbra emelkedsz, annál jobban szeresd és őrizd meg a szerénységet."

Gizella királyné volt az eleven lelkiismeret. Szent István legendájában olvassuk, idézem: „mindenek fölött a veszprémi püspökség egyháza, melyet alapjától kezdve, aranyban ezüstben mindenben ellátva, ami az isteni szolgálatra megkívántatik, s a különféle szent öltönyökkel nagyszerűen felékesített."

Szent István II. törvénykönyve rendelkezett arról, hogy minden 10 falunak legyen egy temploma, és a papot lássák el két telekkel, szolgákkal, lóval, kancával, hat ökörrel, két tehénnel, harminc aprójószággal. A templomi ruhákról és díszítő textíliákról a király, könyvekről a püspök gondoskodott a törvénykönyv szerint. A király feladatát,

vagyis a templomi ruhákról és a díszítő textiliákról való gondoskodást Gizella királyné átvállalta: egy modern hímző-varró műhelyt szervezett az ország első, a veszprémvölgyi apácazárdájában, amelyet nagyon szeretett, sokat látogatott, ahol – a hagyomány szerint – ő maga is együtt dolgozott a varrólányokkal és hímzőasszonyokkal. Itt készült a XI. századi Európa textilművészetének egyik remekműve, a koronázási palást, mely aranyszállal tűzdelt és szegett, a király és királyné arcképe látható rajta, a királyné kezében a templom modellje látható. Ugyanitt készült a pápának ajándékozott miseruha is, amely ma a Vatikánban van.

Boldog Gizella királyné olyan 1000 évet megélt Szent István-i életmű megalkotásában volt társ, amely méltán teszi a mai és leendő magyar anyák példaképévé. Mit üzen az ő élete nekünk?

Példaképpé teszi elsősorban az embert próbáló nehézségeken átsegítő mély Istenhite. Imádságos élete – amely nem egyszer a veszprémi Gizella-kápolnához vezette – nemcsak a 38 éves uralkodás nehézségeiben, nemcsak gyermekei ravatalánál érzett fájdalmában volt segítségére, hanem képessé tette elfogadó alázattal tudomásul venni a királyi férj halála után, hogy német szülőföldjére kelljen menekülnie, mert erre kényszerítette az általa trónra segített Orseoló Péter, Szent István nővérének a fia, aki erőszakkal elrabolta tőle minden birtokát, kincsét, háztartási pénzét.

Példát adott továbbá a munka szeretetéből és alázatosságból. A magas rangú királynénak nem derogált az egyszerű hímzőlányok és asszonyok közé menni, és velük azonos munkát végezni.

Példaértékű volt továbbá az az áldozatos hitvesi szeretet is, amellyel a király kötelezettségeiből átvállalt feladatokat, hogy könnyítsen a királyi férj életén.

S végül Boldog Gizella királyné élete a feltétel nélküli hűség mintája: elüldözéséig hűséges volt a választott ma-

gyar hazájához, s mindhalálig hűséges volt az Istenhez, és hűséges volt a királyi férjhez.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Elevenítsük fel röviden, hogy mi is az a Szent István-i életmű, amelynek Gizella királyné oly' hűséges támogatója volt? Az is sokszor elhangzott – és emiatt talán közhelyszámba megy –, mégis fontos tudatosítani magunkban, mert történelmi tény, hogy első szent királyunknak köszönhetjük nemzeti létünket, és neki köszönhetjük kereszténységünket, a hitet, amely történelmünk vérzivataros időszakaiban is mindig erőt adott a talpraálláshoz és újrakezdéshez. Fontos, hogy ez a történelmi tény se csak iskolai tudásanyag legyen bennünk, hanem reményt hozó, reményt adó bizonyosság.

Az életmű beteljesítése még egy olyan nagyszerű hitves mellett, mint amilyen Gizella királyné volt, sem volt problémamentes. Gondoljunk csak bele, hogy milyen néppel és milyen Európában kellett Szent Istvánnak helyt állnia. Nomád lovas népből nemzetet kovácsolni, pogány magyarokból keresztény közösséget létrehozni nem volt könnyű feladat Szent István számára abban a Kárpát-medencében, amelyben az előttünk itt élő népek sorra tűntek el a történelem süllyesztőjében. Mi pedig ezer év után is ismételhetjük a Szózat sorait, miszerint

„És annyi balszerencse közt,
Oly sok viszály után,
Megfogyva bár, de törve nem,
Él nemzet e hazán."

Halecki, az 1939 óta az Egyesült Államokban élő egyik neves lengyel történész írta pár éve megjelent könyvében: „A magyarok az egyetlen olyan ázsiai származású behatolók, akiket faji eredetük ellenére befogadott az európai közösség, amelynek történelmi szereplése sokkal korábban megindult". Továbbá: „Egyedül az idegenek között, óriási germán és szláv tömb közé beékelődve (…)

a magyar fejedelmek, Géza, majd fia Vajk – későbbi keresztény nevén István – képesek voltak minden ellenállást letörve a magyarságot elvezetni a római (latin) kereszténység útjára, s visszaverni minden külső hatalom támadását. (…) S amikor 1000-ben István koronát kapott a római pápától, már a korabeli európai keresztény államok is elismerték a magyarságot maguk közé tartozónak, véglegesnek a Kárpát-medencében. Szent István erős, magát megvédeni tudó, sok népet egyesítő s egységbe forraló, tartós államot alapított. Ettől kezdve része Magyarország a keresztény Európának" – írja a híres lengyel történész.

Az elhangzott idézet is azt igazolja, hogy Szent István királytól a történelmi környezet felismerése államférfiúi bölcsességet kívánt. Európai uralkodóhoz méltó módon építette tovább az utat, amelyet a 974-ben megkeresztelkedett apja, Géza fejedelem jelölt ki számára. Közigazgatásilag is, vallásilag is az akkori európai normáknak megfelelő országot kellett teremtenie, és teremtett.

A közigazgatásban páratlanul időtállót alkotott a frank minta alapján megszervezett vármegyerendszerrel, amely 1950-ig, a szocialista diktatúra tanácsrendszerének létrehozásáig működött. Élete során alapított vármegyék száma 40-50 között volt.

Az államszervezet vezető tisztségviselőinek kinevezésénél ugyancsak nyugati példát követett. Létrehozta a királyi tanácsot, melynek tagjai a király után legszélesebb jogkörrel bíró nádor, főpapok és egyéb udvari főméltóságok voltak. Állandó székhely Szent István korában nem volt, mert a király és kísérete egész évben úton volt, járták az országot, szervezték a megyék egyházi és állami életét, bíráskodtak, ha szükséges volt, tisztségviselőket neveztek ki.

Nem volt tehát állandó székhely, de azt tudjuk, hogy Szent István király a születésnapját, augusztus 20-t, minden évben Fehérváron ünnepelte.

Vallásilag a magyarok keresztény hitre térítése volt az európai keresztény környezetbe való beilleszkedés alapfeltétele. Ebben három főpap: Szent Adalbert, Radla és István nevelője, Asztrik szerzett elévülhetetlen érdemeket.

A koronázást követő serény szervezőmunkában a vármegyék szervezése mellett folyt az egyházmegyék szervezése is.

Szent István jogi eszközökkel is támogatta a fiatal magyar egyházat, két törvénykönyve is tanúskodik erről. Az I. törvénykönyv 1001 körül, a II. 1030-1038 közötti években keletkezett. Korábbiakban már utaltam arra a törvényi rendelkezésre, hogy 10 falunak legyen egy temploma, de kérem, engedjék meg, hogy a hitvalló élet gyakorlásával kapcsolatban is idézzek a törvénykönyvből. A vasárnap megszentelésével kapcsolatban a törvény így rendelkezik:

„Ha valamely pap vagy ispán vagy valamely más hívő személy valakit vasárnap ökrökkel lát dolgozni, vegyék el tőle az ökröt és adják a várnépnek fogyasztásra."

Vagy: „…vasárnap mindenki menjen el a templomba, öregek és fiatalok, férfiak és nők, kivéve azokat, akik a tüzet őrzik. Ha pedig valaki azok hanyagsága folytán nem a tűzőrzés miatt marad otthon, az ilyet verjék meg és nyírják le."

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Bizonyára egyetértenek velem abban, hogy az egyértelműen megfogalmazott törvények rendkívül szigorúak. Olyanok, mint a törvények alkotója, mint az erőskezű, országát felelősséggel vezető, keresztény erkölcsű király.

És most engedjék meg, hogy – rendhagyó módon – eljátsszam a gondolattal: vajon mit szólna Szent István 2006 Magyarországához? Mit szólna egy olyan kormányfői erkölcsi felfogásához, amely szerint más a politikai és más a hétköznapi erkölcs. Mit szólna az emberek tudatosan félrevezetéséhez, amit más szóval és egyszerűen hazugságnak nevezünk. Mit szólna a szent király ahhoz, hogy a kor-

mányfői hazugságot a kisebbik kormányzó párt vezetője azzal próbálta menteni, hogy idézem „Nem tartunk ott, hogy az őszinte beszédet a közönség honorálja." Hát hol tartunk, hol tartanak és hova tartanak egyesek? Mit szólna Szent István király a mai vezető közélet erkölcsi nívótlanságához, és vajon milyen büntetést szabna ki az elkövetőkre az ő szigorú törvényei alapján?

Tisztelt Ünneplő Közönség! Hölgyeim és Uraim!

Első szent királyunktól hitet – vele járó keresztény erkölcsöt – és hazát kaptunk. Ezt a hazát nem bízta csak az emberekre, mert tudta, hogy az emberek a hatalomért – Koppánytól napjainkig – eléggé el nem ítélhető eszközöket képesek bevetni. A haldokló király a Korona felajánlásával Mária országává tette hazánkat, és ezen a reményt adó tényen senki nem tud változtatni. Köszönet és hála az első szent királynak, aki Esztergomban született, Esztergomban koronázták meg, Székesfehérváron temették el az ősi istváni székesegyházban, templomalapítónak kijáróan, a főhajó tengelyében, az Isten házának közepén eresztették a padló alá kőkoporsóban.

Mi, ma élő magyarok hisszük, hogy az idő próbáját, az 1000 évet kiállt életművet kell folytatnunk. De ehhez fogyó nemzetünknek meg kell maradnia. Ezért

„István király árva népe, te is hajtsd meg homlokod,
Borulj térdre, szórd elébe minden gondod, bánatod!
A kereszt volt ezer éven reménységed oszlopa,
Most is Krisztus jele légyen jobb jövődnek záloga!"

Így legyen!

Köszönöm, hogy meghallgattak.

Ünnepi beszéd
Karcag, 2006. október 23.

„Egy nép kiáltott, azután csend lett" – mondta Márai Sándor angyala 1956 decemberében New York felett szállva.

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség! Hölgyeim és Uraim!

Egy nép kiáltott a demokráciáért – a magyar csatlósaik által fenntartott szovjet szocialista diktatúra helyett.

Egy nép kiáltott a szabadságért – a rabság, a fogság helyett.

Egy nép kiáltott a hitéért, egyházaiért – a vallás- és egyházüldözés helyett.

Egy nép kiáltott az igazságosságért – a igazságtalanság helyett.

Egy nép kiáltott a jogállamiságért – a jog lábbal tiprása helyett.

Egy nép kiáltott az őszinteségért, igazmondásért – hazugság, az emberek becsapása helyett.

50 éve a tízmilliós magyar nemzet lerázta rabláncát, mert tudta, hogy teljes emberi életet csak szabadságban lehet és érdemes élni. Nem kiváltságokat követelt magának, hanem olyan alapvető emberi jogokat, amelyeket Európa szerencsésebbik felén minden ember természetesnek tartott. Ezek a génekben hordott értékek harmincnégy emberöltőn át apáról fiúra szálltak, ezekért az értékekért – így látták, így ítélték meg a fiatalok – szembeszállnak a túlerővel. Ehhez nemcsak merészség kellett, hanem megalapozott felelősségtudat a saját, a család és a nemzet, a haza jövőjével szemben. Igen, a fiatalok gondolkodtak ilyen felelősen 1956. október 23-án.

Ezen az 50 évvel ezelőtti napon a II. világháborút követő egy évtizedes szocialista diktatúra alatti fokozódó társadalmi elégedetlenség jutott el csúcspontjához. A megalázottságnak, a kiszolgáltatottságnak, a félelemnek, az éjszakai elhurcolásoknak és a népbírósági koncepciós pereknek MEGÁLLJ-t parancsolt a magyar egyetemi ifjúság. Mi is történt? Talán nem teljesen felesleges röviden, dióhéjban felidézni az eseményeket, időrendi sorrendben.

Október 16-án önálló, független szervezetet hoztak létre Szegeden, a Magyar Egyetemi és Főiskolai Egyesületek

Szövetségét, a MEFESZ-t, amelyhez országszerte csatlakoztak a felsőoktatási intézményekben tanuló diákok.

Október 22-én a Budapesti Műszaki Egyetem diákjai, MEFESZ-tagjai megfogalmazták a híres 16 pontot, és a lengyelországi júniusi, vérbefojtott munkásfelkelés kapcsán rokonszenvtüntetést szerveztek másnapra.

Október 23-án, ma 50 éve kora délutánra egyetemi hallgatók egy része a Petőfi-szoborhoz vonult, ahol Sinkovits Imre, a Nemzeti Színház színésze tízezres tömeg előtt elszavalta a Nemzeti dalt, egy diák pedig felolvasta a 16 pontot.

A műegyetemisták többsége egyenesen a Bem-szoborhoz indult, a lengyelországi eseményekkel való szolidaritás kifejezésére. A tömeg, amely egyre hatalmasabbra duzzadt – a diákokhoz a délelőtti műszakból érkező munkások csatlakoznak .– a Margit hídon át a Bem-szoborhoz vonult. A lengyelbarát, illetve Rákosi- és Gerő-ellenes jelszavak mellett már a szovjet csapatok kivonulását követelő jelszavak is elhangzanak. A tüntetők a Bem-szobornál egyesültek. Egyesek kivágták a sarló-kalapácsos címert a zászlókból. Veres Péter felolvasta az írók kiáltványát, Bessenyei Ferenc elszavalta a Szózatot, majd a Budapesten tartózkodó lengyel író, Zbigniew Herbert üdvözölte a tüntetőket. A rossz hangerősítés miatt a beszédekből szinte semmit nem hallani.

A tömeg a Kossuth tér felé vette az irányt, azt követelve, hogy Nagy Imre beszéljen a Parlamentnél. A tüntetők első csoportjai délután 5 óra körül ért a Kossuth térre. Egy óra múltán már az egész teret betöltötte a kétszázezresre becsült tömeg.

Valamivel este 9 óra előtt, a Kossuth Lajos téren Erdei Ferenc miniszterelnök-helyettes próbált beszédet intézni a tüntetőkhöz, de a tömeg lehurrogta. Nem sokkal később Nagy Imre megjelent a Parlament erkélyén. Az éljenzés hamarosan füttyszóba csapott át, mivel beszédét "Elvtársak" megszólítással kezdte. A téren szorongó közel 200 ezer

fős tömeg zöme szinte egyhangúlag hördült fel: „Nem vagyunk mi elvtársak!" Ez a reakció világossá tette minden értő számára, hogy a nép még csak tévedésből sem valamifajta megreformált szocializmusért ment ki az utcára tüntetni. Nagy Imre fegyelmezett távozásra szólította fel a tömeget, amelyben csalódottságot keltett rövid beszéde.

A Kossuth térről a tüntetők egy része a Rádióhoz indult (elterjed a hír, hogy az ÁVO belelőtt az emberekbe), másik része a Sztálin térre, ahol már este 6 órától kísérleteztek a Sztálin-szobor ledöntésével.

A rádió épületénél délután 5 óra tájban jelentek meg az első tüntetők. Addigra a Magyar Rádió őrségének megerősítésére a délután folyamán – három részletben – 230 állig felfegyverzett ÁVO-st rendeltek. A tüntetők követelték, hogy a rádióban olvassák be a diákság 16 pontját, a rádió vezetősége azonban ezt megtagadta. A mind nagyobb számú tüntetők megpróbáltak behatolni az épületbe. Tíz személynek sikerült bemásznia egy ablakon – őket őrizetbe vette az ÁVH-s őrség.

A rádióhoz kivezényelt katonák közül többen átálltak a tüntetők pártjára. Az épületből tüzet nyitottak rájuk, egy tiszt meghalt, ketten megsebesültek. A tüntetők a katonáktól, illetve az időközben feltört raktárakból szerzett fegyverekkel viszonozták a védők tüzét. Megkezdődött a rádió hajnalig tartó ostroma.

Gerő Ernő telefonon beszélt Hruscsovval. Közölte, hogy nem utazhat Moszkvába az SZKB KB Elnökségének ülésére, mert Budapesten válságosra fordult a helyzet. Este 8 órakor közvetített rádióbeszédében ugyanakkor határozottnak mutatkozik: „nacionalista jellegűnek" nevezte a tüntetést, sovinisztákról, antiszemitákról és reakciósokról beszélt, s elzárkózott minden engedménytől. Mindez olaj a tűzre. Gerő Ernő Andropovtól, a budapesti szovjet nagykövettől kért segítséget a rendteremtéshez. Andropov felszólította Pjotr Lascsenko altábornagyot, a székesfehérvá-

ri szovjet különleges hadtest parancsnokát, hogy csapataival vonuljon be Budapestre. Lascsenko megtagadta a kérést, arra hivatkozva, hogy csak Moszkva utasítására intézkedhet. A székesfehérvári szovjet különleges hadtest 23 óra körül parancsot kapott Moszkvából a Budapestre vonulásra.

Mintegy három és fél órás kísérletezés után, késő este lángvágók és hegesztőpisztolyok segítségével sikerült ledönteni az 56 mázsás Sztálin-szobrot. Október 23-án éjfélkor a városban folytak a harcok, kitört a forradalom.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Egy nép kiáltott! Bár a nagyvilág hallotta, de meg nem hallotta a magyarok kiáltását, mert nem is akarta meghallani. A II. világháború után a nagyhatalmak által meghatározott status quo-n senki nem akart változtatni. Az amerikai propaganda, miszerint „Amerika nem feledkezett meg a rab nemzetekről", a retorika szintjén maradt, de arra alkalmas volt, hogy a nyugati, elsősorban amerikai segítségbe vetett reményt a magyarokban fenntartsa.

Nem először kellett csalódnunk a nyugati megsegítésben. Wass Albert számolt be önéletrajzában arról, hogy katonaként a II. világháborúban Veress Lajos tábornok szárnysegédje volt, és 1944 tavaszán, egy évvel a II. világháború befejezése előtt, résztvevője volt azoknak a náciellenes titkos tárgyalásoknak, melyeket Horthy parancsára Veress tábornok vezetett. Ezeken alkut szeretett volna kötni Veress tábornok; felajánlotta, hogy az egész magyar hadsereg átáll szövetségesek oldalára, amennyiben garantálják, hogy a Kárpát-medencébe nem a szovjetek csapatok vonulnak be, hanem a Jugoszláviából felvonuló angol és amerikai csapatok. Erre a szövetségesek válasza így hangzott: „Vegyék fel a kapcsolatot Sztálinnal. Magyarország Oroszország érdekkörében van."

Nem hallgathatjuk el, mert történelmi tény, hogy az elmondott történet félelmetes hasonlatosságot mutat 1956-os amerikai „szerepvállalással". Mint tudjuk, a magyar for-

radalommal egyidőben volt a szuezi válság; és Franciaország, Anglia, Izrael és Amerika itt volt érdekelt, és félő volt, hogy esetleg Szovjetunió Egyiptom oldalán száll be a harcokba. Azt is tudjuk, hogy a magyar forradalom kitörésével egyidőben folyt az amerikai elnökválasztási kampány is. Ismert tény az is, hogy 4 hónappal a magyar forradalom kitörése előtt, 1956 júniusában Lengyelországban, Poznanban munkásfelkelés tört ki, amit vérbefojtottak. Az amerikai külügyminiszter az elnökválasztási kampányban egy kampánybeszédében 1956. október 27-én a következőket mondta: „Mi nem tekintjük ezeket a nemzeteket potenciális katonai szövetségeseinknek." Október 29-én az Egyesült Államok moszkvai nagykövete utasítást kapott arra, hogy hívja fel a szovjet vezetők, közöttük Zsukov figyelmét a beszédre, amit október 31-én maga Eisenhower elnök ismételt meg egy TV-s beszédben. Ez az üzenet zöld lámpa volt a szovjetek számára forradalmunk vérbefojtásához, amit 1956. november 4-ével megkezdtek.

Megkezdődött a Haynau rémuralmát (amelynek idején 111 embert végeztek ki) többszörösen felülmúló véres megtorlás. Az 1956-os forradalmunk leverése után Romsics Ignác történész adatai szerint 1959 végéig a kivégzettek száma 350-et ért el; mintegy 22 ezer személyt ítéltek börtönre, emellett 13 ezerre tehető azok száma, akiket ítélet nélkül internáltak, miközben több százat a Szovjetunióba deportáltak.

Ezenkívül tudjuk, hogy mintegy 250 000 magyar menekült el saját hazájából. A világ megdöbbent. Ezt a megdöbbenést Alberto Moravia javaslata jellemzi leginkább, amely szerint a világ összes fővárosában azt az utcát, ahol a szovjet nagykövetség található, nevezzék el „A legyilkolt magyarok utcájának".

A történelmi tények ismeretében nem csoda, hogy a világsajtó különös figyelemmel kísérte Bush elnök idei, június 22-i, gellérthegyi Citadellán elmondott beszédét,

és külön megjegyezték, hogy nem tért ki az 1956-os amerikai szerepre. Mint írták, az 56-ra és a magyarokra fókuszáló beszéd meglepetés lehetett azoknak, akik azt várták: az elnök megköveti a magyarokat az akkori tétlenségért.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Sokszor hallottuk, hogy egy nemzet a múltjának, történelmének ismerete nélkül nem tud jövőt építeni, mert a történelem az élet tanítómestere. Ha ez igaz, márpedig igaz, akkor meg kell néznünk, hogy jelenünkben mire tanít bennünket 1956. október 23-a, mi az üzenete számunkra ennek a napnak? Ha ezt nem tesszük meg, akkor üres, felületes, csupán gyönyörű szóvirágokból álló lesz az ünnep méltatása. Csak akkor lesz lényeget érintő, tartalmas megemlékezés – és ez nem elveszi, hanem megerősíti az ünnep méltóságát – ha e nap üzenetét napjainkban is meghalljuk és megtartjuk. Tehát: október 23-a a szabadság, az egység és az igazmondás ünnepe, arra tanít, azt üzeni, hogy egy nemzet teljes életet csak szabadságban, sikert csak egységben, erkölcsi megújulást csak igazmondással, őszinteséggel, a hazugság leghatározottabb elutasításával érhet el,

– akkor is, ha a hazugságot a hivatalban levő magyar miniszterelnök követi el, aki másfél-két évig hazudott a magyar embereknek,

– akkor is, ha a hazugságdömpinghez az egész 190 fős szocialista frakció asszisztált,

– akkor is, ha a hivatalban levő miniszterelnök segítségére sietett az ellenzéki oldalon ülő legkisebb párt, és ez nem Antall József, hanem más MDF-je. Nekik köszönhető a bizalmi szavazás titkosságának megvétózása, és ezzel elvették a lehetőséget azoktól MSZP-s képviselőktől, akik a retorziótól félve, csak egy titkos szavazáson mertek volna könnyíteni lelkiismeretükön azáltal, hogy nemmel szavaztak volna a bizalmi szavazáson. Valószínűsíthető, hogy a

bizalmi szavazás titkossága esetén már nem a jelenlegi miniszterelnök lenne hivatalban.

1956. október 23-a bebizonyította, hogy a hazugságnak meg kell buknia, ha nemzetünk talpon akar maradni, mert Berzsenyi szerint is

„Minden ország támasza, s talpköve
a tiszta erkölcs, mely ha megvész,
Róma lediűl, s rabigába görbed."

Tisztelt Ünneplők! Hölgyeim és Uraim!

A történelem az élet tanítómestere és eszményképeket ad az utókornak. Az embernek és közösségeinek, a legnagyobbnak, a nemzetnek is szüksége van eszményképre, eszményképekre. Ők azok, akiknek élete mintaként vállalható és vállalandó az utókor számára, legyen szó akár bátorságról, hazaszeretetről, felelősségtudatról, áldozatvállalásról, önfeláldozásról, az igazságosságról, az erényes életről, vagy a közösség önzetlen szolgálatáról. 1956 hősei, az ismertek és ismeretlenek egyaránt ilyen példaképei nemzetünknek. Karcag városának ilyen eszményképe a mártír Kemény Pál. Emlékezzünk rá hálával, kegyelettel, de ne csak a mai napon.

Wass Albert A funtineli boszorkány című regényében írja, hogy a székely öregek azt tartják, ha egy gyermek megszületik, akkor egy csillag lefut az égről, s ha egy ember meghal, akkor egy új csillag jelenik meg az égbolton.

1956 októbere és a kádári szocialista rendszer megtorlása telerakta a magyar égboltot csillagokkal. Olyan csillagokkal, amelyek fénye 50 év elteltével sem fakul. Egyre fénylőbben hirdetik nekünk az igazság győzelmét.

Nincsen talán semmi túlzás abban, ha az 56-os forradalom legnagyobb hőseinek a bátor és felelősségteljes magyar fiatalságot, köztük nem utolsó sorban a „pesti srácokat" tartjuk. Róluk szólnak a következő „Anyu, tüntetni megyek!" című vers sorai, amelyet Kenneth Klára, a világhírű írónő 1957-ben, az októberi forradalom és szabadság-

harc első évfordulójára, a legifjabb hőseink emlékére írt. Kérem hallgassák meg befejezésül:

Tegnap még, selymes szőke hajad
Simogatta szelíd anyai kéz...
Ma fegyverrel a kezedben
A barikádra mész...

Tegnap még féltél az iskolában,
Hogy a leckét nem tudod jól...
Ma? Orosz túlerővel szemben
A géppisztolyod szól...

Csak tizennégy éves voltál
Vézna, kékszemű gyerek,
Bekiáltottál a konyhába:
Anyu, most tüntetni megyek!!!

Olcsó mackóruhát viseltél,
Megtalpalt iskolacipőt.
Emléked azóta már
Csodás legendává nőtt...

Mert soha, soha a világon
Még nem harcolt ilyen sereg,
Halált megvető bátorsággal
Ennyi gyerek, magyar gyerek!

Szemben az orosz tankokkal
Mely mint dübörgő halál
Pillanatonként százakat
Irgalmatlanul lekaszál!

Drága kis testeken gázol
Páncélszörnyek hernyótalpa

Szovjet tankokra vér tapad
És ott feküsztök halva. Halva!

Megölték a gyerekeinket
A hősöket, mert szembeszálltak...
Bolsevista bitangok hada
Nemzetgyilkossá váltak!

Ezt a vért nem mossa le
Évezredek itélőszéke
És egy napon fegyvert ragad
A világnak minden népe!

Példát vesz Rólad kisfiú,
Te vézna iskolásgyerek,
Aki beszóltál a konyhába:
Anyu, most tüntetni megyek!!!

Ünnepi megemlékezés Giesswein Sándorról születésének 100. évfordulóján Mosonmagyaróvár, 2006. október 29.

Főtisztelendő Püspök Atya, Főtisztelendő Atyák, kedves Emlékezők, Hölgyeim és Uraim!

Az embernek és közösségeinek, nevezetesen a családnak, egyháznak, nemzetnek szüksége van eszményképre, eszményképekre. Ők azok, akiknek élete mintaként vállalható és vállalandó az utókor számára, legyen szó akár egy papi hivatás mások számára is vonzó megéléséről, vagy az egyetemes emberi kultúra és tudomány magas szintű műveléséről vagy a szolgálatként gyakorolt közéleti szerepvállalásról, benne a társadalmi igazságosságért folytatott küzdelemről. Giesswein Sándor mindhárom területen: papként, tudósként, a magyar keresztényszociális mozgalom megteremtőjeként és vezéregyé-

niségeként is méltó példaképünk. Nagy fájdalom, hogy mind a mai napig az ismeretlenség homályába juttatta az utókor.

150 éve, 1856. február 4-én született Tatán egy németajkú családban, 1878-ban szentelték pappá a győri székesegyházban, és 1897-ben székesegyházi kanonokká nevezték ki. Először 1905-ben lett országgyűlési képviselő, de 1906-ban, 1910-ben, 1920-ban és 1922-ben is őt küldték a választók, a magyaróvári kisemberek, munkások a parlamentbe, és 1923. november 15-én váratlanul bekövetkezett haláláig képviselte választóit.

Születésének 150. évfordulója alkalmából szervezett ünnepi megemlékezésen elsősorban nem arról beszélnék, hogy egyházi férfiúként milyen küzdelmeket folytatott a katolikus autonómiáért, nem is arról, hogy a nyolc nyelven beszélő tudós pap, a Magyar Tudományos Akadémia tagja a nemzetközi konferenciákon tartott előadásaival menynyire öregbítette hazánk jó hírét, hanem arról a szeretetből táplálkozó, egész életét kitöltő szolgálatról, amellyel a kiszolgáltatottak felé fordult.

Az emberi képességek sokszínű tárházából Giesswein Sándor kanonok úr bőségesen kapott, és róla tényleg elmondhatjuk, hogy talentumait az Isten dicsőségére és embertársai javára bőségesen kamatoztatta. Megkapta azt a képességet, hogy felismerje az idők szavát, ami azt jelentette, hogy felismerte azokat az eseményeket, mozgalmakat, amelyek képesek voltak irányt szabni a történelem folyásának. De megkapta azokat a képességeket is, amelyek a felismeréshez szükségesek. Ilyenek:

1. a valóságra való nyitottság,
2. a talmi, vagyis a hamis és az igaz közötti különbségtétel
3. személyiségének leggyönyörűbb vonása volt, amit krisztusi attitűdnek is nevezhetünk, a szánalom; a kiszolgáltatottakkal, a magukon segíteni képtelen sze-

gények iránti mélységes együttérzés, más szóval a szociális érzékenység. Egyénisége sorsszerűen ösztökélte cselekvésre, egyéniségéből törvényszerűen következett, hogy kereszténységszociális mozgalmat indítson. Zászlajára egy jelzős szerkezet került, a társadalmi, azaz a szociális igazságosság. Az első kereszténységszociális szervezetet – és erre büszkék lehetünk – 1898-ban Győr és Győr Vidéki Keresztény Munkás Egyesület néven hozta létre. 1904-ben, 6 évvel később, összesen 1444 kereszténységszociális szervezet működött, ezek legnagyobb része Giesswein Sándor elnökletével működő Kereszténységszociális Egyesületek Országos Szövetségébe tömörült. 20 éven keresztül volt a kereszténységszociális mozgalmak elismert vezére.

Programját világosan fogalmazta meg, megmutatta a különbséget a kereszénységszocialisták és a szociáldemokraták között. Azt mondotta:

1. Nem azoké a szociáldemokratáké az igazi szociális irányzat, akik osztályharcot és osztálygyűlöletet hirdetnek, mert az csak rést nyit a társadalmon, megbontja a társadalom egységét, de nem épít. Csak az az építő, az igazi szociális irányzat, amely a szolidaritás által a különböző társadalmi csoportokat egységbe kovácsolja.
2. A szociáldemokrata azt mondja, ami a tied, az az enyém, s a kereszténységszocialista pedig az, hogy ami az enyém, az a tied.
3. Kisebb a tőke és a munka (mai kifejezéssel munkaadók és munkavállalók fogalmakkal helyettesíthetünk) közötti érdekellentét, mint az őket összetartó keresztény hit ereje. 1905-ös parlamentbe jutásától a kereszténységszocializmus hangot kapott a törvényhozásban, egyedüliként képviselte a munkásrétegek érdekeit a parlamentben, a Munkásügyi Bizottság elnökévé választották.

A keresztényszocializmus nem más, mint a keresztény igazságoknak a társadalmi és gazdasági életben való gyakorlati alkalmazása.

Nem osztályharcot, nem osztálygyűlöletet hirdet, hanem célja: a társadalmi béke. A társadalmi béke előfeltétele a társadalmi igazságosság, a társadalmi igazságosság előfeltétele pedig egyrészt az erkölcsi elveken álló politikai demokrácia, másrészt az ember erkölcsi megújulása. Erkölcs nélkül nem megy, üzente korának Giesswein Sándor és üzeni az ország mai vezetőinek is.

Politikai demokráciát a választójog általánossá tételével sürgetett, mert az nélkülözhetetlen a szociális reformok véghezviteléhez. Mert gyártani lehet tetszetős szociális programokat – mondotta –, de megvalósítani csak az egész nép támogatásával lehet. A nép, az emberek nélkül nem megy – üzente korának és az ország mai vezetőinek is Giesswein Sándor.

A tőkét kötelességeinek tudatára kell ébreszteni. Ha a tőke pogány, meg kell keresztelni – mondotta. A tőkének tudnia kell, hogy munkás által végzett munka eleven tőke, ezért a munkást meg kell becsülni, szabadságjogait biztosítani kell, tisztességes bért kell kapnia, bérminimumot kell számára megállapítani; és nem könyörületből, hogy ne éhezzen, hanem igazság szerint is, mert jár neki.

A tudós pap-politikus azonban soha nem rekedt meg pusztán anyagi jellegű követeléseknél, hanem szorgalmazta a munkásság szellemi, kulturális és erkölcsi felemelkedését. „Az esélyegyenlőség megteremtéséhez a népoktatást kell fejleszteni" — mondotta.

A társadalmi igazságosság említett alappilléreit pedig a mindenkori törvényhozásnak kell biztosítani. Ezért küzdött 20 éven át az Országgyűlésben, és amikor utópiával vádolták képviselőtársai, azt válaszolta, hogy „a ma utópiája a holnap realitása." Igaza volt.

1923. november 15-én váratlanul meghalt. Az Isten Emberének az elmenetele sem volt szokványos. November

15-én bemutatta szentmiséjét, részt vett a Szent István Társulat ülésén, ezután végrendeletet készített, gyónt, felvette a szentkenetet és este 10 órakor váratlanul meghalt. Temetésén november 18-án több tízezres tömeg vett részt a Kerepesi temetőben. Mihályfi Ákos teológiaprofesszor temette, aki így nyilatkozott: „Ritkán láttam temetésen annyi embert, de nagyember temetésén még sohasem láttam ennyi kisembert. Ennek a sok kisembernek az arcáról tükröződő mélységes fájdalom mutatta legmeggyőzőbben nekem, hogy valóban nagyembert temettem."

Emlékezzünk Giesswein Sándor kanonok úrra hálával, kegyelettel, de ne csak a mai napon. Itt az ideje, hogy a „Giesswein Sándor-i" keresztényszocializmust a homályból a napfényre hozzuk, mert, ha valaha, akkor napjainkban égetően szükség van rá.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

UTÓSZÓ

Úgy gondolom, hogy az 1996-os Konzervatív alternatíva című konferencián megfogalmazódott gondolatot – miszerint tisztázó fórumként működő kerekasztal-beszélgetésekkel „megyek ki politikusokkal a nép közé" – jó, hogy tett követte. Jó, hogy ezeket a kerekasztal-beszélgetéseket mindig az igaz szó uralta. Jó, hogy az igaz szóra vágyó hallgatóság soha nem csalódott. Ennek tulajdonítható, hogy kilenc évvel a kezdetek után még mindig kitüntető érdeklődés kíséri országszerte a győri KÉSZ kerekasztal-beszélgetéseit.

Súlyos erkölcsi és gazdasági válságban az ország. Ide juttatták a szocialisták és szabaddemokraták.

Mi, kereszténydemokraták, mégsem adjuk fel, reményünk él, mert hisszük, hogy „A remény erő. A remény küldetés. A reményhez hit kell és meggyőződés, és sok-sok emberi munka. A remény a jó diadala." (Pestalozzi)

Tudjuk, hogy 1998-ban mentőöv volt a nemzetnek a Horn–Kuncze-kormányt felváltó Orbán-kormány, amelynek egy kereszténydemokrata program megvalósításával sikerült eltakarítani a szocialista–liberális politika embertelen hordalékait. Egyrészt ez a gyakorlati tapasztalat élteti reményünket.

Másrészt az az ismert tény, hogy a világon általában a kereszténydemokrata kormányok alatt folytatott emberközpontú, felelősségteljes gazdaságpolitika következtében javulnak az emberek életkörülményei. A kormányzás teljes egésze a kereszténység társadalmi tanításához igazodik, amely nem tesz különbséget ember és ember között, és amely minden embert – hívőt, nem hívőt egyaránt – tevékenysége céljának, és nem eszközének tekint. Erre lenne szüksége Magyarország polgárainak! Ha ez megvalósul, akkor a mostani alagút végén ismét meg fogjuk látni a fényt.

TARTALOM

I. rész: 1994–1998
1. Kezdetek.....9
2. Az Antall-emlékülés.....15
3. Országjáró kerekasztal-beszélgetések
a konzervativizmusról.....19
4. Az első Barankovics István-emlékülés.....29
5. Kampány – támadásokkal.....35

II. rész: 1998–2002
1. „S rendezni végre közös dolgainkat”.....49
2. Tovább folytatom... 50
3. „Építsünk egy új hazát, mely szebb a réginél!”
A Millenniumi ünnepségek.....56
4. Tettekben lássuk meg a valót... 64
5. A kampány.....72

III. rész: 2002–2006
1. Szövetség a nemzetért.....83
2. Összefogás, lelkierő!.....87
3. A „kerekasztal” ismét.....93
4. A helyzet egyre rosszabb, egyre rosszabb... 101
5. A nemzet és az egyház ellen.....104
6. Mi történt négy év alatt?.....112
7. Rosszul hittük... – erkölcsi válság Magyarországon....115
8. A Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP).....117

IV. rész: Országgyűlési felszólalások, beszédek
1. Országgyűlési felszólalások.....123
2. Beszédek.....141

Utószó.....162

ISSN 1217-744X

ISBN 978-963-87505-4-9

Kiadja a Kereszténydemokrata Néppárt
Országgyűlési Képviselőcsoportja
Felelős kiadó: **dr. Semjén Zsolt** frakcióvezető
Szerkesztés, tördelés: KDNP sajtószolgálata
Borító és typográfia: **Brém-Nagy Ferenc**
Nyomdai munka: Multiszolg Bt.
Felelős vezető: **Kajtor István**